

Regiobeeld

Midden-IJssel

2023

Contactpersonen:

Regionale samenwerkingsstructuur: Salland United

Naam: Geeske van Asperen (programmamanager Salland United)

Mailadres: info@sallandunited.nl

Telefoonnummer: 06-86816395

Coördinerende zorgverzekeraar: Salland Zorgverzekeraar

Naam: Sabine de Roos (programmamanager zorg)

Jacqueline Poortvliet (programmamanager zorg)

Mailadres: sabine.deroos@salland.nl

Jacqueline.Poortvliet@salland.nl

Telefoonnummer: 06-26156305

06-57736637

Coördinerende gemeente: Deventer en Raalte

Naam: Yvonne Tiemens (Beleidsadviseur Meedoen)

Maike Smeenk (Strateeg Sociaal Domein)

Mailadres: yh.tiemens@deventer.nl

Maike.smeenk@raalte.nl

Telefoonnummer: 06-21925315

06-27362979

Doel van het regiobeeld

Dit regiobeeld geeft inzicht in:

1. Prognoses van en ontwikkelingen in de zorgbehoefte en andere relevante informatie over de bevolking van de regio Midden-IJssel; en
2. De capaciteit en prestaties van zorg, sociaal domein en ondersteuning in de regio Midden-IJssel.

Het regiobeeld vormt de basis voor het regioplan. Dit regiobeeld geeft een brede globale indruk van de regio en dient als gespreksinstrument.

In het regioplan stellen de regionale zorgpartijen vast wat de belangrijkste prioritaire opgaven zijn en staan de afspraken hoe deze gezamenlijk worden aangepakt.

Zie voor meer informatie, verdiepende data en vergelijking met andere regio's: www.regiobeeld.nl

Betrokken partijen

Bij het opstellen van dit regiobeeld zijn de volgende partijen betrokken:

- Salland Zorgverzekeraar en de gemeenten Deventer, Olst-Wijhe, Raalte en Voorst als opdrachtgevers.
- Proscoop als uitvoerende partij.
- GGD IJsselland m.b.t. aanleveren cijfers m.b.t. gezondheid en inwonerparticipatie.
- Inbreng inwoners: Vanuit adviesraden sociaal domein en ledenraad Salland Zorgverzekeraar.
- Salland United: Een domeinoverstijgend netwerk van zorg- en welzijnsorganisaties, zorgverzekeraar, zorgkantoor en gemeenten van Midden-IJssel, waarmee het proces regiobeeld is afgestemd.
- Inbreng professionals: Professionals werkzaam in de regio Midden-IJssel uit diverse sectoren (waaronder GGZ, VVT, paramedie en welzijn).

Mede namens:

Inhoudsopgave

Samenvatting en belangrijkste conclusies

A. Kenmerken van de regio:

1. Demografie
2. Sociale factoren
3. Gezondheid en leefstijl
4. IZA-doelgroepen
5. Fysieke omgeving
6. Arbeidsmarkt

B. Zorg in de regio (per sector):

7. Huisartsenzorg
8. Medisch specialistische zorg
9. Acute zorg
10. Geboortezorg
11. Geestelijke gezondheidszorg
12. Verpleeg- en verzorgingshuizen en thuiszorg
13. Gehandicaptenzorg
14. Paramedie
15. Jeugdwet en WMO
16. Preventie

C. Regionale samenwerking

D. Conclusies

Leeswijzer

Legenda grafieken

- Stippellijn bevat (in een deel van de lijn) een voorspelling
- Doorgetrokken lijn betreft retrospectieve data

Capaciteit zoals benoemd in verschillende hoofdstukken:

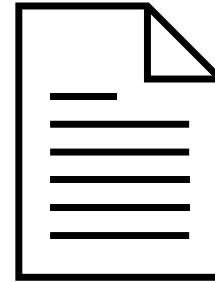
Capaciteit van de zorg hangt van meer af dan alleen de beschikbaarheid van personeel. Over andere capaciteitsonderdelen zijn geen regionale, openbare en kwalitatief goede cijfers beschikbaar en ontbreken daarmee in dit regiobeeld.

Interpretatie van resultaten:

Ondanks zorgvuldige keuze in geraadpleegde openbare bronnen, kan het gebruik ervan voor het vergelijken tussen gemeenten, regio's en landelijk een vertekend beeld schetsen. Het is goed om te bedenken dat:

- Getoonde cijfers op wijk- en gemeenteniveau zijn vaak gebaseerd op (de best mogelijke) schattingen vanuit een steekproef en kunnen daarmee afwijken van de realiteit.
- Om met zekerheid te spreken van verschillen tussen gemiddelden (hoger dan, toename, afname, etc.) zouden bij alle cijfers aanvullende spreidingscijfers moeten zijn, wat bij de meeste gebruikte (openbare) cijfers niet beschikbaar is.
- Cijfers verschillen door de jaren, het kiezen van het meest recente jaar geeft daarmee soms een vertekend beeld (momentopname), zeker m.b.t. cijfers rond de coronapandemie in 2020 en 2021.
- Het gebruik van zorg op gemeenteniveau staat onder invloed van het zorgaanbod in die gemeente, bijvoorbeeld bij zorg uit de Wet Langdurige Zorg.
- Niet rondom alle relevante onderwerpen zijn regionale, openbare en kwalitatief goede cijfers beschikbaar. Dit heeft mogelijk invloed op de mate waarin thema's worden belicht in dit regiobeeld.
- Getoonde prognoses worden gebaseerd op demografische en epidemiologische ontwikkelingen, houden geen rekening met veranderend beleid en bevatten daarmee ook onzekerheid.

Samenvatting en belangrijkste conclusies

Samenvatting en conclusies

Een uitgebreide samenvatting, waarin ook ingegaan wordt op verschillen tussen gemeenten, is te vinden aan het begin van elk hoofdstuk. Hierin is te zien dat er grote lokale verschillen zijn, zowel tussen gemeenten als tussen wijken.

De **sociaaleconomische status** laat een grote spreiding zien tussen wijken binnen gemeenten, waarbij wijken soms ver onder, maar ook regelmatig ver boven het gemiddelde scoren. De wijken met een lage sociaaleconomische status scoren gemiddeld ook slechter op bijvoorbeeld de zelf ervaren gezondheid. Er is de afgelopen twee jaar ook een toename te zien in het aantal mensen dat moeite heeft met rondkomen.

De regio Midden-IJssel laat een bovengemiddelde groei zien van de leeftijdsgroep **65-plussers**. Tegelijkertijd neemt de groep in de werkende leeftijd en het aantal geboortes af, wat gevolgen heeft voor het potentiële **aantal arbeidskrachten, mantelzorgers, de verwachte zorg- en woningvraag en de zorgkosten**. Er is sprake van een toename van chronische aandoeningen (waaronder het snelst groeiend artrose en dementie), kanker, coronaire hartziekten en een toename van het aantal kwetsbare ouderen en ouderen met beperkte gezondheidsvaardigheden. De **zorgvraag** zal gaan toenemen in de huisartsenzorg, acute zorg, medisch-specialistische zorg, verpleeg- en verzorgingshuizen, thuiszorg, paramedie en WMO-ondersteuning. Een deel van de ouderen denkt niet in een geschikte woning te wonen om langer thuis te kunnen blijven wonen. Daarnaast wonen relatief veel ouderen in een instelling.

Sectoren waar de verwachte zorgvraag relatief stabiel blijft zijn de sectoren waarin de vergrijzing minder invloed heeft: de geboortezorg, GGZ, gehandicaptenzorg en jeugdwet.

De **leefstijl** in de regio wijkt in positieve zin af van landelijk m.b.t. roken en wekelijkse sporters, terwijl de regio meer dan landelijk te maken heeft met overmatig alcoholgebruik en overgewicht.

Rondom **mentale gezondheid** is te zien dat eenzaamheid, stress en psychische klachten onder volwassenen én jongvolwassenen veel voorkomt, vergelijkbaar met de landelijke cijfers. Het risico op angst of depressie ligt in de regio iets hoger dan landelijk. Eenzaamheid komt veel voor onder ouderen. Het GGZ-gebruik en de GGZ-kosten liggen voor alle soorten in de regio hoger dan landelijk.

De **arbeidsmarkt** staat landelijk onder druk en in mindere mate ook in deze regio. Tekorten zullen in de regio de komende jaren in de meeste zorgsectoren ontstaan of toenemen, met de grootste toename in de VVT, gehandicaptenzorg en huisartsenzorg. Dit hangt samen met de verwachte toename in **zorgvraag, vergrijzing van zorgprofessionals, lichte krimp in instroom in zorgopleidingen en de verwachte afname van het aantal beschikbare mantelzorgers**. Zorgprofessionals hebben na de coronapandemie te maken met een flinke daling van de werkwaardering, toegenomen werkdruk, vermoeidheid en stress ervaren tijdens en na de coronaperiode ten opzichte van ervoor en er was de afgelopen jaren een toename te zien in het ziekteverzuim.

Inwoners en professionals geven aan dat er veel goed gaat in de regio en dat er diverse verbetermogelijkheden zijn, zoals: een bredere blik op gezondheid, inzet op zelfredzaamheid, meer aandacht voor kwetsbare inwoners, aansluiten bij de leefwereld van de inwoners/patiënten, een wijkgerichte aanpak en betere samenwerking tussen partijen.

Belangrijkste thema's

Op basis van gezamenlijk vastgestelde criteria* zijn onderstaande vijf belangrijkste thema's vastgesteld:

Mentaal welbevinden

- Veel jongeren en volwassenen met (risico op) psychische problemen
- Eenzaamheid hoog en zal toenemen
- Veel gebruik van GGZ
- Druk op de GGZ hoog:
 - wachttijden
 - zorgkosten
- Speelt meer in Deventer

Arbeidsmarkt-tekorten

- Verwachte toename krapte voor meeste zorgsectoren
- Toename krapte het snelst in sectoren: VVT, gehandicap-tenzorg en huis-artsenzorg
- Vergrijzing van medewerkers en beperkte instroom in de opleidingen spelen een rol

Vergrijzing

- Demografie: Toename grijze druk en afname geboortes
- Veel 70-plussers in instelling
- Verwachte toename van:
 - Chronische aandoeningen
 - Zorgvraag
 - Zorgkosten
- Krapte op de arbeidsmarkt
- Speelt meer in Olst-Wijhe, Raalte en Voorst

Leefstijl

- Hoge mate van overmatig alcoholgebruik
- Hoge mate van overgewicht
- Verwachte toename aantal leefstijl gerelateerde (chronische) aandoeningen

Gezondheidsverschillen

- Grote verschillen in sociaaleconomische status tussen wijken, waarbij in de wijken met lage gemiddelde sociaaleconomische status een minder goede gezondheid ervaren wordt

* Deze conclusies zijn bepaald aan de hand van de onderstaande drie criteria:

1. Landelijke thema's die ook in de regio spelen
2. Grote verschillen landelijk t.o.v. regio
3. Verschillen t.o.v. regiobeeld 2019

Toelichting op de thema's

Mentaal welbevinden

Veel volwassenen en zelfs de helft van de jongvolwassenen ervaren mentale klachten. Voor beide doelgroepen ligt een opgave voor de regio. Mentaal welbevinden hangt samen met de algehele gezondheid en heeft daarmee een bredere impact dan alleen op het mentale vlak. Thema's als het ervaren van eenzaamheid en stress zijn ook belangrijke thema's binnen mentaal welbevinden.

Arbeidsmarkttekorten

Midden-IJssel ervaart minder krapte op de arbeidsmarkt in de zorg in vergelijking met landelijke cijfers, maar een tekort aan personeel zal ook in deze regio flink toenemen. Het blijft de komende jaren een belangrijke opgave om verdere personeelstekorten te voorkomen. Werkgevers nog meer betrekken op dit thema kan een mogelijkheid zijn.

Vergrijzing

De regio vergrijst sneller dan landelijk; er komen meer ouderen, er is minder jeugd en de groep in de werkende leeftijdsgroep wordt relatief kleiner. Dat levert zowel een toegenomen zorgvraag op (ouderen hebben een hogere zorgvraag), als een afgenomen zorgaanbod (minder beschikbare professionals en mantelzorgers). De opgave voor de regio is om deze groeiende groep ouderen langer zelfstandig thuis te laten wonen.

Leefstijl

In de regio zien we meer dan landelijk een hoog aantal inwoners met overmatig alcoholgebruik en overgewicht, waarbij de prognose is dat dit verder toeneemt. Het gevolg hiervan is een hoog en groeiend aantal leefstijl gerelateerde (chronische) aandoeningen. De opgave voor de regio is om positieve invloed uit te oefenen op de leefstijl van de inwoners.

Gezondheidsverschillen

De samenhang tussen sociaaleconomische status (SES) en (ervaren) gezondheid^(ref) is ook zichtbaar in de regio, waarbij wijken sterk van elkaar verschillen. Er ligt een opgave in de regio om extra aandacht te hebben voor deze groep inwoners die een grotere kans hebben op zorggebruik^(ref).

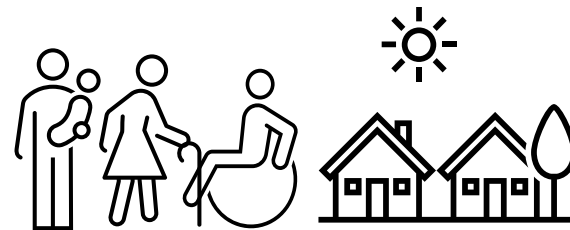
Belangrijkste veranderingen tussen 2019 en 2023

Het regiobeeld van 2019 bevat deels andere indicatoren dan het huidige regiobeeld. Hierdoor zijn alleen vergelijkingen mogelijk tussen de indicatoren die in beide regiobeelden voorkomen.

De belangrijkste veranderingen tussen het regiobeeld van 2019 en het huidige regiobeeld:

- Prognoses uit het regiobeeld van 2019 rondom zorgkosten, demografische druk en vergrijzing, bevolkingsgroei in Raalte en Deventer, eerstelijnszorg en ziekenhuiszorg zetten voort zoals voorspeld, waarbij de meest recente prognoses weinig afwijken van die uit 2019.
- De prognoses voor 2030 zijn voor stemmingswisselingen, mantelzorgpotentieel en overgewicht in positieve zin iets bijgesteld.
- De prognose voor de bevolkingsgroei is naar boven bijgesteld voor Voorst (nu snelst stijgend in de regio) en Olst-Wijhe (van krimp naar groei).
- De mate van eenzaamheid komt in de huidige prognoses iets hoger uit dan in 2019 voorspeld.
- Prognoses voor de meeste ouderdomsgerelateerde (chronische) aandoeningen zijn naar boven bijgesteld. Daarmee is ook de prognose voor gebruik van WMO en zorg iets omhoog bijgesteld.
- De verwachte personeelstekorten op de arbeidsmarkt vallen hoger uit dan die in de prognoses van 2019.

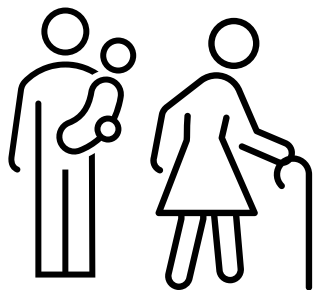
A. Kenmerken van de regio

Beknopte omschrijving van de regio

- Regio van Salland Zorgkantoor is gelegen in het midden van Nederland en bestaat uit 4 gemeenten: Deventer, Olst-Wijhe, Raalte en Voorst.
- De regio heeft 183.080 inwoners in 2022. De gemeente Deventer heeft 101.450 inwoners, Olst-Wijhe 18.500, Raalte 38.140 en Voorst 24.990 inwoners.
- De bevolkingskenmerken van de regio verschillen tussen de stedelijke gemeente Deventer en de landelijke gemeenten Olst-Wijhe, Raalte en Voorst. Dit is terug te zien in demografische kenmerken (zoals SES en leeftijd), maar ook in gezondheid en zorg.
- Het zorgaanbod zoals in dit regiobeeld gepresenteerd houdt niet op bij de grenzen van de regio Midden-IJssel, waardoor grotere regionale zorgaanbieders (bijv. het Isala ziekenhuis in Zwolle) niet in dit regiobeeld zijn opgenomen, echter wel zorg leveren aan inwoners uit de regio Midden-IJssel.

1. Demografie

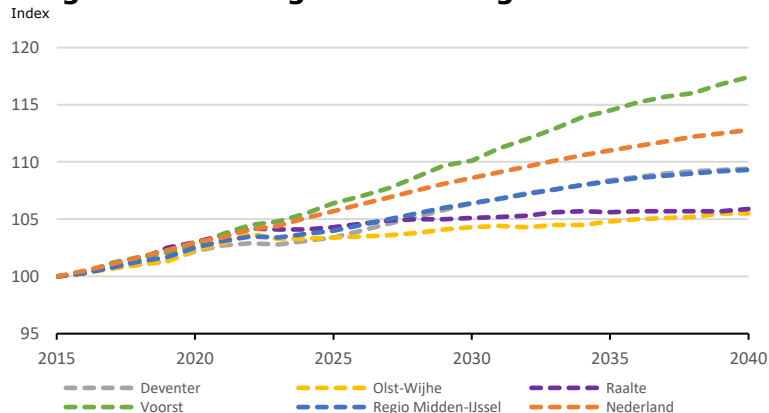
- A. Bevolkingsontwikkeling en leeftijdsopbouw
- B. Vergrijzing en geboortes
- C. Demografische druk
- D. Levensverwachting

1. Demografie samenvatting

- Regionaal is een groei van het aantal inwoners te zien, waarbij de leeftijdsgroep 65-plussers harder groeit. De huidige en toekomstige demografische, grijze en groene druk liggen in de regio hoger t.o.v. Nederland. Dit houdt in dat er een relatieve toename is van de leeftijdsgroep 'niet-werkenden' op de leeftijdsgroep 'werkenden'. Het aantal 65-plussers zal het snelste toenemen in Olst-Wijhe en Raalte. In Voorst wordt de minst snelle stijging verwacht.
- Er werden de afgelopen jaren steeds minder kinderen geboren, behalve in Voorst waar het aantal geboortes stabiel is gebleven, waardoor de groene druk in Voorst sneller dan in andere gemeenten in de regio zal toenemen richting 2040.
- Het aantal éénpersoonshuishoudens onder 65-plussers zal toenemen in de regio.
- De levensverwachting zal toenemen in de regio.

1A. Bevolkingsontwikkeling en leeftijdsopbouw

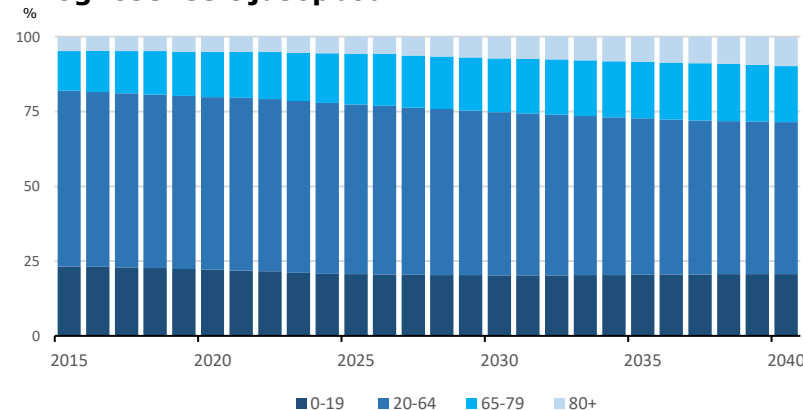
Prognose bevolkingsontwikkeling

Bron: Bevolkingsstatistiek (CBS) i.c.m. Primos-prognose (ABF Research)

- De grafiek toont een index met basisjaar 2015. De cijfers geven een toekomstprojectie vanaf 2022.
- Het bevolkingsaantal in de regio stijgt naar verwachting van 182.880 in 2023, naar 193.390 in 2040; dit is een stijging van 5,9%.
- De bevolkingsgroei in de regio tussen 2015 en 2040 (9,3%) is minder sterk dan de bevolkingsgroei in Nederland (12,8%).
- In de gemeente Voorst is de bevolkingsstijging van 17,4% sterker dan stijging in de regio en Nederland.

Prognose leeftijdsopbouw

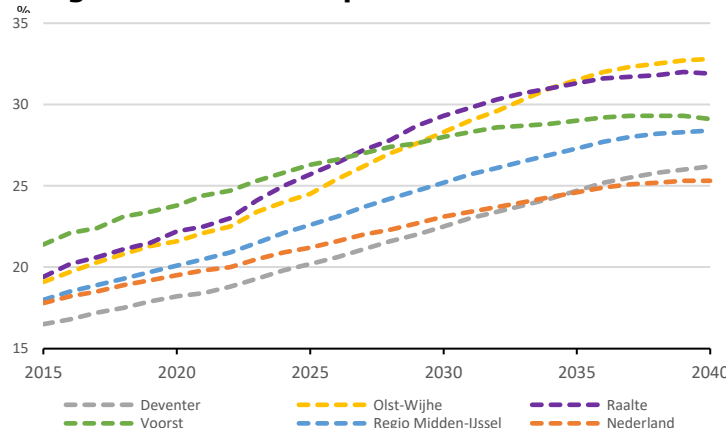

Bron: Bevolkingsstatistiek (CBS) i.c.m. Primos-prognose (ABF Research)

- In de periode 2023 tot 2040 neemt in de regio Midden-IJssel het aandeel inwoners van 65-79 jaar toe van 16,3% naar 18,7% en het aandeel van de groep inwoners ouder dan 80 jaar stijgt van 5,4% naar 9,7%.
- Samen met een daling in het aandeel 20-64-jarigen zorgt dit voor een stijging van de grijze druk. De grijze druk is de verhouding 65-plus tot het aantal 20-64-jarigen (de 'productieve' leeftijdsgroep). Deze grijze druk in de regio Midden-IJssel is hoger dan in Nederland.
- Ook de groene druk is in de regio hoger dan in Nederland. De groene druk is de verhouding 0-20-jarigen tot het aantal 20-65-jarigen.

1B. Vergrijzing en geboortes

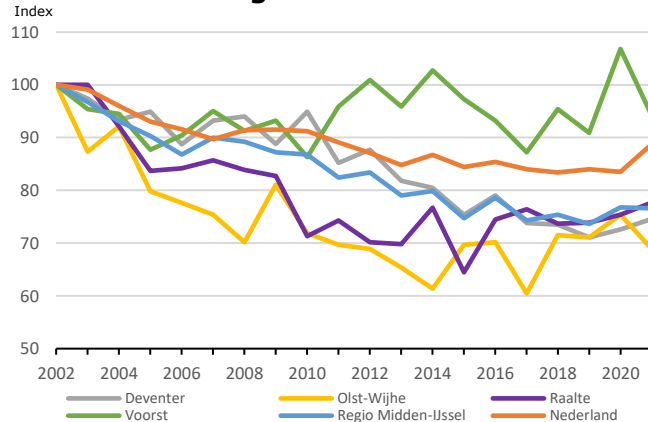
Prognose aandeel 65-plussers

Bron: Bevolkingsstatistiek (CBS) i.c.m. Primus-prognose (ABF Research), bewerking RIVM via regiobeeld.nl

- De grafiek toont werkelijke cijfers tussen 2015 en 2021 en vanaf 2022 een toekomstprojectie.
- Het aantal inwoners van 65 jaar en ouder stijgt van 21,5% in 2023, naar 28,4% in 2040. In absolute zin stijgt het aantal ouderen van 39.350 in 2023 naar 54.960 in 2040; een toename van 15.610 personen.
- Het percentage inwoners van 65 jaar en ouder ligt in de gemeenten Voorst, Raalte en Olst-Wijhe hoger dan in de regio en in Nederland.
- In de gemeenten Olst-Wijhe en Raalte is de prognose vanaf 2023 dat het percentage 65-plussers sterker stijgt dan elders, terwijl het percentage 65-plussers in de gemeente Voorst het minst zal gaan stijgen.

Trend in aantal geboortes

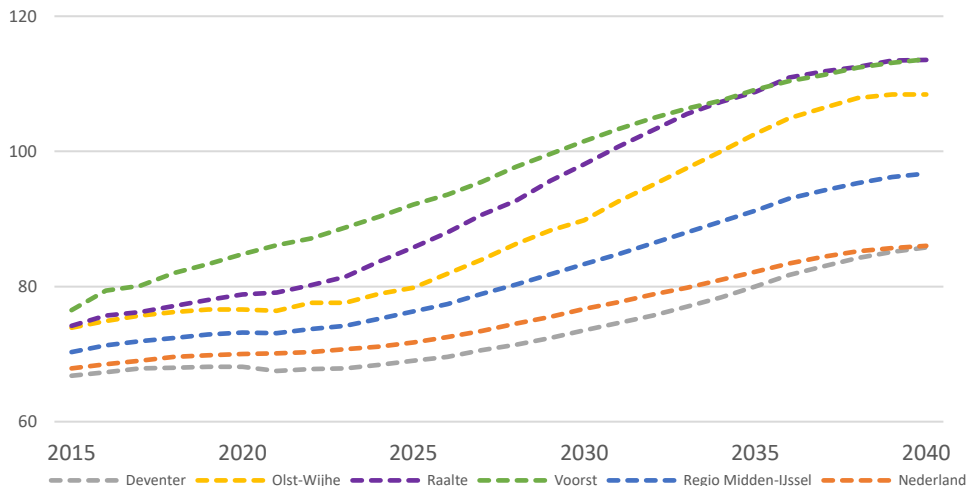
Bron: Bevolkingsstatistiek, CBS, bewerking RIVM via regiobeeld.nl

- De grafiek toont een trend in het absolute aantal geboorten in de regio vanaf 2002 (index basisjaar), in vergelijking met Nederland.
- Het aantal levend geboren kinderen laat in de regio, met uitzondering van de gemeente Voorst, in de periode 2002-2021 een dalende trend zien. De daling is sterker dan de gemiddelde trend in Nederland.
- Het aantal levend geboren kinderen bedroeg 1.720 in 2021.

1C. Demografische druk

Demografische druk

% niet werkende groep t.o.v. werkende leeftijdsgroep

Bron: Bevolkingsstatistiek (CBS) i.c.m. Primos-prognose (ABF Research), bewerking RIVM via regiobeeld.nl

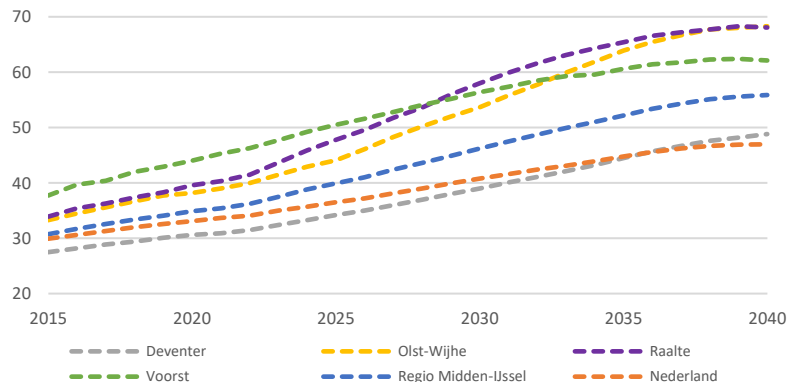
De **demografische druk** geeft inzicht in de verhouding tussen de som van het aantal personen van 0-19 jaar en 65 jaar of ouder en de personen in de zogenaamde 'productieve leeftijdsgroep' van 20-64 jaar. De groep 20-64-jarigen (werkende leeftijdsgroep) is dus klein t.o.v. de niet-werkende leeftijdsgroepen (jongeren en ouderen).

- De cijfers geven een toekomstprojectie vanaf 2022 op basis van de prognoses van de bevolkingsontwikkeling.
- De demografische druk in de regio Midden-IJssel neemt in de periode 2023–2040 toe van 74,2% naar 96,7%.
- De demografische druk is in de regio Midden-IJssel hoger dan gemiddeld in Nederland.
- De regio Midden-IJssel laat tussen 2023 en 2040 een iets steilere toename zien in vergelijking met Nederland.
- De demografische druk ligt in de gemeenten Raalte, Voorst en Olst-Wijhe hoger dan de regio. Dit zorgt voor een hoge zorgdruk voor de 20-65-jarigen.

1C. Demografische druk – grijze en groene druk

Grijze druk

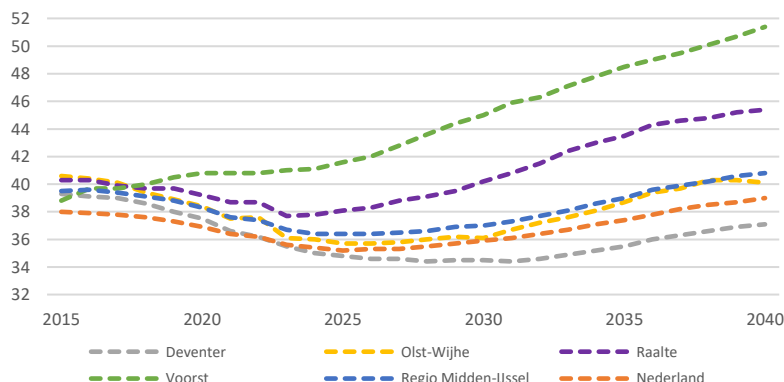
% 65-plussers t.o.v. 20-64-jarigen

Bron: Bevolkingsstatistiek (CBS) i.c.m. Primos-prognose (ABF Research), bewerking RIVM via regiobeeld.nl

Groene druk

% 0-20-jarigen t.o.v. 20-65-jarigen

Bron: Bevolkingsstatistiek (CBS) i.c.m. Primos-prognose (ABF Research), bewerking RIVM via regiobeeld.nl

De grafieken geven een toekomstprojectie vanaf 2022 op basis van de prognoses van de bevolkingsontwikkeling.

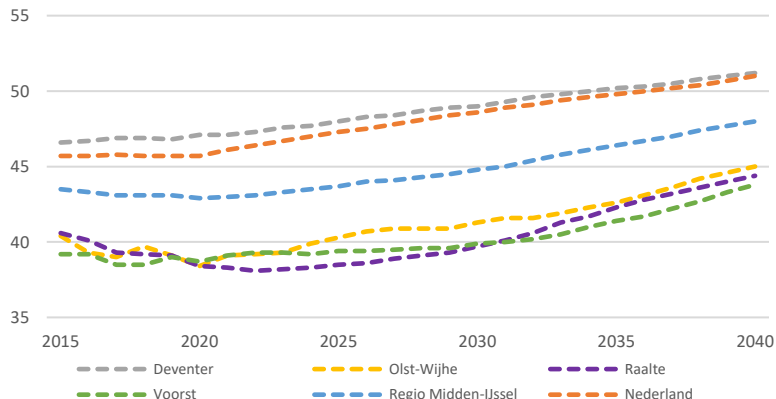
- Het aandeel 65-plussers in de regio Midden-IJssel stijgt van 21,5% in 2023, naar 28,4% in 2040. Samen met een daling in het aandeel 20-64-jarigen zorgt dit voor een stijging van de grijze druk*. De grijze druk in de gemeenten Olst-Wijhe, Raalte en Voorst is sterker dan de grijze druk in Nederland en in de regio. De grijze druk in de gemeente Deventer is lager dan Nederland en regionaal.

- Na eerst een daling, is er een stijging van de groene druk**. Deze daling is alleen niet zichtbaar in de gemeente Voorst. In de gemeente Deventer begint de stijging later. De groene druk is in de gemeente Voorst en Raalte sterker dan in de regio en in Nederland.

1C. Demografische druk - Eenpersoonshuishoudens

Ouderen in eenpersoonshuishoudens

% van de 65-plussers

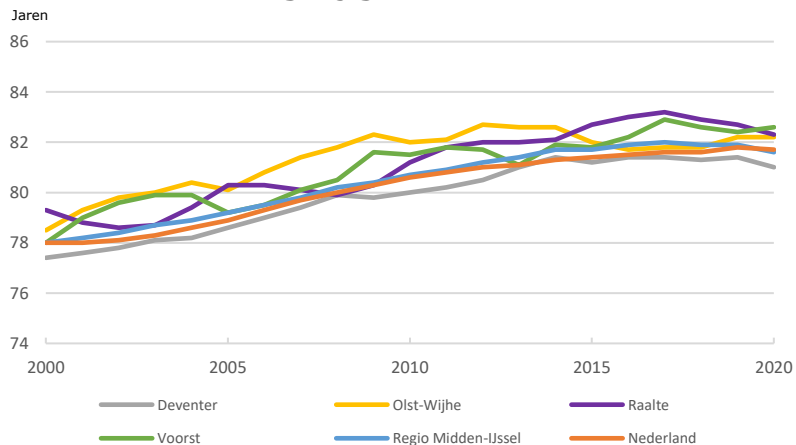

Bron: Huishoudensstatistiek (CBS) i.c.m. Primos-prognose (ABF Research), bewerking RIVM via regiobeeld.nl

- De grafiek geeft een toekomstprojectie vanaf 2022 op basis van de prognoses van de bevolkingsontwikkeling..
- Het aantal eenpersoonshuishoudens in de regio Midden-IJssel stijgt van 43,3% in 2023 naar 48% in 2040. Dit zorgt voor een grotere vraag naar woningen. 48% van de 65-plussers en 60% van de 80-plussers woont in 2040 alleen.
- In Deventer is deze toename gelijk met landelijk, in Olst-Wijhe, Raalte en Voorst komen minder eenpersoonshuishoudens voor, maar wordt een relatief snellere groei verwacht.

1D. Levensverwachting

Levensverwachting bij geboorte

Bron: Doodsoorzakenstatistiek, CBS (via CBS Remote Access), bewerking RIVM via regiobeeld.nl

- Deze grafiek toont de levensverwachting bij geboorte over de afgelopen jaren. Vanwege fluctuaties op gemeentelijk niveau zijn de cijfers van 4 opeenvolgende jaren gemiddeld: de levensverwachting bij 2020 laat het gemiddelde zien van 2017 t/m 2020.
- De levensverwachting bij geboorte ligt in de regio Midden-IJssel de afgelopen jaren rond het landelijk gemiddelde in de periode 2000 –2020.
- De gemeenten Olst-Wijhe, Voorst en Raalte laten een iets hogere levensverwachting bij geboorte zien dan de gemeente Deventer.

2. Sociale determinanten

- A. Sociaaleconomische status per gemeente
- B. Inkomensverdeling en rondkomen
- C. Regie over het eigen leven
- D. Eenzaamheid
- E. Laaggeletterdheid

2. Sociale determinanten samenvatting

- De sociaaleconomische status (SES) ligt in Olst-Wijhe, Raalte en Voorst iets boven het landelijk gemiddelde en in Deventer iets onder het landelijk gemiddelde.
- De sociaaleconomische status in de regio Midden-IJssel ligt het laagst in de 5 Deventer wijken Rivierenwijk en Bergweide, Keizerslanden, Voorstad en Borgele en Platvoet. De hoogste sociaaleconomische status is te vinden in de vijf kernen van gemeente Olst-Wijhe: Boerhaar, Middel, Herxen, Elshof en Welsum.
- De groep inwoners met de hoogste inkomens is relatief het grootst in Olst-Wijhe en Voorst, de groep met laagste inkomens is het grootst in Deventer.
- Er is een forse groei van het aantal mensen dat moeite ervaart met rondkomen tussen 2020 en 2022, ondanks dat dit minder vaak voorkomt dan landelijk.
- In de gemeenten Raalte en Voorst wordt de meeste eigen regie ervaren over het leven (meer dan landelijk) en in Deventer de minste eigen regie (minder dan landelijk). Er wordt de komende jaren overal een lichte daling verwacht van de eigen regie.
- Eenzaamheid komt veel voor onder inwoners. De meeste eenzaamheid komt voor in Deventer (meer dan landelijk) en het minste voor in Raalte, gevolgd door Olst-Wijhe en Voorst (minder dan landelijk). Eenzaamheid zal overal naar verwachting de komende jaren licht toenemen. Eenzaamheid bij meer dan de helft van de inwoners komt voor in de Deventer wijken Rivierenwijk en Bergweide, Keizerslanden, Voorstad, Borgele en Platvoet en Zandweerd.
- Eenzaamheid onder jongeren komt meer voor bij meisjes en het meest in de leeftijd 18-20 jaar, cijfers zijn vergelijkbaar met landelijk.
- Laaggeletterdheid onder 16-65-jarigen komt naar schatting in de regio vergelijkbaar vaak als in Nederland, waarbij in Voorst en Olst-Wijhe vaker dan landelijk laaggeletterdheid voorkomt. Het meest komt laaggeletterdheid voor onder Nederlandse werkenden (50-plus) met een gezin, met name in Raalte en Olst-Wijhe.

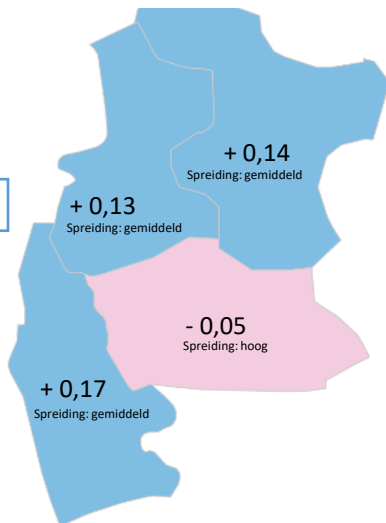
2A. Sociaaleconomische status (SES-WOA)

Sociaaleconomische status (SES-WOA)

MCA-coëfficiënt

NL = 0,0

Bron: CBS – Sociaaleconomische status, 2019

- DE SES-WOA score in de regio Midden-IJssel ligt in de gemeenten Olst-Wijhe (0,13), Raalte (0,14) en Voorst (0,17) boven het landelijk gemiddelde.
- Alleen in de gemeente Deventer ligt de SES-WOA score van -0,05 onder het landelijk gemiddelde (=0,0). In Deventer is ook de hoogste spreiding, wat inhoudt dat er grotere verschillen zijn in SES tussen inwoners in vergelijking met de andere drie gemeenten.

Deze kaart toont per gemeente in regio Midden-IJssel de gemiddelde sociaaleconomische status (SES-WOA). De SES-WOA score (2019) is voor het eerst bepaald door het Centraal Bureau voor de Statistiek op basis van gegevens over financiële welvaart (W), opleidingsniveau (O) en recent arbeidsverleden (A) van de huishoudens in de betreffende regio. Een hogere score reflecteert een hogere sociaaleconomische status; inwoners welvarender en/of hoger opgeleid en/of langduriger aan het werk dan het landelijk gemiddelde.

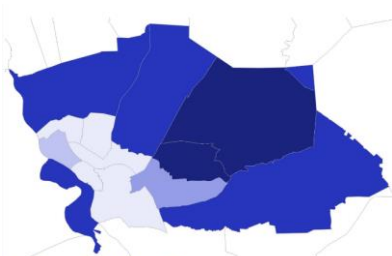
2A. Sociaaleconomische status op wijkniveau

Sociaaleconomische status (SES-WOA)

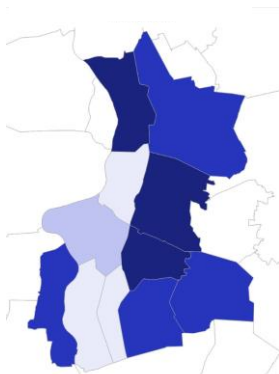
MCA-coëfficiënt:

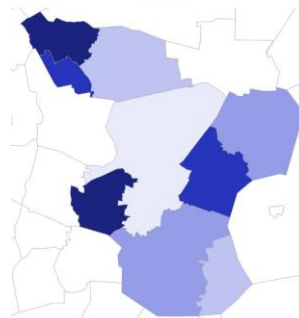
Deventer

Olst-Wijhe

Raalte

Voorst

Bron: CBS – Sociaaleconomische status (SES-WOA), 2019

- SES-WOA score ligt het hoogst in de wijken Colmschate-Vijfhoek en Lettele.
- De SES-WOA score ligt het laagst in de wijken Rivierenwijk en Bergweide, Keizerslanden en Voorstad.

- De SES-WOA score ligt het hoogst in de kernen Middel, Herxen, Boerhaar, Elshof en Welsum.
- De SES-WOA score ligt het laagst in de kernen Olst, Wijhe en Boskamp.

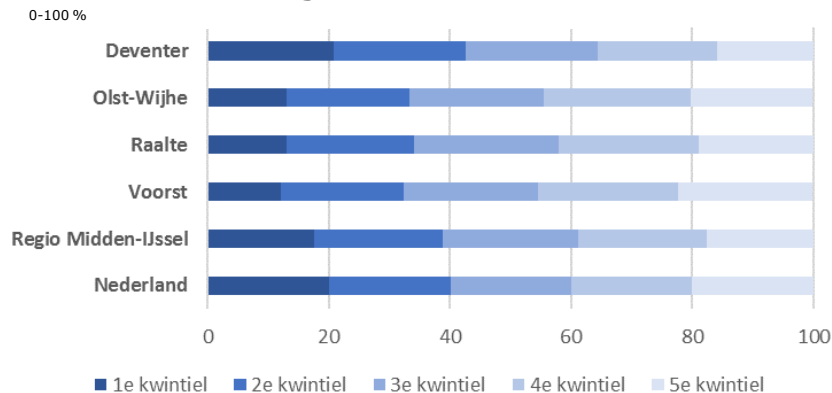
- De SES-WOA score ligt het hoogst in de kernen Laag Zuthem, Lierderholthuis, Broekland en Mariënheem.
- De SES-WOA score ligt het laagst in de kernen Raalte en Heino.

- De SES-WOA score ligt het hoogst in de kern Klarenbeek-Teuge.
- De SES-WOA score ligt het laagst in de kern Twello-Nijbroek

NB. Bij de duiding van de bovenstaande kaartjes worden alleen de sterkste afwijkende (zowel positief als negatief) wijken genoemd. Dit betekent dat er soms wijken niet worden genoemd die wel een donkere of lichte kleur hebben op het kaartje.

2B. Inkomensverdeling en rondkomen

Inkomensverdeling

- De regio Midden-IJssel is relatief gezien een welvarende regio. Er zijn relatief minder huishoudens in het eerste inkomenskwintiel (laagste inkomens), relatief meer in het tweede en derde inkomenskwintiel, meer in het vierde inkomenskwintiel en iets minder in het vijfde inkomenskwintiel (hoogste inkomens).
- De gemeente Voorst is relatief gezien de meest welvarende gemeente vergeleken met de regio. De gemeente Deventer is de minst welvarende gemeente.

Bron: Inkomensstatistiek 2019, CBS via regiobeeld.nl

Moeite met rondkomen

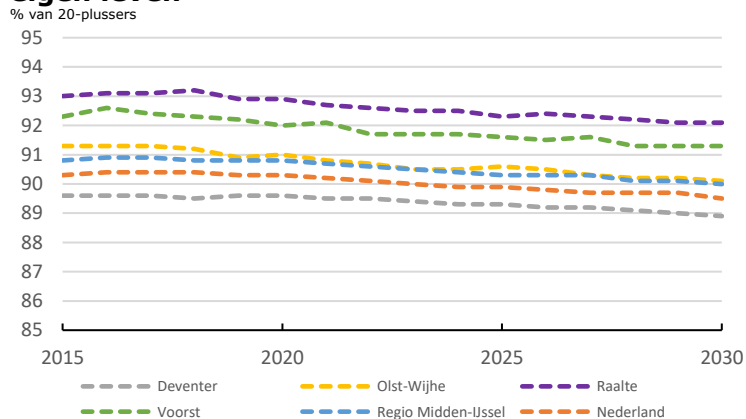
0-100 %	2020	2022
Deventer	12,6	19,3
Raalte	6,3	12,9
Voorst	9	14
Olst-Wijhe	8	14,1
Nederland	13,9	18,8

Bron: GGD Gezondheidsmonitor, 2020 en 2022

- De regio heeft minder vaak moeite met rondkomen dan landelijk. In gemeente Deventer wordt het vaakst moeite ervaren met rondkomen.
- Opvallend is vooral de forse toename tussen 2020 en 2022 in de cijfers, mogelijk ten gevolge van de fors gestegen prijzen in 2022.

2C. Regie over het eigen leven

Prognose ervaren van voldoende regie over het eigen leven

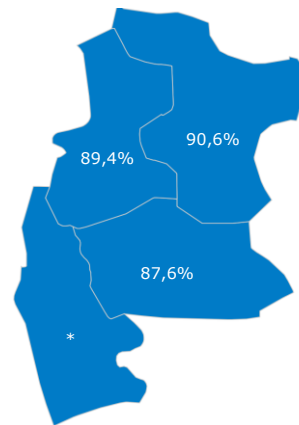
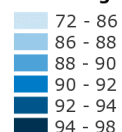
Bron: Volksgezondheid Toekomst Verkenning 2018, RIVM, gemeentelijke verdeling RIVM via regiobeeld.nl

- De cijfers geven een toekomstprojectie vanaf 2016 op basis van de verwachte demografische ontwikkelingen in de gemeenten.
- Het percentage inwoners van 20 jaar en ouder dat voldoende regie over het eigen leven ervaart, ligt in de gemeente Deventer lager dan het gemiddelde in Nederland en in de regio en in Olst-Wijhe, Raalte en Voorst ligt dit percentage hoger dan het gemiddelde in Nederland en in de regio.
- Het percentage inwoners van 20 jaar en ouder dat voldoende regie over het eigen leven ervaart, laat in alle gemeenten een dalende trend zien.

Ervaren van voldoende regie over het eigen leven

% van 20-plussers

Percentage

* Cijfers van Voorst 2022 nog niet bekend

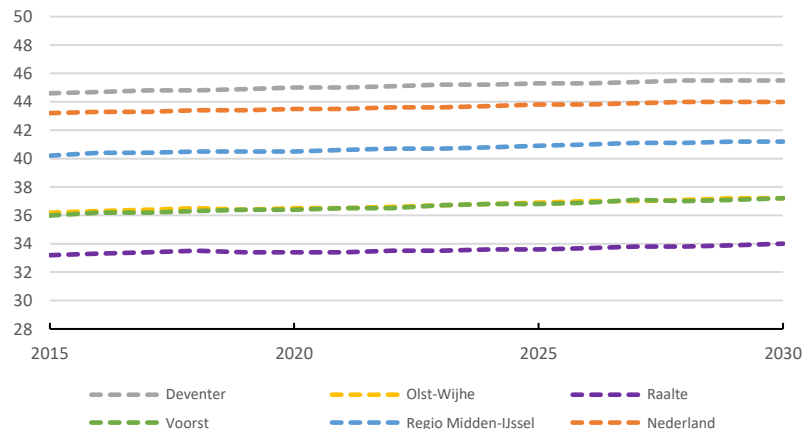
Bron: Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen, 2022, GGDén/CBS/RIVM, bewerking obv SMAP methodiek RIVM

- Bovenstaande kaart laat recente cijfers uit 2022 zien, waarin de percentages van een voldoende ervaren eigen regie iets afwijken dan die van de prognose uit 2016 (grafiek links).
- In 2022 ligt het percentage inwoners met voldoende ervaren eigen regie respectievelijk op 87,6% voor Deventer, 90,6% voor Raalte en 89,3% voor Olst-Wijhe (GGD IJsselland, 2022). Tussen 2022 en 2020 is een lichte daling te zien van de ervaren regie.

2D. Eenzaamheid volwassenen

Prognose eenzaamheid

% van 20-plussers

Bron: Volksgezondheid Toekomst Verkenning 2018, RIVM, gemeentelijke verdeling RIVM

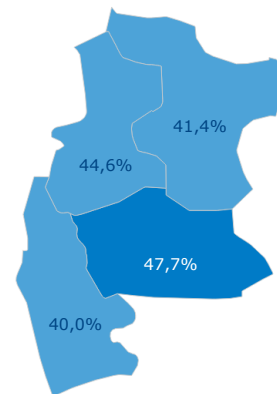
- De prognose van eenzaamheid uit 2016 laat een zeer kleine verwachte toename tot 2030 zien van het percentage eenzame inwoners (20 jaar en ouder) in alle gemeenten in de regio Midden-IJssel.
- Te zien is dat Olst-Wijhe, Raalte en Voorst minder eenzaamheid kent dan Deventer.

Eenzaamheid

% van 20-plussers

Percentage
 22 - 35
 35 - 40
 40 - 45
 45 - 50
 50 - 55
 55 - 60
 Geen gegevens

NL = 47,6%

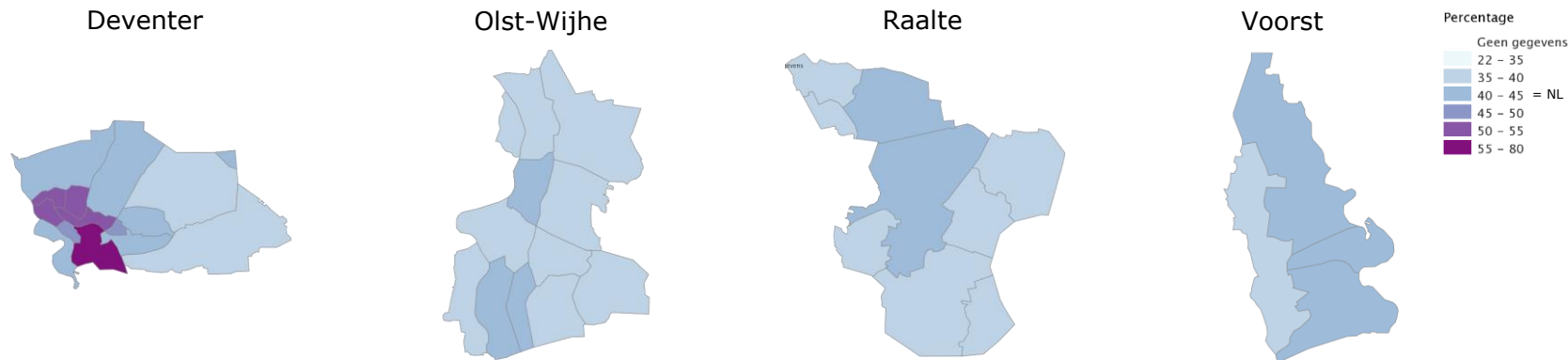

Bron: Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen, 2022, GGDén/CBS/RIVM, bewerking obv SMAP methodiek RIVM

- Bovenstaande kaart laat recente cijfers uit 2022 zien, waarin de percentages eenzaamheid hoger liggen dan die van de prognose uit 2016 (grafiek links).
- In 2022 ligt de mate van eenzaamheid in de gemeenten in de regio lager dan het landelijk gemiddelde van 48,6%. In Voorst ligt de eenzaamheid het laagst (40,0%) en in Deventer het hoogst (47,7%).
- Eenzaamheid komt het vaakst voor bij 75-plussers in de regio IJsselland (57%). 10% van de inwoners (18-plus) is ernstig eenzaam (GGD, 2020).

2D. Eenzaamheid volwassenen op wijkniveau

Eenzaamheid

Bron: Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen 2020, GGD'en/CBS/RIVM (bewerking obv SMAP-methode, RIVM)

- Het percentage eenzame inwoners ligt het hoogst in de wijken Rivierenwijk en Bergweide, Keizerslanden, Voorstad, Borgele en Platvoet en Zandweerd.
- Dit percentage ligt het laagst in de wijken Lettele, Bathmen, Diepenveen, Schalkhaar, Okkenbroek en Colmschate-Vijfhoek.

- Het percentage eenzame inwoners ligt het hoogst in de kernen Olst, Wijhe en Boskamp.
- Het percentage eenzame inwoners ligt het laagst in de kernen Marle, Boerhaar en Herxen.

- Het percentage eenzame inwoners ligt het hoogst in de kernen Raalte en Heino.
- Het percentage eenzame inwoners ligt het laagst in de kernen Broekhaar, Luttenberg en Lierderholthuis.

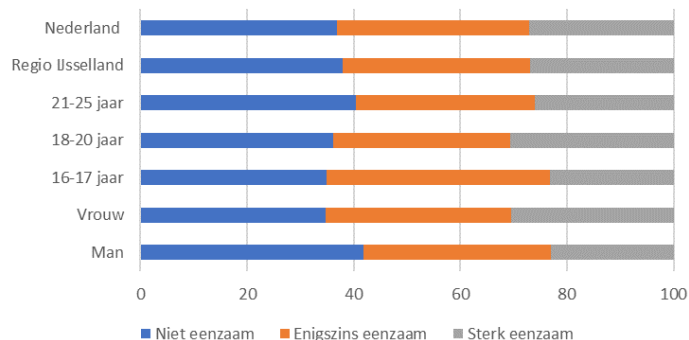
- Het percentage eenzame inwoners ligt het hoogst in de kern Twello-Nijbroek.
- Het percentage eenzame inwoners ligt het laagst in de kernen Klarenbeek en Wilp.

NB. Bij de duiding van de bovenstaande kaartjes worden alleen de sterkste afwijkende (zowel positief als negatief) wijken genoemd. Dit betekent dat er soms wijken niet worden genoemd die wel een donkere of lichte kleur hebben op het kaartje.

2D. Eenzaamheid jongvolwassenen

Eenzaamheid onder jongvolwassenen

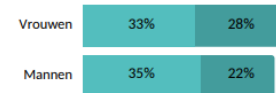
% van 16-25-jarigen

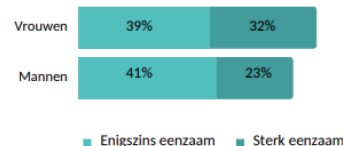
Bron: Corona Gezondheidsmonitor Jongvolwassenen 2022, GGD IJsselland

- Ruim een kwart van de jongvolwassenen (16-25 jaar) in de regio IJsselland voelt zich sterk eenzaam (27%) en 35% voelt zich enigszins eenzaam (NL: 27% en 36%). Met name vrouwen en 18-20-jarigen voelen zich vaker sterk eenzaam.

Sociale eenzaamheid

Emotionele eenzaamheid

Bron: Corona Gezondheidsmonitor Jongvolwassenen 2022, GGD IJsselland

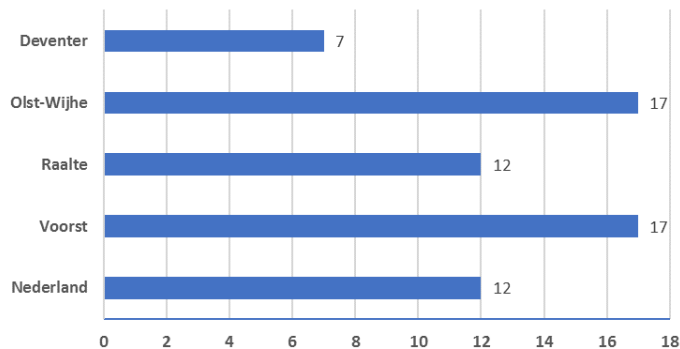
- Vrouwen voelen zich meer emotioneel eenzaam (missen van een intieme, hechte band) dan sociaal eenzaam (ontbreken van vriendschappen).

2E. Laaggeletterdheid

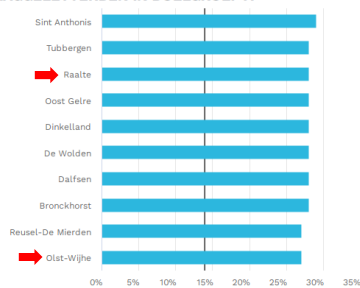
Geschatte percentages laaggeletterden

% van 16-65-jarigen

Bron: ROA, 2019

GEMEENTEN MET GROOTSTE AANDEEL LAAGGELETERDEN IN DOELGROEP A

Bron: ROA, 2019

● Schatting

- Iemand is laaggeletterd, als hij/zij moeite heeft met lezen, schrijven en/of rekenen. Vaak is er dan ook sprake van beperkte digitale vaardigheden (bijvoorbeeld moeite hebben met het omgaan met een computer of een smartphone).
- In de regio Midden-IJssel hebben de gemeenten Olst-Wijhe en Voorst relatief gezien het grootste aandeel laaggeletterden, waar 17% van de bevolking (16-65 jaar) laaggeletterd is ten opzichte van Nederland met 12%.

- De gemeente Raalte en gemeente Olst-Wijhe staan in de landelijke top 10 van gemeenten waarin doelgroep A* het sterkst vertegenwoordigd is onder de laaggeletterden (de verticale lijn geeft het Nederlands gemiddelde van de doelgroep aan).

* *Doelgroep A*: werkende 50-plussers met een Nederlandse achtergrond en zowel partner én kinderen

Voor meer informatie over de gezondheid per gemeente (Deventer en Olst-Wijhe), zie ook de GALA-beelden op [Ijssellandscan.nl](https://ijssellandscan.nl)

3. Gezondheid en leefstijl

- A. Ervaren gezondheid en Levensverwachting
- B. Prevalentie aandoeningen
- C. Medicijngebruik
- D. Leefstijlindicatoren
- E. Mentale gezondheid
- F. Zorgkosten (algemeen)

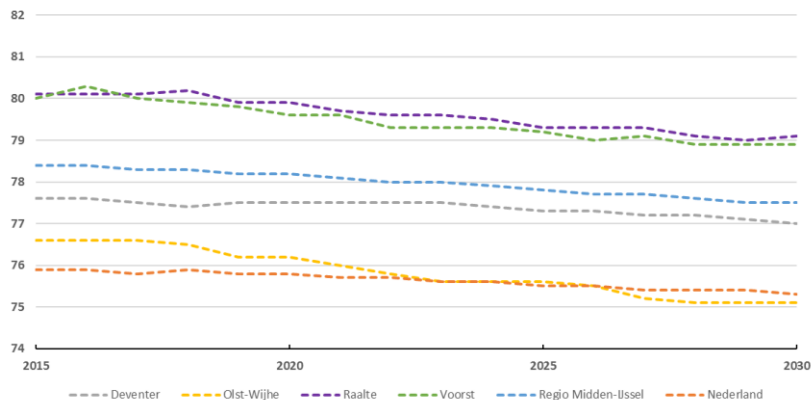
3. Gezondheid en preventie samenvatting

- De ervaren gezondheid is hoger in de regio t.o.v. landelijk. Bij toename van de leeftijd neemt de ervaren gezondheid af.
- De hoogst ervaren gezondheid komt voor in kernen in Olst-Wijhe, de laagst ervaren gezondheid in wijken in Deventer.
- De toename van het aantal chronische aandoeningen is gelijk aan de landelijke ontwikkeling. Artrose (gewrichtsslijtage in de ledematen) en dementie stijgen het meest.
- Medicatiegebruik ligt veelal rond het landelijk gemiddelde. Het gebruik ligt hoger bij medicatie voor astma/COPD, schildklier, stemmingsstoornissen en antistolling. Het gebruik ligt lager voor hartaandoeningen.
- Overgewicht komt veel voor en daarin wordt groei verwacht, terwijl er voor roken een dalende prognose is. De regio heeft minder rokers, meer overmatig alcoholgebruik, meer overgewicht en meer wekelijkse sporters dan landelijk. Het percentage overmatig alcoholgebruik ligt in Raalte, gevolgd door Olst-Wijhe aanzienlijk hoger dan in de regio en landelijk. Voor roken geldt dat in Deventer meer dan landelijk wordt gerookt. Overgewicht komt het meest voor in Olst-Wijhe en Voorst. Er wordt het meest wekelijks gesport in Voorst en Raalte.
- Mentale klachten komen bij de helft van de 16-25-jarigen voor, waarvan 9% ernstige klachten heeft. Bovendien voelt bijna de helft van de jongvolwassenen zich (zeer) vaak gestrest.
- Het risico op angst of depressie ligt in Olst-Wijhe, Raalte en Voorst lager dan landelijk en in Deventer hoger dan landelijk gemiddeld. Ook veel stress komt meer voor in Deventer en minder in de andere drie gemeenten.

3A. Ervaren gezondheid

(zeer) Goed ervaren gezondheid

% van 20-plussers

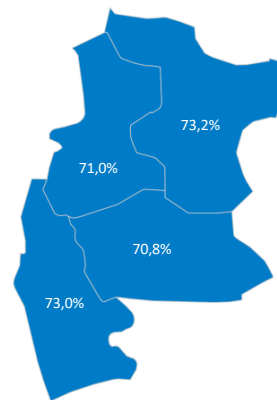
Bron: Volksgezondheid Toekomst Verkenning 2018, RIVM, gemeentelijke verdeling RIVM via regiobeeld.nl

- Het percentage inwoners van 20 jaar en ouder met een (zeer) goed ervaren gezondheid ligt in de gemeenten Raalte en Voorst sterk hoger dan het gemiddelde in Nederland. De gemeente Olst-Wijhe ligt rond het Nederlandse gemiddelde maar onder het regionale gemiddelde als het gaat om ervaren gezondheid.
- Het percentage inwoners van 20 jaar en ouder met een goed ervaren gezondheid ligt in de regio Midden-IJssel hoger dan gemiddeld in Nederland.
- Het percentage inwoners van 20 jaar en ouder met een goed ervaren gezondheid laat in alle gemeenten een licht dalende trend zien.

(zeer) Goed ervaren gezondheid

% van 20-plussers

NL = 70,0%

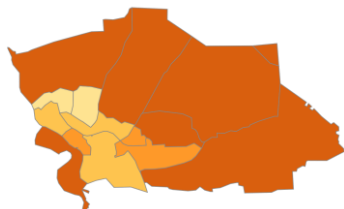
Bron: GGD Gezondheidsmonitor, 2022

- Bovenstaande kaart laat recente cijfers uit 2022 zien, waarin de percentages (zeer) goed ervaren gezondheid lager liggen dan die van de prognose uit 2016 (grafiek links).
- In de gemeenten Deventer (70,8%), Olst-Wijhe (71,0%), Raalte (73,2%) en Voorst (73,0%) ligt het percentage inwoners (18-plus) met een goed ervaren gezondheid boven het landelijk gemiddelde van 70,0%.
- Tussen 2020 en 2022 is dit percentage van rond de 80% naar iets boven de 70% afgenomen, vergelijkbaar met de landelijke trend.

3A. Ervaren gezondheid op wijkniveau

(zeer) Goed ervaren gezondheid

% van 20-plussers

Deventer

Olst-Wijhe

Raalte

Voorst

% van 20-plussers

48 – 70

70 – 74

74 – 78

78 – 82

82 – 86

86 – 93

NL=78,4

Bron: GGD Gezondheidsmonitor, 2020

- Het percentage inwoners met een goed ervaren gezondheid ligt het hoogst in de wijken Lettele, Colmschate-Vijfhoek, Okkenbroek en Bathmen.
- Het percentage inwoners met een goed ervaren gezondheid ligt het laagst in de wijken Keizerslanden en Borgele en Platvoet.

- Het percentage inwoners met een goed ervaren gezondheid ligt het hoogst in de kernen Marle, Herxen, Boerhaar, Welsum en Elshof.
- Het percentage inwoners met een goed ervaren gezondheid ligt het laagst in de kernen Olst en Wijhe.

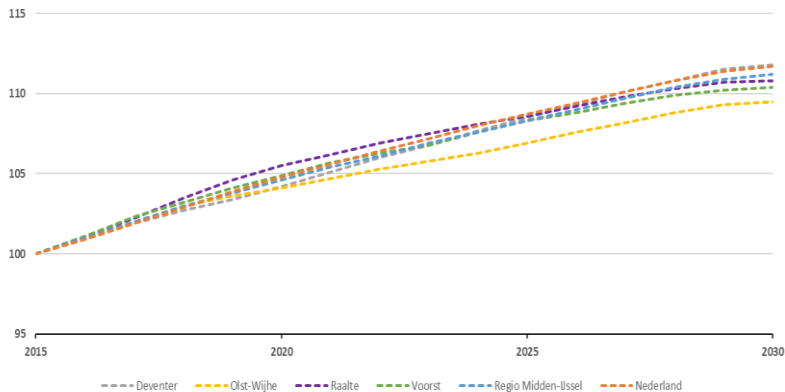
- Het percentage inwoners met een goed ervaren gezondheid ligt het hoogst in de kernen Laag Zuthem, Lierderholthuis en Broekland.
- Het percentage inwoners met een goed ervaren gezondheid ligt het laagst in de kernen Raalte en Heino.

- Het percentage inwoners met een goed ervaren gezondheid ligt het hoogst in de kern Klarenbeek.
- Het percentage inwoners met een goed ervaren gezondheid ligt het laagst in de kern Twello-Nijbroek.

3B. Prevalentie aandoeningen

Personen met ten minste één chronische aandoening

% van 20-plussers

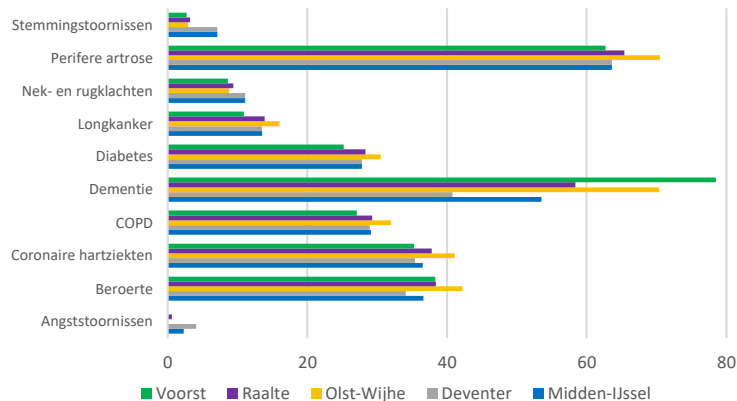

Bron: Volksgezondheid Toekomst Verkenning 2018, RIVM, gemeentelijke verdeling RIVM via regiobeeld.nl

- Het aantal inwoners met ten minste één chronische aandoening in de regio Midden-IJssel stijgt volgens deze toekomstprojectie van 89.910 in 2015 naar 99.950 in 2030 (+11%).
- De relatieve stijging van het aantal inwoners met ten minste één chronische aandoening is voor de gemeenten in de regio Midden-IJssel ongeveer gelijk aan de regio en Nederland. Dit geldt niet voor de gemeente Olst-Wijhe; de stijging is daar minder sterk (+10% t.o.v. 12% in de gemeente Deventer).

Prognose prevalentie van aandoeningen (2015-2030)

% toename t.o.v. 2015

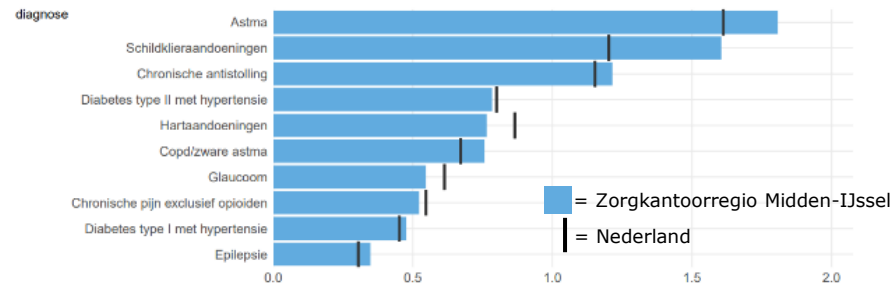
Bron: Volksgezondheid Toekomst Verkenning 2018, RIVM, gemeentelijke verdeling RIVM via regiobeeld.nl

- De prevalentie van de in de grafiek getoonde sterk stijgende en veel voorkomende aandoeningen, neemt in de periode 2015 tot 2030 toe in de regio Midden-IJssel. De prevalentie van artrose in de gewrichten van de ledematen stijgt deze periode het hardst (+65%), gevolgd door dementie (+54%).
- Voor dementie zijn de prognoses tussen gemeenten sterk uiteenlopend van 41% in Deventer tot 79% in Voorst in de periode 2015 – 2030.

3C. Medicatiegebruik

Medicatiegebruik per fysieke aandoening

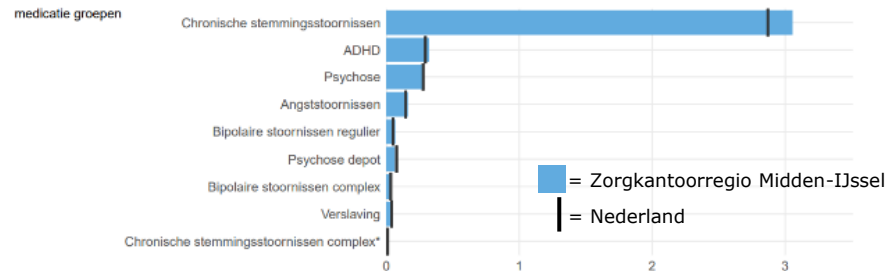
% gebruik van alle inwoners

Bron: NZA, 2018

Medicatiegebruik per mentale aandoening

% gebruik van alle inwoners

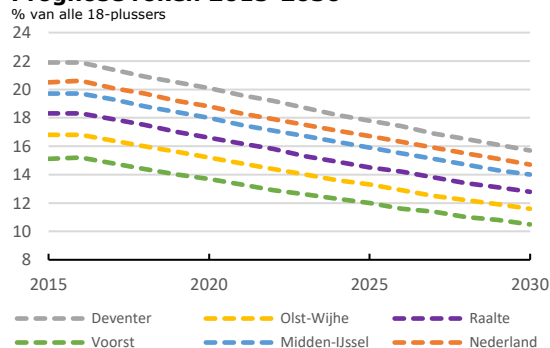

Bron: NZA, 2018

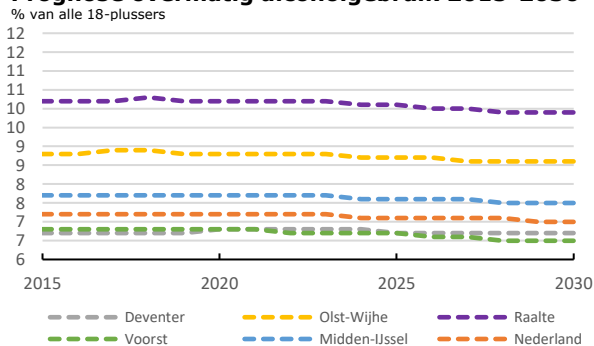
- Het medicatiegebruik ligt voor de in de bovenste tabel genoemde lichamelijke aandoeningen in de regio Midden-IJssel op of hoger dan het Nederlandse gemiddelde. Alleen het medicijngebruik voor hartaandoeningen en glaucoom liggen lager dan het Nederlandse gemiddelde.
- Het medicijngebruik ligt voor de in de onderste tabel genoemde geestelijke aandoeningen in de regio Midden-IJssel gelijk aan het Nederlandse gemiddelde. Alleen voor chronische stemmingsstoornissen ligt het medicijngebruik hoger dan het Nederlandse gemiddelde.

3D. Leefstijlindicatoren

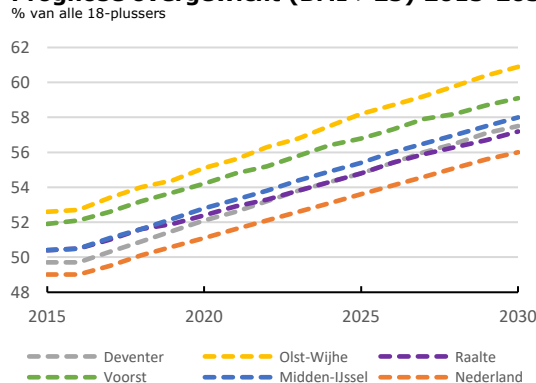
Prognose roken 2015-2030

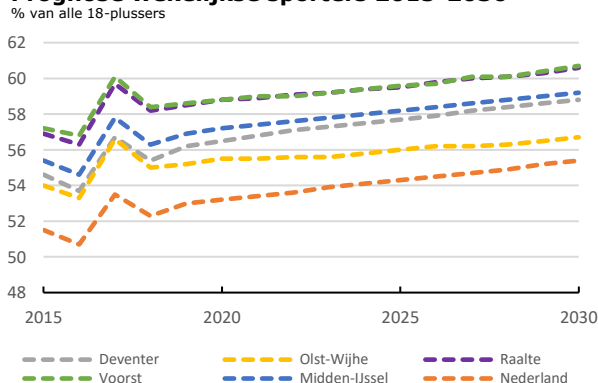
Prognose overmatig alcoholgebruik 2015-2030

Prognose overgewicht (BMI >25) 2015-2030

Prognose wekelijkse sporters 2015-2030

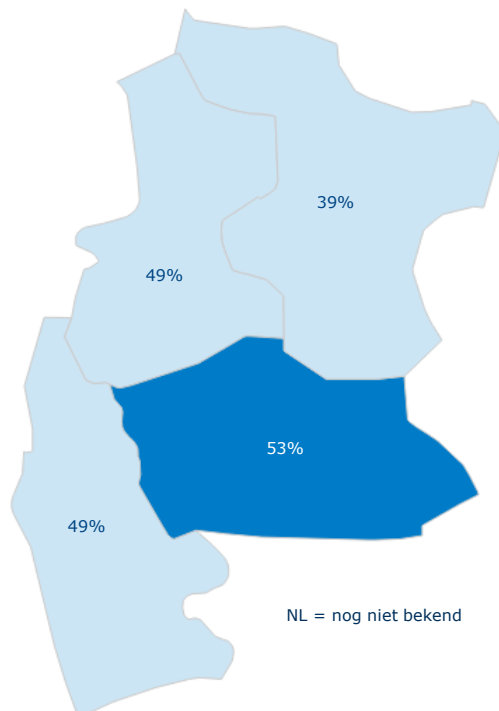

- Het percentage overmatig alcoholgebruik, wekelijkse sporters en overgewicht ligt in de regio Midden-IJssel hoger dan het gemiddelde in Nederland, terwijl het percentage roken lager ligt.
- Het percentage overmatig alcoholgebruik ligt in Raalte, gevolgd door Olst-Wijhe aanzienlijk hoger dan in de regio en landelijk. Voor roken geldt dat in Deventer meer dan landelijk wordt gerookt. Overgewicht komt het meest voor in Olst-Wijhe en Voorst. Er wordt het meest wekelijks gesport in Voorst en Raalte.
- Het percentage rokers neemt in de periode tot 2030 sterk af. Het percentage personen met overgewicht neemt sterk toe.
- In de regio IJsselland heeft 10% van de 4^e klas leerlingen van het voortgezet onderwijs ooit wiet gebruikt. In de gemeente Deventer ligt dit percentage op 12% (GGD IJsselland, 2021).

3E. Mentale gezondheid volwassenen

Matig / hoog risico op angst of depressie

% van 18-plussers

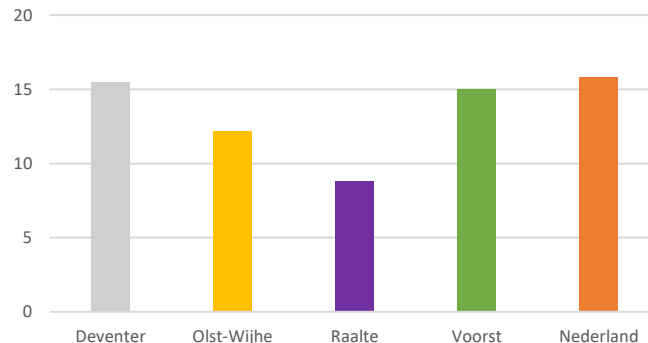

NL = nog niet bekend

Bron: Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen, 2022, GGDén/CBS/RIVM, bewerking obv SMAP methodiek RIVM

(heel) Veel stress

% van 18-plussers

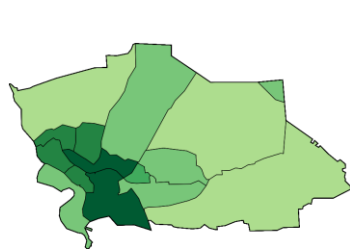

Bron: Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen, 2022, GGDén/CBS/RIVM, bewerking obv SMAP methodiek RIVM

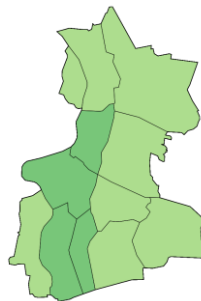
- In de gemeente Deventer ligt het percentage inwoners (18 jaar en ouder) met een matig/hoog risico op een angststoornis of depressie met 53% het hoogst en in de gemeenten Olst-Wijhe (49%), Voorst en vooral Raalte (39%) liggen deze percentages lager. Landelijke cijfers van 2022 zijn nog niet bekend.
- In de gemeente Deventer is het percentage inwoners met stress (15,5%) vergelijkbaar met het Nederlandse gemiddelde (15,8%). De andere gemeenten liggen onder het gemiddelde.

3E. Mentale gezondheid volwassenen

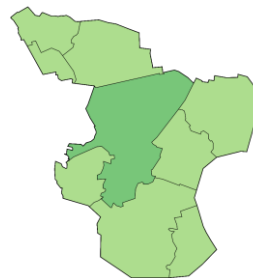
Matig / hoog risico op angst of depressie

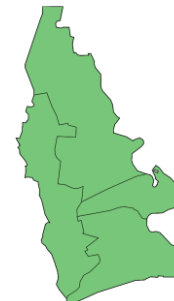
Deventer

Olst-Wijhe

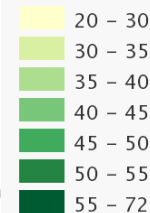

Raalte

Voorst

% van 18-plussers

Bron: GGD Gezondheidsmonitor, 2020

- Het percentage inwoners met een matig/hoog risico op angst of depressie ligt het hoogst in de wijken Rivierenwijk en Bergweide, Voorstad, Keizerslanden en Binnenstad.
- Het percentage inwoners met een matig/hoog risico op angst of depressie ligt het laagst in de wijken Lettele, Bathmen, Diepenveen en Okkenbroek.

- Het percentage inwoners met een matig/hoog risico op angst of depressie ligt het hoogst in de kernen Olst en Wijhe.
- Het percentage inwoners met een matig/hoog risico op angst of depressie ligt het laagst in de kernen Marle, Middel, Boerhaar en Elshof.

- Het percentage inwoners met een matig/hoog risico op angst of depressie ligt het hoogst in de kernen Raalte en Heino.
- Het percentage inwoners met een matig/ hoog risico op angst of depressie ligt het laagst in de kernen Broekland, Luttenberg en Mariënheem.

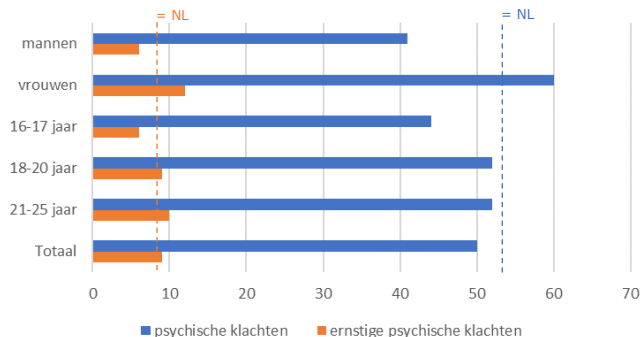
- Het percentage inwoners met een matig/hoog risico op angst of depressie ligt het hoogst in de kern Twello-Nijbroek.
- Het percentage inwoners met een matig/hoog risico op angst of depressie ligt het laagst in de kern Klarenbeek.

NB. Bij de duiding van de bovenstaande kaartjes worden alleen de sterkste afwijkende (zowel positief als negatief) wijken genoemd. Dit betekent dat er soms wijken niet worden genoemd die wel een donkere of lichte kleur hebben op het kaartje.

3E. Mentale gezondheid jongvolwassenen

(ernstige) Psychische klachten jongvolwassenen

% 16-25-jarigen

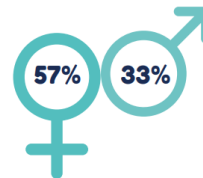

Bron: Corona Gezondheidsmonitor Jongvolwassenen 2022, GGD IJsselland

- Psychische klachten worden gemeten met de 'Mental Health Inventory 5' (MHI-5). Het geeft een indicatie van de psychische gezondheid, waaronder zich somber voelen en zenuwachtig zijn.
- 50% van de jongvolwassenen (16-25 jaar) in de regio IJsselland heeft psychische klachten, waarvan 9% ernstige klachten heeft. Vrouwen hebben vaker psychische klachten dan mannen. Deze percentages liggen rond of net onder het gemiddelde van Nederland (53% en 9%).

Stress

Voelt zich (heel) vaak gestrest

Top 5 bronnen van stress

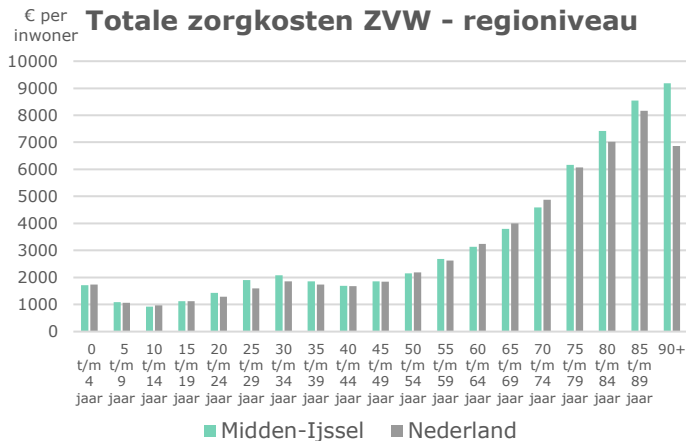

- 30% Studie of school
- 26% De eisen die hij/zij aan zichzelf stelt
- 26% Alles wat hij/zij moet doen
- 22% Werk of bijbaan
- 22% Wat anderen van hem/haar verwachten

Bron: Corona Gezondheidsmonitor Jongvolwassenen 2022, GGD IJsselland

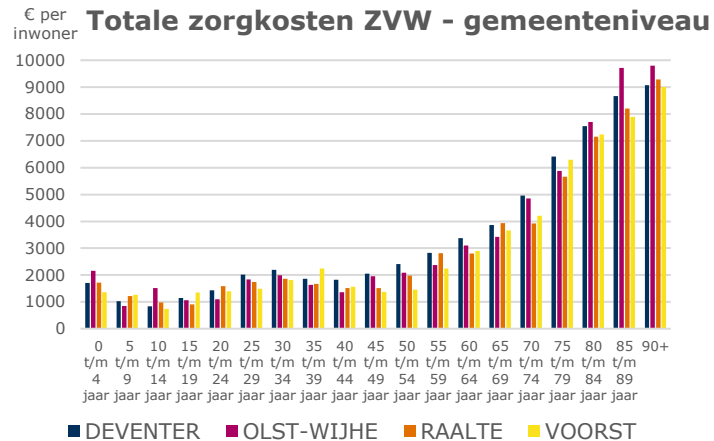
- Een groot deel van de jongvolwassenen (45%) in de regio IJsselland (48% in Nederland) geeft aan zich (zeer) vaak gestrest te voelen door één of meerdere factoren. Meer vrouwen dan mannen voelen zich (heel) vaak gestrest. Vrouwen ervaren de meeste stress van studie of school, de combinatie van alles wat zij moeten doen en de eisen die zij aan zichzelf stellen. De 21-25 jarigen ervaren meer stress dan 16-20 jarigen. Zij ervaren vooral stress van alles wat zij moeten doen, de eisen die zij aan zichzelf stellen, en studie of school.

3F. Zorgkosten (algemeen)

Bron: Vektis, 2020

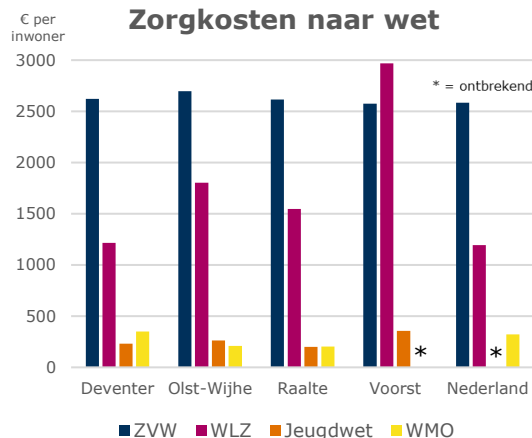
- De gemiddelde gedeclareerde zorgkosten per persoon binnen de Zorgverzekeringswet (ZVW) liggen in de regio Midden-IJssel in 2020 voor de leeftijdscategorieën rond het Nederlandse gemiddelde. Alleen de kosten voor de leeftijd 85-plus liggen gemiddeld gezien hoger.

Bron: Vektis, 2020

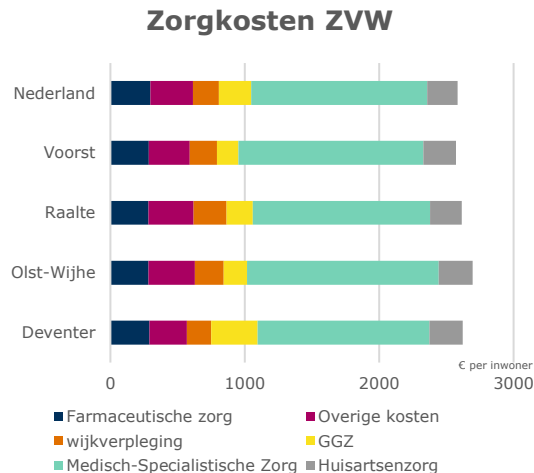
- De gemiddelde gedeclareerde zorgkosten per persoon liggen in 2020 in de regio Midden-IJssel voor de verschillende in de grafieken beschreven zorgsoorten en leeftijdscategorieën rond het Nederlandse gemiddelde.
- Alleen de leeftijdscategorie 85-plus maakt meer kosten dan gemiddeld in Nederland.

3F. Zorgkosten (naar soort en gemeente)

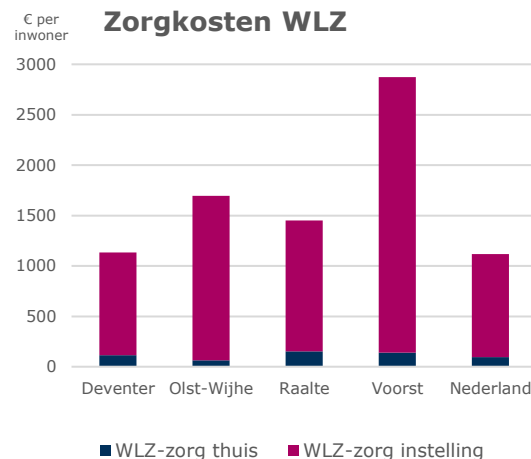
Bron: VEKTIS en CBS, 2020

- De zorgkosten zijn in 2020 het hoogst in de Zorgverzekeringswet (ZVW), gevolgd door de Wet Langdurige Zorg (WLZ) en dan de Jeugdwet/Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO).
- De kosten voor ZVW zijn vergelijkbaar met het landelijk gemiddelde. De kosten voor WLZ liggen in de regio hoger dan het landelijk gemiddelde. De kosten voor WMO en Jeugdwet variëren sterk tussen de gemeenten.

Bron: VEKTIS, 2020

- De totale kosten uit de zorgverzekeringswet (ZVW) per inwoner verschillen weinig tussen de gemeenten onderling.
- Binnen de totalen valt op dat Deventer een andere verdeling laat zien met hogere Geestelijke Gezondheidszorg (GGZ) kosten en lagere Medisch Specialistische Zorg kosten.
- NB. Zorgkosten hangen samen met factoren als leeftijd, stedelijkheid en sociaaleconomische status (SES).

Bron: VEKTIS, 2020

- De verdeling van kosten in de Wet Langdurige Zorg (WLZ) verschilt tussen de gemeenten, waarbij Voorst aanzienlijk hogere WLZ-kosten heeft. Dit wordt waarschijnlijk verklaard door een groot aanbod van gehandicaptenzorg (WLZ) in Voorst.
- Het grootste relatieve deel WLZ-zorg in de thuissituatie wordt gegeven in Raalte (10,4%) en Deventer (10,0%). Het minst in Olst-Wijhe (3,8%) en Voorst (4,8%).

NB. In het IZA is afgesproken dat enkele doelgroepen zullen worden gemonitord. Momenteel wordt deze monitor nog vormgegeven en uitgevoerd. Specifieke data daaruit is daarom helaas nog niet beschikbaar.

De verwachting is dat deze monitor per zomer 2023 beschikbaar zal zijn. Zodra dit het geval is, verschijnt deze informatie [hier](#).

Er is nu door Proscop in samenspraak met Salland Zorgverzekeraar en de gemeenten informatie toegevoegd over deze doelgroepen.

4. IZA-doelgroepen

- A. Mensen met beperkte gezondheidsvaardigheden
- B. Mensen met psychische klachten
- C. Mensen met (risico op) kanker
- D. Mensen met (risico op) hart- en vaatziekten
- E. Ouderen met een kwetsbare gezondheid
- F. Zorgprofessionals

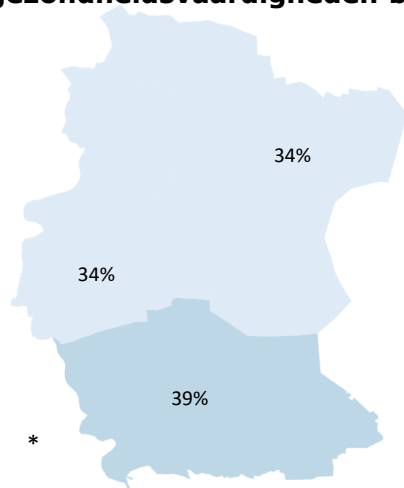
4. IZA-doelgroepen - samenvatting

- Gezondheidsvaardigheden: Slechts bij de minderheid van de ouderen zijn voldoende gezondheidsvaardigheden aanwezig. In Deventer zijn de gezondheidsvaardigheden bij volwassenen en ouderen iets beter dan in Olst-Wijhe en Raalte. Digitale vaardigheden zijn bij de overgrote meerderheid van de 65-plussers voldoende aanwezig.
- Psychische klachten: Het risico op angst of depressie ligt in de regio iets hoger dan landelijk. In de Deventer wijken Rivierenwijk en Bergweide, Voorstad, Keizerslanden en Binnenstad liggen deze risico's het hoogst van de regio. Psychische klachten komen meer dan landelijk voor in Deventer, in de andere gemeenten minder dan landelijk.
- (risico op) kanker: Prevalentie alle kankersoorten is het afgelopen decennium vergelijkbaar met Nederland. De prognose voor longkanker laat een toename zien in de regio en landelijk.
- (risico op) hart- en vaatziekten: Er wordt een toename van coronaire hartziekten en beroerte verwacht, in Olst-Wijhe het meest.
- Ouderen met een kwetsbare gezondheid:
 - Een kwart van de ouderen is kwetsbaar, het meest in Deventer. Een op de tien ouderen is ernstig tot zeer ernstig eenzaam, ook hier in Deventer het meest.
 - Dementie zal naar verwachting fors toenemen in de regio, echter minder snel dan landelijk. In Deventer neemt dementie wel met landelijke snelheid toe.
 - Een derde van de 55-plussers ziet de woning als ongeschikt bij het ouder worden of bij gezondheidsproblemen.
 - In de regio wonen relatief veel 70-plussers in een instelling. Het meest in Olst-Wijhe en het minst in Voorst.
- Zorgprofessionals hebben een flinke daling van de werkwaardering, toename werkdruk, vermoeidheid en stress ervaren na de coronaperiode ten opzichte van ervoor. Werknemers hebben een toegenomen ziekteverzuim. Van de werknemers in de zorg die uit dienst treden, werkt de meerderheid daar korter dan 5 jaar.

4A. Mensen met beperkte gezondheidvaardigheden

Voldoende gezondheidvaardigheden bij 65-plussers

% 65-plussers

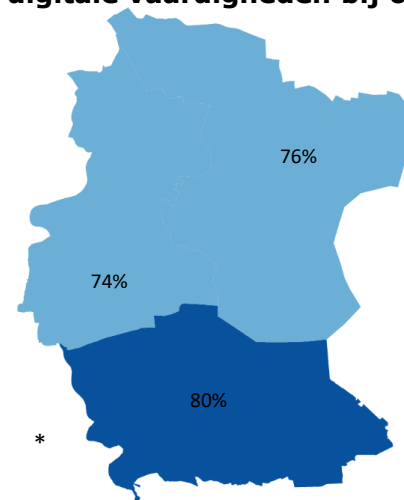
*

Bron: Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen, GGD IJsselland (2020)

- Gezondheidsvaardigheden zijn de vaardigheden van mensen om informatie over gezondheid te verkrijgen, te begrijpen, te beoordelen en te gebruiken. Gezondheidsvaardigheden gebruik je bij het nemen van gezondheidsgerelateerde beslissingen.
- In Deventer liggen deze gezondheidvaardigheden met 39% het hoogst en in Olst-Wijhe en Raalte met 34% iets lager. Deze cijfers zijn hoger dan het gemiddelde van de regio IJsselland (30%).
- In de gemeente Olst-Wijhe is 12% van de ouderen (65-plus) onvoldoende gezondheidvaardig (gemeente Deventer 7% en gemeente Raalte 9%).

Voldoende digitale vaardigheden bij 65-plussers

% 65-plussers

*

Bron: Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen, GGD IJsselland (2020)

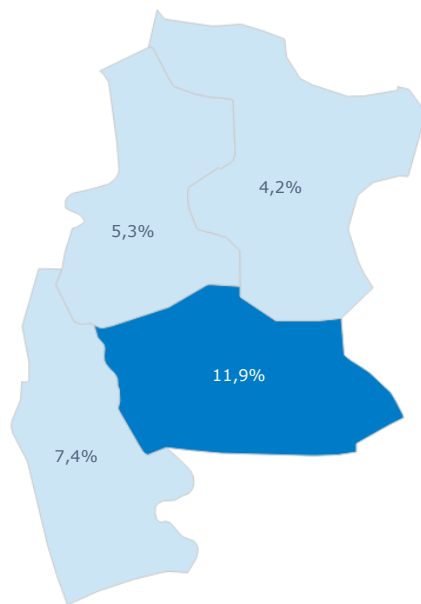
- 78% van de ouderen in de regio IJsselland (87% 65-74 jaar en 63% 75-plus) is digitaal vaardig en kan bijvoorbeeld informatie opzoeken op het internet, e-mailen, online afspraken maken en internetbankieren.
- In de gemeenten Deventer, Olst-Wijhe en Raalte ligt dit percentage respectievelijk op 80%, 74% en 76%.

4B. Mensen met psychische klachten

Hoog risico op angst of depressie

% bij 18-plussers

NL = 6,7%

Bron: Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen, GGD IJsselland (2022)

- In de gemeente Deventer ligt het percentage inwoners (18 jaar en ouder) met een hoog risico op een angststoornis of depressie (11,9%) hoger dan het landelijke gemiddelde (9,7%). De gemeenten Olst-Wijhe, Raalte en Voorst liggen onder dit gemiddelde met respectievelijk 5,3%, 4,2% en 7,4%.
- In de periode 2020 – 2022 is in alle gemeenten een toename te zien van deze percentages, waarbij de grootste toename in Voorst en Deventer was te zien.

Psychische klachten

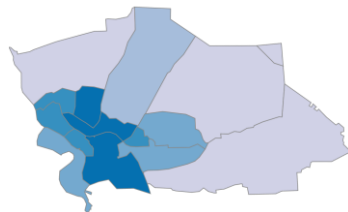
- In Nederland hebben 21,5% van de inwoners van 18 jaar en ouder lichte tot ernstige psychische klachten.
- In Deventer ligt dit percentage met 23,9% hoger en in de gemeenten Olst-Wijhe (18,0%), Raalte (12,1%) en Voorst (14,7%) liggen deze percentages lager dan landelijk.

Bron: Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen, GGD IJsselland 2022

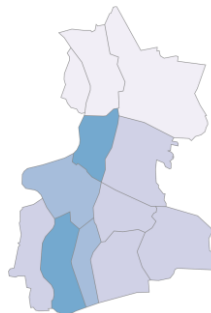
4B. Mensen met psychische klachten

Hoog risico op angst of depressie

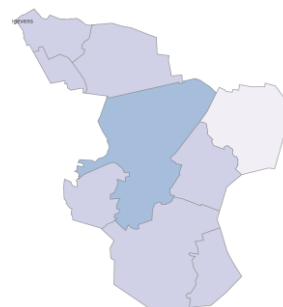
% bij 18-plussers

Deventer

Olst-Wijhe

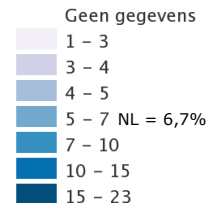

Raalte

Voorst

Percentage

Bron: GGD Gezondheidsmonitor, 2020

- Het percentage inwoners met een hoog risico op angst of depressie ligt het hoogst in de wijken Rivierenwijk en Bergweide, Voorstad, Keizerslanden en Binnenstad.
- Het percentage inwoners met een hoog risico op angst of depressie ligt het laagst in de wijken Lettele, Diepenveen, Bathmen en Okkenbroek.

- Het percentage inwoners met een hoog risico op angst of depressie ligt het hoogst in de kernen Olst en Wijhe.
- Het percentage inwoners met een hoog risico op angst of depressie ligt het laagst in de kernen Marle, Elshof, Herxen en Boerhaar.

- Het percentage inwoners met een hoog risico op angst of depressie ligt het hoogst in de kernen Raalte en Lierderholthuis.
- Het percentage inwoners met een hoog risico op angst of depressie ligt het laagst in de kernen Luttenberg, Nieuwe Heeten en Mariënheem.

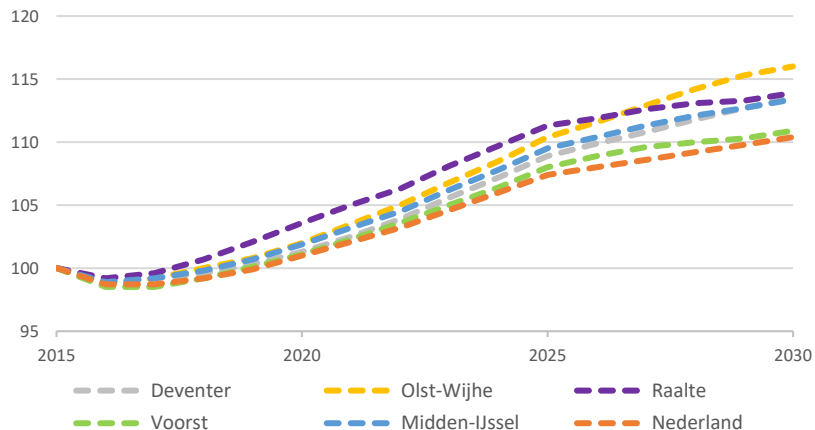
- Het percentage inwoners met een hoog risico op angst of depressie ligt het hoogst in de kernen Twello-Nijbroek en Voorst.
- Het percentage inwoners met een hoog risico op angst of depressie ligt het laagst in de kern Klarenbeek.

NB. Bij de duiding van de bovenstaande kaartjes worden alleen de sterkste afwijkende (zowel positief als negatief) wijken genoemd. Dit betekent dat er soms wijken niet worden genoemd die wel een donkere of lichte kleur hebben op het kaartje.

4C. Mensen met risico op kanker

Prognose prevalentie longkanker

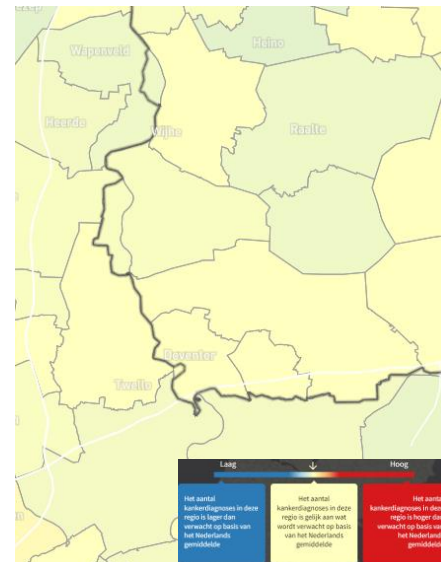
Index vanaf 2015

Bron: Volksgezondheid Toekomst Verkenning 2018, RIVM, gemeentelijke verdeling RIVM via regiobeeld.nl

- Longkanker zorgt in Nederland in 2021 voor de meeste overlijdensgevallen binnen de kankersoorten.
- De prevalentie longkanker is vanaf 2015 licht gedaald en neemt vanaf 2017 toe, zowel in Nederland, de regio en in alle gemeenten.
- In gemeente Olst-Wijhe is de verwachte toename van 2015-2030 het grootst. Gemeente Voorst heeft de minst grote stijging in de regio. Deze is vergelijkbaar met het Nederlands gemiddelde.
- De regio Midden-IJssel laat een grotere stijging zien ten opzichte van Nederland.

Aantal diagnoses kanker 2011 - 2020

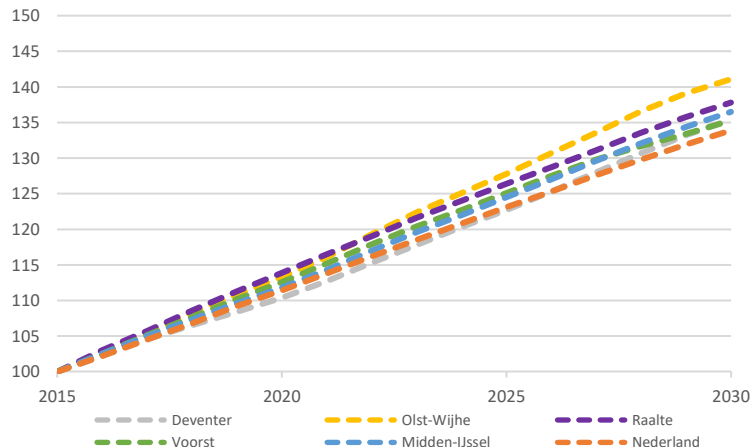

- Het aantal diagnoses kanker (alle typen) die gesteld zijn in de periode 2011 – 2020 komt in de regio Midden-IJssel overeen met of ligt net iets onder het landelijk gemiddelde. De verschillen tussen de gemeenten zijn klein.
- Aanvullende cijfers over specifieke soorten kanker zijn te vinden op kankeratlas.iknl.nl.

4D. Mensen met (risico op) hart- en vaatziekten

Prognose prevalentie coronaire hartziekten

Index vanaf 2015

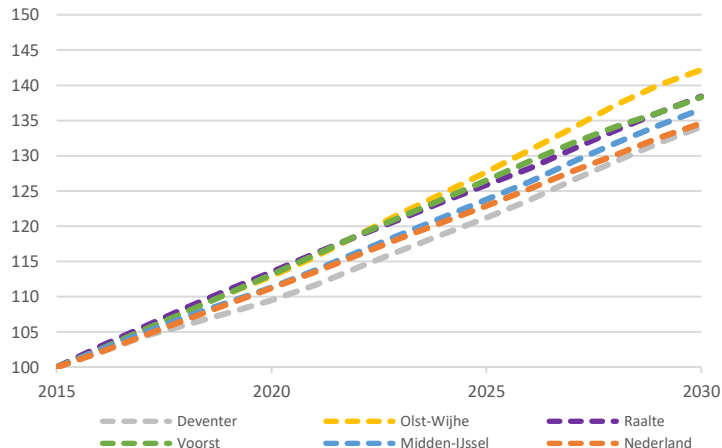

Bron: Volksgezondheid Toekomst Verkenning 2018, RIVM, gemeentelijke verdeling RIVM via regiobeeld.nl

- De prevalentie van coronaire hartziekten neemt met gemiddeld 35% toe van 2015 tot 2030. In de regio ligt dit gemiddelde hoger dan in Nederland.
- De gemeente Olst-Wijhe heeft de grootste stijging van de vier gemeenten in de regio.

Prognose prevalentie beroerte

Index vanaf 2015

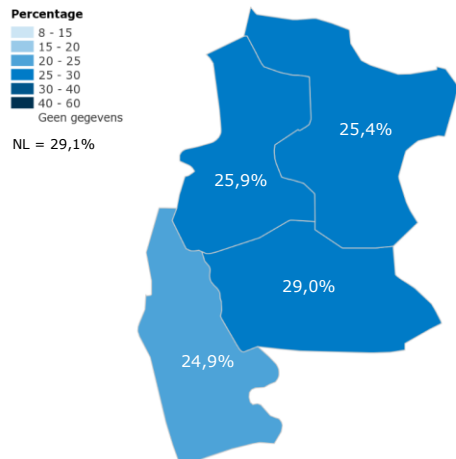

Bron: Volksgezondheid Toekomst Verkenning 2018, RIVM, gemeentelijke verdeling RIVM via regiobeeld.nl

- De prevalentie beroerte neemt met gemiddeld 35% toe van 2015 – 2030. In de regio ligt dit gemiddelde hoger dan in Nederland.
- Behalve de gemeente Deventer neemt het in alle gemeenten meer toe dan het gemiddelde in Nederland. Olst-Wijhe is de gemeente met de grootste stijging.

4E. Ouderen met een kwetsbare gezondheid

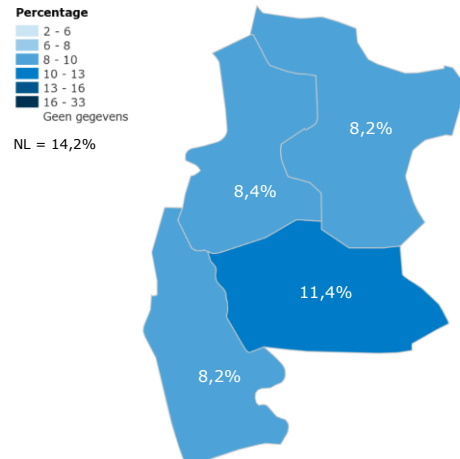
Kwetsbaarheid 65-plussers

Bron: GGD Gezondheidsmonitor 2020

- Broosheid verwijst naar een toenemende kwetsbaarheid bij ouderen doordat er sprake is van een verminderde 'reservcapaciteit'. Daardoor kunnen kleine kwalen of normaal gesproken onschuldige incidenten, zoals een toevallige valpartij, eenvoudig uitgroeien tot grote gezondheidsproblemen.
- In de gemeente Deventer ligt het percentage ouderen (65-plus) met toenemende kwetsbaarheid (29,0%) iets hoger dan het landelijk gemiddelde van 28,1%, terwijl de andere gemeenten lager scoren (25,9%, 25,4% en 24,9%).

Eenzaamheid: ernstig / zeer ernstig

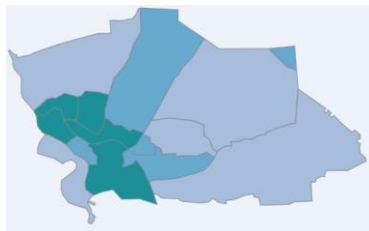

Bron: GGD Gezondheidsmonitor 2022

- In de gemeente Deventer is 13,6% van de inwoners (18 plus) (zeer) ernstig eenzaam (14,5% van de volwassenen en 10,7% van de ouderen). In de regio IJsselland is dit 11,9% (volwassenen: 12,6% en ouderen: 9,5%). In de gemeente Olst-Wijhe liggen deze percentages respectievelijk op 10,7% totaal, 11,8% volwassenen en 7,8% ouderen. In de gemeente Raalte op 8,3% totaal, 8,0% volwassenen en 9,1% ouderen. In Voorst ligt het percentage op 9,1% totaal, 9,6% volwassenen en 8,1% ouderen.
- Deze aantallen zijn licht toegenomen tussen 2020 en 2022.

4E. Ouderen met een kwetsbare gezondheid

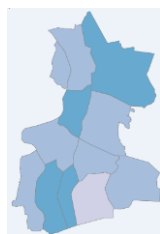
Kwetsbaarheid 65-plussers op wijkniveau

Deventer

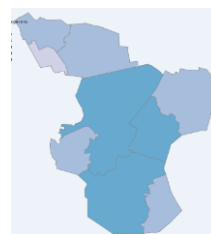
Bron: GGD Gezondheidsmonitor via RIVM 2020

- Het percentage ouderen met een kwetsbare gezondheid ligt het hoogst in de wijken Ri-vierenwijk en Bergweide, Keizerslanden, Borgele en Platvoet en Voorstad. NB. In deze wijken is het percentage (zeer) ernstig eenzame inwoners ook het hoogst.
- Het percentage ouderen met een kwetsbare gezondheid ligt het laagst in de wijken Lettele, Colmschate, Bathmen en Diepenveen.

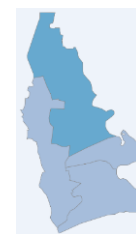
Olst-Wijhe

- Het percentage ouderen met een kwetsbare gezondheid ligt het hoogst in de kernen Wijhe en Olst. NB. In deze kernen is het percentage (zeer) ernstig eenzame inwoners ook het hoogst.
- Het percentage ouderen met een kwetsbare gezondheid ligt het laagst in de kernen Eikelhof, Welsum, Boerhaar, Herxen en Marle.

Raalte

- Het percentage ouderen met een kwetsbare gezondheid ligt het hoogst in de kernen Raalte en Heeten. NB. In deze kernen is het percentage (zeer) ernstig eenzame inwoners ook het hoogst (+ Heino).
- Het percentage ouderen met een kwetsbare gezondheid ligt het laagst in de kernen Lierderholthuis, Broekland en Laag Zuthem.

Voorst

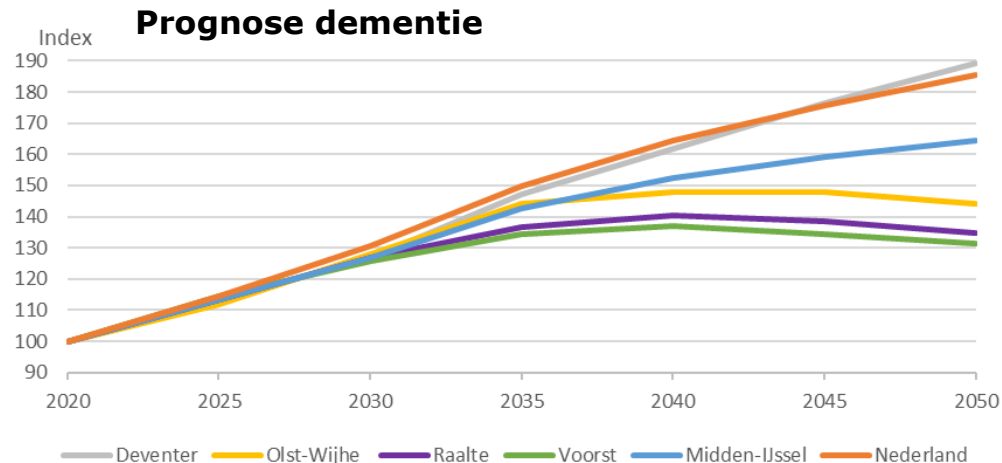
- Het percentage ouderen met een kwetsbare gezondheid ligt het hoogst in de kern Twello-Nijbroek. NB. In deze wijk is het percentage (zeer) ernstig eenzame inwoners ook het hoogst.
- Het percentage ouderen met een kwetsbare gezondheid ligt het laagst in de kern Klarenbeek-Teuge.

Frailty index 2020
Per wijk in Olst-Wijhe
Percentage

4E. Ouderen met een kwetsbare gezondheid

Dementie

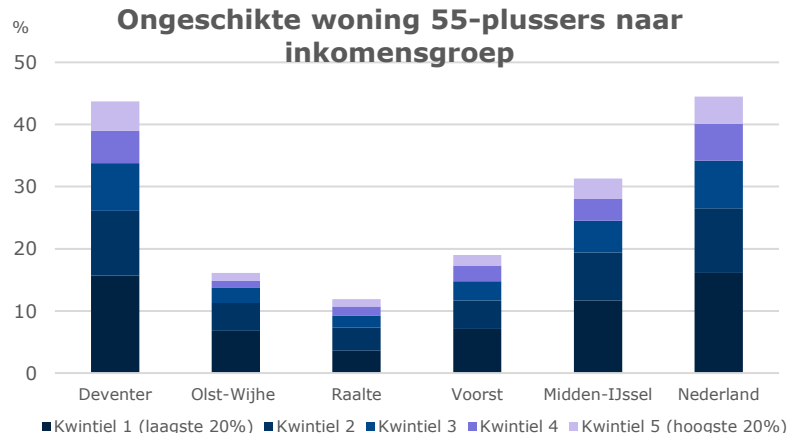

Bron: Vektis, 2022

- De verwachte toename van het aantal ouderen met Dementie is in Nederland tussen 2020 en 2050 gemiddeld 85%. De regio Midden-IJssel stijgt naar verwachting met 65% in deze periode.
- De Gemeente Deventer heeft naar verwachting de grootste stijging met 89%. De gemeenten Raalte en Voorst hebben een relatief lage stijging van rond de 30%.
- Er zijn naar schatting 2551 mensen met dementie in zorgkantoorregio Midden-IJssel, dat is 6,2% van de 65-plussers (Nederland =6,7%) (dementiekaart.nl).
- Mensen met dementie leven in 2020 in de regio Midden-IJssel 31% in een instelling, 39% in een meerpersoons huishouden en 30% eenpersoonshuishouden. Landelijk woont 28% in een instelling en 33% in een eenpersoonshuishouden (dementiekaart.nl).
- Van de mensen met dementie die WLZ-zorg ontvangt in 2020, verblijft 77,4% in een instelling. Dat was 80% in 2017 en vergelijkbaar met landelijke cijfers (dementiekaart.nl).
- 54,8% van de thuiswonende mensen met dementie ontvangt WMO-gefinancierde zorg (dementiekaart.nl).

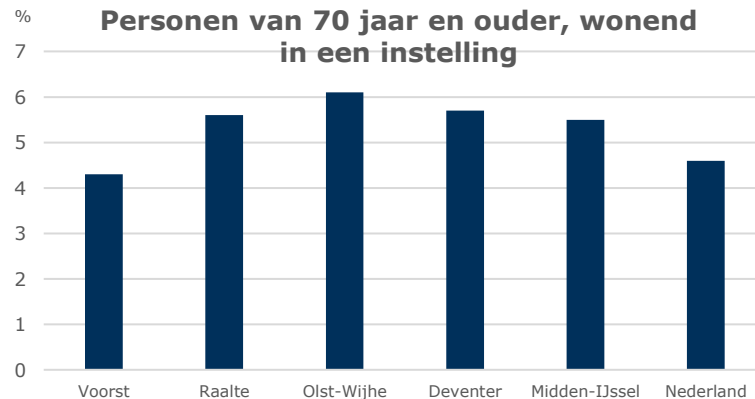
4E. Ouderen met een kwetsbare gezondheid

Wonen

Bron: CBS Microdata (2020)

- 31,1% van de 55-plussers in de regio Midden-IJssel geven zelf aan dat bij toekomstige gezondheids- of ouderdomsklachten hun woning niet geschikt is zonder aanpassingen. Landelijk worden meer woningen als ongeschikt ervaren (44,5%). Hierbij zijn bestaande seniorenwoningen buiten beschouwing gelaten.
- De verschillen tussen de gemeenten zijn groot; Raalte (11,9%) heeft volgens 55-plussers de minste ongeschikte woningen en Deventer (43,7%) de meeste ongeschikte woningen.
- Er is in alle gemeenten een relatie zichtbaar tussen lager inkomen en de woning als minder geschikt ervaren.

Bron: CBS Monitor Sociaal Domein WMO (2023)

- In Midden-IJssel (5,5%) wonen meer 70-plussers in een instelling in vergelijking met Nederland (4,6%).
- In Olst-Wijhe (6,1%) wonen de meeste 70-plussers in een instelling en in Voorst (4,3%) de minste.
- Daarnaast is er in de periode 2018 – 2023 een licht dalende trend in het aantal inwoners in een instelling, zowel in de regio als landelijk.

4F. Professionals: ziekteverzuim en uitstroom redenen

Verzuim regio Oost-Nederland

Bron: WGV Zorg en Welzijn, factsheet arbeidsmarkt Oost-Nederland, 2022

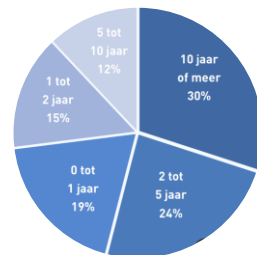
Top 5 uitstroomredenen

Uitstroom naar een andere baan binnen de zorg, regio Oost-Nederland

1. Uitdaging in werkzaamheden
2. Loopbaanmogelijkheden
3. Manier van werken in de organisatie en aansturing leidinggevende
4. Inhoud van het werk
5. Werk-privé balans

Bron: WGV Zorg en Welzijn, factsheet arbeidsmarkt Oost-Nederland, 2022

Aantal dienstjaren bij uitdiensttreding

Bron: WGV Zorg en Welzijn, factsheet arbeidsmarkt Oost-Nederland, 2022

- Ziekteverzuim nam in de periode 2019 – 2022 toe in Oost-Nederland. Niet alleen kort verzuim, maar ook lang verzuim volgt deze trend.
- De meest genoemde uitstroomreden in Oost-Nederland is het verlies aan uitdaging in de werkzaamheden, gevolgd door de beperkte loopbaanmogelijkheden. Landelijk staan de loopbaanmogelijkheden op de eerste plek.
- 58% van de vertrekkende medewerkers werkt er korter dan 5 jaar. 19% van de vertrekkers werkt er zelf nog maar korter dan 1 jaar. 12% werkt er 5 – 10 jaar en 30% werkt er 10 jaar of langer.

4F. Professionals: corona & zorgmedewerkers

GGD onderzoek naar impact van corona op 532 zorgmedewerkers, regio IJsselland, 2022

De deelnemers werken in:

26%
verpleeghuis

24%
verzorgingshuis
of woonzorg-
centrum

21%
ziekenhuis

13%
thuiszorg

Gezondheid

Bijna vier op de vijf zorgmedewerkers heeft een (zeer) goede gezondheid.
Eén op de vijf zorgmedewerkers heeft een lage score op veerkracht.

Top 5 klachten die zijn toegenomen:

Vermoeidheid (60%)

Stress (30%)

Machteloosheid (21%)

Concentratieproblemen (20%)

Onzekerheid (20%)

Werkbeleving

70% ervaart een hoge werkdruk door onderbezetting

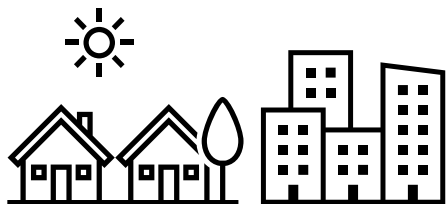
21% overweegt een
andere baan te zoeken
door de werkdruk

69% heeft plezier in zijn/haar werk

18% voelt zich, als medewerker
in de zorg, gesteund door de
samenleving

30% geeft aan het werk op deze
wijze niet lang meer vol te houden

- Eén op de vijf zorgmedewerkers in de regio IJsselland heeft een lage score op veerkracht.
- Meerdere klachten zoals vermoeidheid (60%) en stress (30%) zijn toegenomen bij zorgmedewerkers.
- 70% van de zorgmedewerkers ervaart een hoge werkdruk door onderbezetting.
- Waardering voor werk is gedaald van een 7.9 voor corona naar een 7.0 nu in 2022.
- Van de zorgmedewerkers heeft 69% plezier in zijn/haar werk.

5. Fysieke omgeving

- A. Geluidshinder
- B. Geurhinder
- C. Bewegvriendelijkheid
- D. Groen en gezond
- E. Luchtkwaliteit

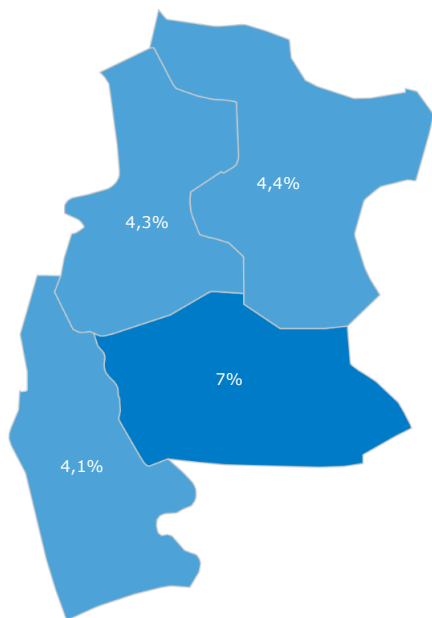
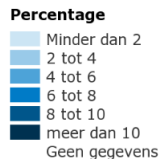
5 Fysieke leefomgeving samenvatting

- Ernstige geluidhinder wordt het meest ondervonden door geluid van burens, gevolgd door wegverkeer. Dit ligt onder de landelijke cijfers.
- De meeste geurhinder wordt ondervonden door geuren van vuurkorf, barbecue, open haard, allesbrander of houtkachel.
- De mate van beweegvriendelijkheid van de omgeving scoort boven landelijk in Deventer en onder landelijk in de andere gemeenten.
- Inwoners van Olst-Wijhe en Raalte ervaren hun omgeving als gezonder dan inwoners in Deventer.
- De blootstelling aan fijnstof en stikstof ligt boven de advieswaarden van de WHO en de waarden liggen hoger in Deventer ten opzichte van Olst-Wijhe, Raalte en Voorst

5A. Fysieke omgeving – geluidhinder

Geluidhinder ervaren door buren

% van de inwoners

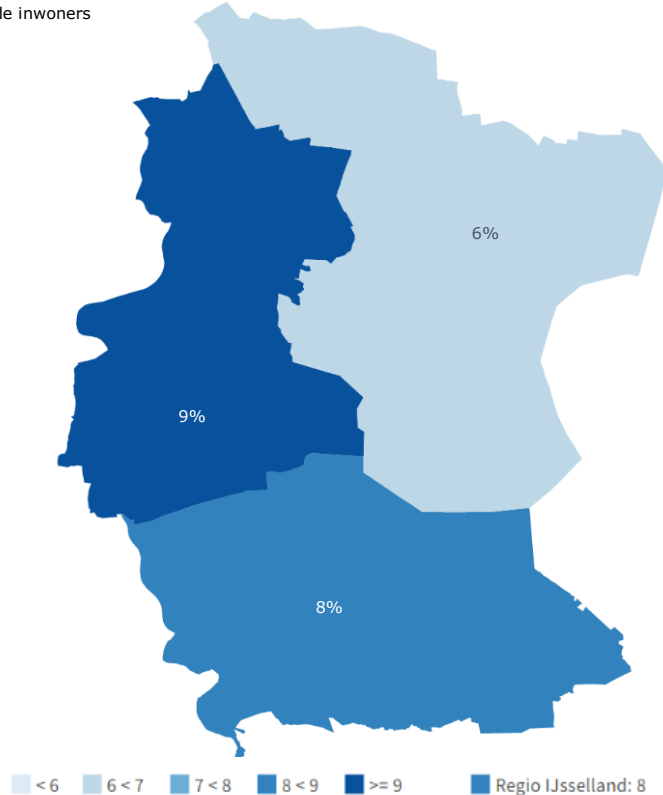
- In de gemeente Deventer wordt het meest ernstige geluidhinder door buren ervaren (7%). In de regio ligt dit percentage op 6% en landelijk op 7,3%. In de gemeenten Olst-Wijhe (4,3%), Raalte (4,4%) en Voorst (4,1%) wordt minder vaak ernstige geluidhinder van buren ervaren.
- Ernstige geluidhinder door wegverkeer komt het vaakst voor in de gemeenten Deventer (5,9%) en Voorst (4,6%) (regio: 5%).

Bron: Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen 2020, GGDén/CBS/RIVM, bewerking opb SMAP-methodiek RIVM, via regiobeeld.nl

5B. Fysieke omgeving – geurhinder

Geurhinder ervaren

% van de inwoners

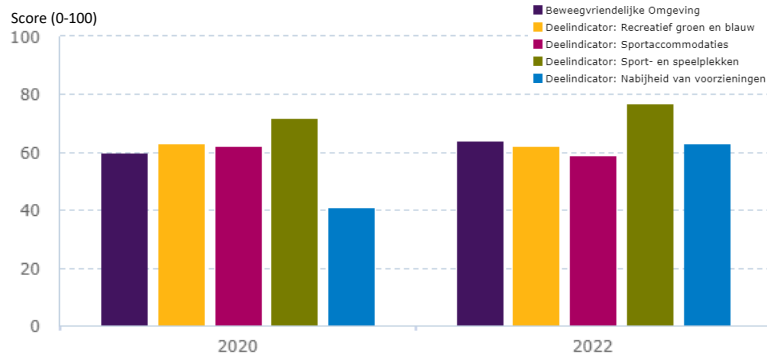

Bron: GGD IJsselland, 2020

- In de gemeente Olst-Wijhe ervaart 9% van de inwoners (18 jaar en ouder) geurhinder. In de andere gemeenten ligt dit percentage respectievelijk op 8% voor Deventer en 6% voor Raalte. Dit is vergelijkbaar met de regio IJsselland (8%).
- Geurhinder van vuurkorf, barbecue, open haard, allesbrander of houtkachel komen het meest voor. 19% van de inwoners in de regio IJsselland ondervindt hier matige of ernstige hinder van. Ouderen geven vaker matige of ernstige geurhinder voor houtkachels, allesbrander en openhaard aan dan volwassenen (21% vs. 18%).
- NB. Dit onderzoek is alleen uitgevoerd door de GGD IJsselland, waardoor gemeente Voorst niet in deze kaart is opgenomen en geen landelijke vergelijking mogelijk is.

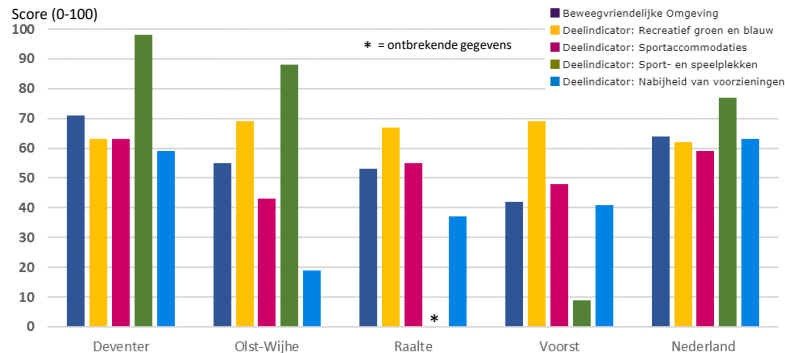
5C. Fysieke omgeving – beweegvriendelijkheid

Beweegvriendelijke omgeving Midden-IJssel 2020 - 2022

Bron: Mulier Instituut, 2022

Beweegvriendelijke omgeving gemeenten 2022

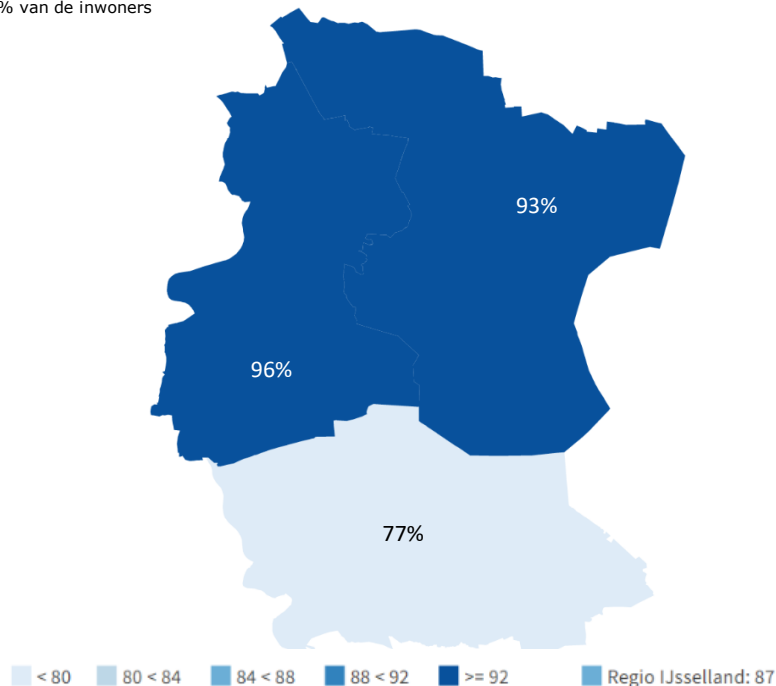
Bron: Mulier Instituut, 2022

- De kernindicator Beweegvriendelijke Omgeving (BVO) laat zien hoe de fysieke omgeving in de openbare ruimte scoort op de mogelijkheid voor mensen om te sporten en te bewegen. De veronderstelling is dat een meer beweegvriendelijke omgeving bijdraagt aan meer sporten en bewegen.
- In 2022 bedraagt de gemiddelde score voor heel Nederland op de kernindicator Beweegvriendelijke Omgeving 64 op een schaal van 0 tot en met 100.
- De BVO-score voor de gemeente Deventer ligt hoger dan landelijk: 71. De andere gemeenten scoren lager. Olst-Wijhe: 55, Raalte: 53 en Voorst: 42.
- Opvallend is de lage score voor sport- en speelplekken in de gemeente Voorst: 9 t.o.v. 77 landelijk en 98 voor Deventer. De gemeente Olst-Wijhe (19) heeft in vergelijking met de andere gemeenten een lage score op de deelindicator Nabijheid van voorzieningen (NL: 63). In de gemeenten Deventer (98) en Olst-Wijhe (88) scoort de deelindicator Sport- en speelplekken hoog (NL: 84).

5D. Fysieke omgeving – groen en gezond

Een groene en gezonde omgeving ervaren ervaren

% van de inwoners

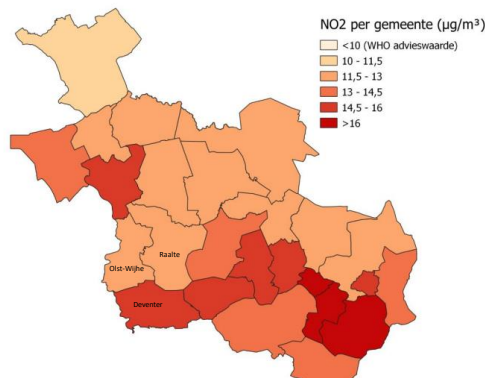

Bron: GGD IJsselland, 2020

- In de regio IJsselland vindt 87% van de inwoners (18 jaar en ouder) zijn/haar omgeving gezond (85% van de volwassenen en 91% van de ouderen). In de gemeenten Olst-Wijhe en Raalte wordt de omgeving vaker als gezond ervaren; respectievelijk door 96% en 93%. In de gemeente Deventer ligt dit percentage beduidend lager (77%) (volwassenen: 75%, ouderen: 85%). Gegevens over Voorst ontbreken, omdat dit onderzoek verricht is door de GGD IJsselland.
- In alle drie gemeenten ligt het percentage inwoners dat vindt dat er voldoende mogelijkheden zijn om te wandelen en fietsen gelijk met de regio (97% en 96%).
- “Ik vind dat er genoeg groen is in mijn buurt” wordt vooral door inwoners van de gemeente Olst-Wijhe (81%) en Raalte (80%) aangegeven. In de gemeente Deventer is dit 70% en ligt lager dan de regio IJsselland (74%).
- NB. Dit onderzoek is alleen uitgevoerd door de GGD IJsselland, waardoor gemeente Voorst niet in deze kaart is opgenomen en geen landelijke vergelijking mogelijk is.

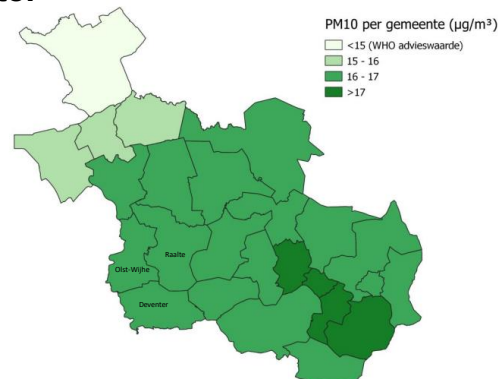
5E. Fysieke omgeving - luchtkwaliteit

Stikstof

Kaart 1. Jaargemiddelde blootstelling aan stikstofdioxide (NO₂) per Overijsselse gemeente in 2019. De bijdrage van verkeer op gemeentelijke wegen mist in de gemeenten Olst-Wijhe, Ommen, Raalte, Staphorst en Zwartewaterland. Dit leidt tot een onderschatting van waarschijnlijk maximaal enkele tendens $\mu\text{g}/\text{m}^3$ van de werkelijke blootstelling.

Fijnstof

Kaart 2. Jaargemiddelde blootstelling aan fijn stof (PM10) per Overijsselse gemeente in 2019. De bijdrage van verkeer op gemeentelijke wegen mist in de gemeenten Olst-Wijhe, Ommen, Raalte, Staphorst en Zwartewaterland. Dit leidt tot een onderschatting van waarschijnlijk minder dan 0,1 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ van de werkelijke blootstelling.

Bron: Luchtkwaliteit en Gezondheid in Overijssel. Rapportage oktober 2022 over de luchtkwaliteit in 2019, GGD IJsselland en GGD Twente (2022)

- Net als in heel Nederland, is in Overijssel de blootstelling aan stikstof (NO₂) in 2019 sinds (vergelijkingsjaar) 2013 afgenomen. Dat is goed voor de gezondheid, maar voldoet nog niet aan de advieswaarde van de WHO (10 $\mu\text{g}/\text{m}^3$).
- De variatie in blootstelling aan stikstofdioxide (NO₂) in Overijssel is aanzienlijk (Kaart 1). Deventer kent met 15,8 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ de grootste blootstelling aan NO₂ in de regio Midden-IJssel, gevolgd door Raalte (13,0 $\mu\text{g}/\text{m}^3$) en Olst-Wijhe (12,7 $\mu\text{g}/\text{m}^3$). Voorst ontbreekt in dit onderzoek, omdat dit alleen is uitgevoerd in Overijssel.

- Net als in heel Nederland, is in Overijssel de blootstelling aan fijnstof (PM10) in 2019 sinds (vergelijkingsjaar) 2013 afgenomen. De gemiddelde blootstelling aan fijnstof (Kaart 2) ligt in de regio Midden-IJssel boven de WHO-advieswaarde van 15 $\mu\text{g}/\text{m}^3$.
- In de gemeente Deventer is de gemiddelde blootstelling 16,9 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, in Olst-Wijhe 16,3 en in Raalte 16,4 $\mu\text{g}/\text{m}^3$.

Zie voor verdiepende informatie:
[Prognosemodel zorg en welzijn](#)

6. Arbeidsmarkt

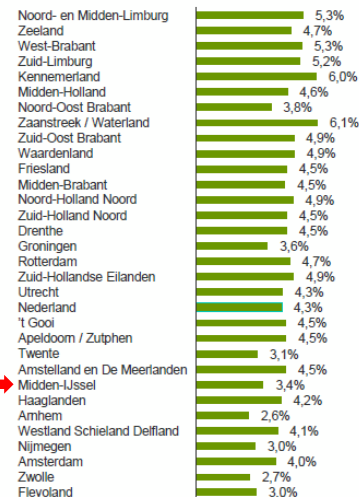
- A. Personeelstekort in de regio
- B. Percentage 55-plus in zorg en welzijn
- C. Mantelzorgpotentieel

6 Arbeidsmarkt samenvatting

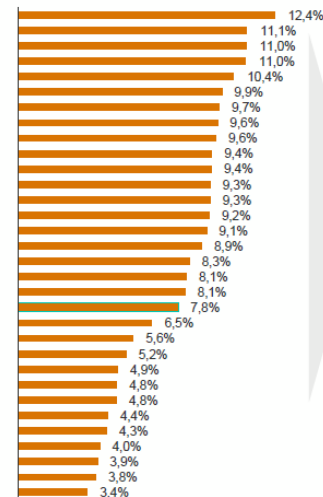
- De arbeidsmarkt staat in de regio Midden-IJssel minder onder druk dan de meeste andere zorgkantoorregio's, echter zullen tekorten procentueel gezien net zo hard stijgen als de landelijke stijging.
- Een tekort aan mensen in de zorg zal tussen 2022 en 2032 het meest toenemen in de sectoren WLZ ouderenzorg, gehandicaptenzorg, thuiszorg en huisartsenzorg. In alle sectoren in de zorg worden tekorten verwacht.
- Vergrijzing treedt ook op bij het zorgpersoneel de komende jaren, waarbij het aandeel 65-plussers zal toenemen en de leeftijdsgroep 0-24 juist iets zal slinken. De vergrijzing is de afgelopen jaren bij medewerkers in de geestelijke gezondheidszorg en verpleeg- en verzorgingshuizen en thuiszorg het meest toegenomen.
- De instroom bij zorgopleidingen (mbo en hbo) in Oost-Nederland neemt de afgelopen jaren iets toe, maar gaat ook een lichte daling tegemoet, mede vanwege demografie.
- Tot slot is de verwachting dat het aantal beschikbare mantelzorgers fors zal afnemen, wat een mogelijk de druk op zorgpersoneel zal verhogen.

6A. Personeelstekort in de regio

2021

2030

Bron: aangeleverd vanuit VWS

- Het personeelstekort binnen de sector zorg en welzijn in de regio Midden-IJssel loopt op van 3,4% in 2021 naar 4,8% in 2030.
- Het personeelstekort in de regio Midden-IJssel ligt onder het Nederlandse gemiddelde van 4,3% in 2021 en 7,8% in 2030.

Prognose tekorten arbeidsmarkt 2022 en 2032 Midden-IJssel

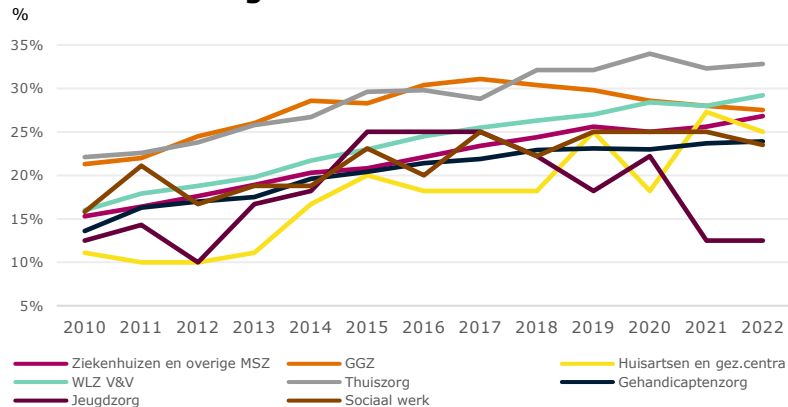

Bron: Prognosemodel WGB Zorg & Welzijn

- Het personeelstekort binnen de sector zorg en welzijn in de regio Midden-IJssel ondervindt de grootste toename van tekorten in de verpleeghuiszorg (WLZ V&V), de gehandicaptenzorg en thuiszorg.
- De sectoren jeugdzorg en sociaal werk kennen momenteel geen structurele tekorten en zijn daarom weggelaten in bovenstaande grafiek.
- Waar in Midden-IJssel in 2022 een tekort van zo'n 500 medewerkers in de sector zorg & welzijn is, zal dit oplopen naar 1500 medewerkers in 2032.

6B. Percentage 55-plus in zorg en welzijn

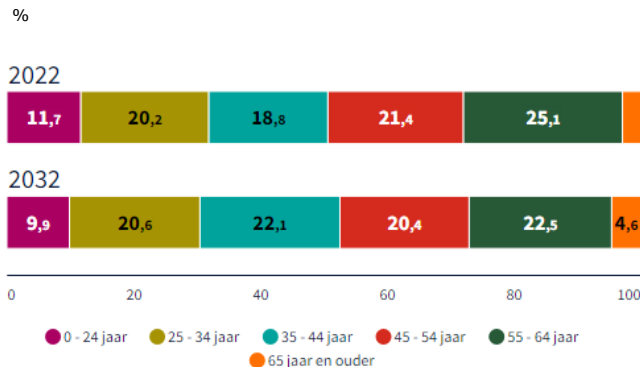
Aandeel 55-plussers in zorg & welzijn Arbeidsmarktregio Stedendriehoek & Noord-Veluwe

Bron: Prognosemodel WGV Zorg & Welzijn, 2022

- Bovenstaande grafieken tonen het aandeel werknemers van 55 jaar en ouder per branche in de sector zorg en welzijn ten opzichte van het totaal aantal werknemers in de branche tussen 2010 en 2022.
- Het percentage werknemers van 55 jaar en ouder in de VVT, gehandicaptenzorg en sociaal werk in de arbeidsmarktregio Stedendriehoek & Noord-Veluwe laat een stijgende trend zien in de afgelopen 13 jaar. Het percentage werknemers van 55 jaar en ouder in jeugdzorg laat een daling zien.
- Met name in de VVT en GGZ is het percentage werknemers ouder dan 55 jaar hoog.
- NB. De cijfers zijn alleen beschikbaar per arbeidsmarktregio.

Prognose leeftijdsopbouw werknemers 2022 – 2032

2022, 2032

Bron: Prognosemodel WGV Zorg & Welzijn, 2022

- In de periode 2022 tot 2032 wordt de grootste toename van de leeftijdscategorie 65-plus verwacht, gevolgd door 35-44 jarigen.
- De leeftijdsgroep 0-24 jaar zal naar verwachting iets kleiner zijn in 2032, wat gaat om de groep startende mensen in de zorg.

6C. Instroom Zorg & Welzijn opleidingen

Instroom in de opleiding

Aantal studenten

2.500

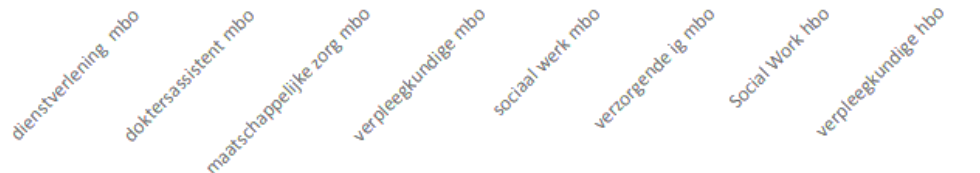
2.000

1.500

1.000

500

0

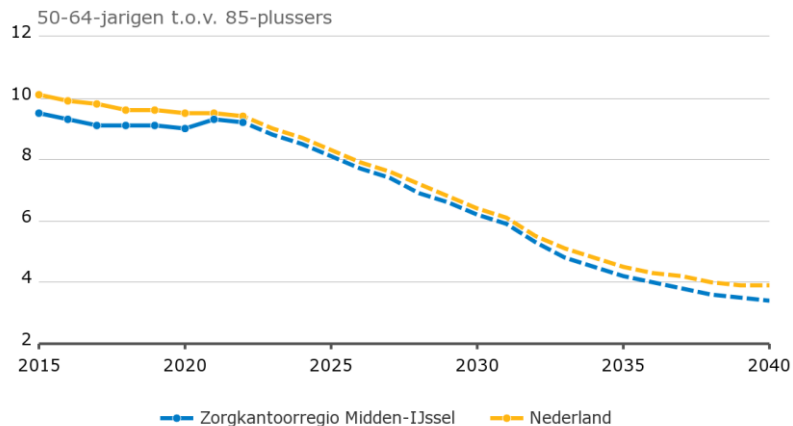
■ 2017 ■ 2018 ■ 2019 ■ 2020 ■ 2021

Bron: WGV Zorg en Welzijn, factsheet arbeidsmarkt in beeld 2022 Oost Nederland

- De instroom in de zorgopleidingen (MBO en HBO) laat al jaren een redelijk stabiel beeld zien. Bij veel opleidingen is een groeiende instroom te zien tussen 2017 en 2019, die daarna afvlakt of iets afneemt.
- Volgens WGV Zorg & Welzijn is de verwachting voor de komende jaren een lichte daling in de instroom in de zorgopleidingen, mede vanwege demografie (minder mensen in de leeftijdsgroep die een opleiding zal volgen).
- NB. Deze cijfers gaan over een grotere regio dan Midden-IJssel, te weten: Zwolle, Twente, Stedenvierkant en de Achterhoek.

6C. Mantelzorgpotentieel

Mantelzorgpotentieel

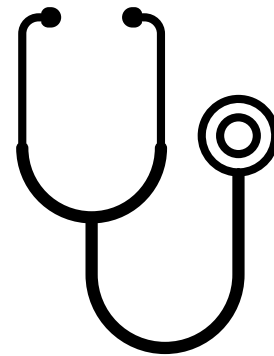

Bron: Bevolkingsstatistiek (CBS) icm Primos-prognose (ABF Research), bewerking RIVM

- Het mantelzorgpotentieel beschrijft de verhouding tussen het aantal 50- tot 64-jarige inwoners dat tegenover het aantal 85-plussers staat.
- Het aantal potentiële mantelzorgers daalt in de regio Midden-IJssel in de periode 2023-2040 van 8,8 naar 3,4; dit is meer dan een halvering.
- Deze regionale daling ligt dichtbij de landelijke daling in dezelfde periode.

B. Zorg in de regio (per sector)

NB. In dit basisbeeld zijn de belangrijkste sectoren gekozen waar we momenteel beschikken over landelijke data.

7. Huisartsenzorg

- A. Aanbod
- B. Consulten
- C. Zorgkosten
- D. Capaciteit

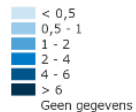
7 Huisartsenzorg samenvatting

- De afstand tot huisartsenzorg ligt in Deventer lager dan in de omliggende – meer landelijke - gemeenten.
- De vraag naar huisartsenzorg zal verder toenemen de komende jaren, waarbij een snellere toename voor telefonische consulten te zien is.
- De kosten voor huisartsenzorg liggen iets boven het landelijk gemiddelde, waarbij met name voor oudere inwoners in Olst-Wijhe deze kosten wat hoger liggen.
- Voor medewerkers in de huisartsenzorg wordt vanaf 2026 een toename verwacht van tekorten en vergrijzing van de medewerkers.
- De moeilijkst te vervullen vacatures in Oost-Nederland zijn die van doktersassistenten

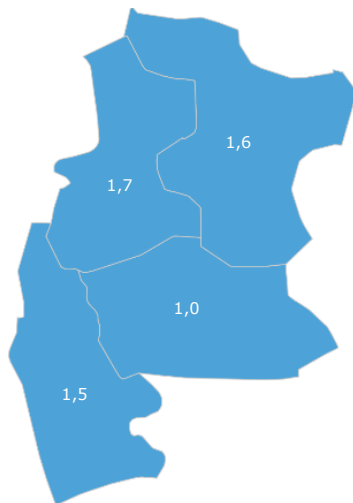
7A. Huisartsenzorg – aanbod

Afstand tot huisarts

km

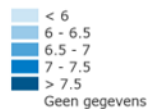
NL = 1,0 km

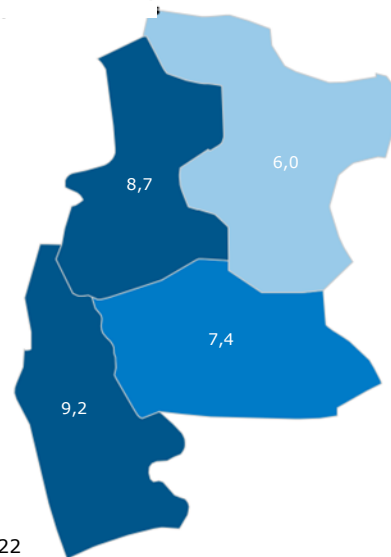
Bron: CBS, 2021

- In de regio Midden-IJssel wonen inwoners gemiddeld 1,2 km van een huisartsenpraktijk, dat is iets meer dan het landelijk gemiddelde van 1,0 km. In Deventer is deze afstand gelijk met het landelijk gemiddelde.

Aantal huisartsen per 10.000 inwoners

NL = 6,7

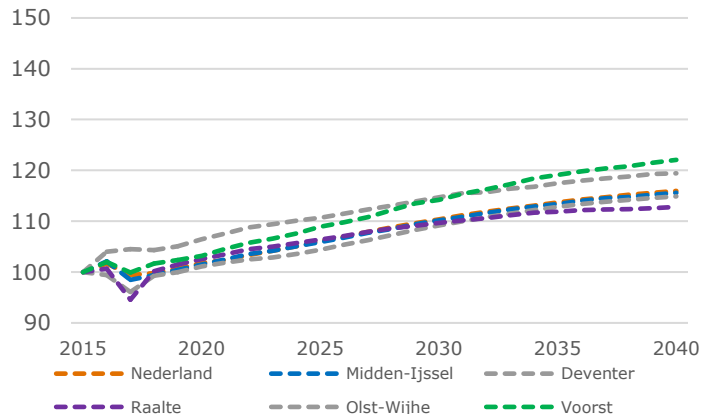
Bron: NIVEL, 2022

- Het aantal regulier gevestigde huisartsen per 10.000 inwoners is in de regio Midden-IJssel vrij hoog. Landelijk ligt het gemiddelde op 6,7.
- In Raalte is deze verhouding het laagst en in Voorst en Olst-Wijhe het hoogst.

7B. Huisartsenzorg – consulten

Prognose aantal huisartsconsulten regulier

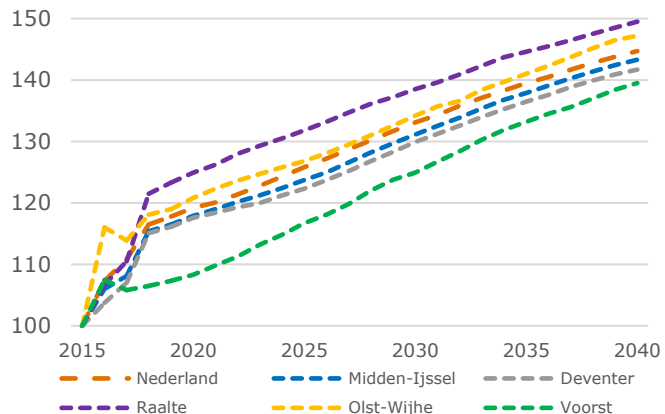
Index, vanaf 2015

Bron: Beroepenregistraties in de gezondheidszorg, Nivel

Prognose aantal huisartsconsulten telefonisch

Index, vanaf 2015

Bron: Beroepenregistraties in de gezondheidszorg, Nivel

De grafieken tonen een index met basisjaar 2015 zodat regionale en landelijke cijfers met elkaar kunnen worden vergeleken. De cijfers geven een toekomstprojectie vanaf 2019 op basis van de verwachte demografische ontwikkelingen in de regio.

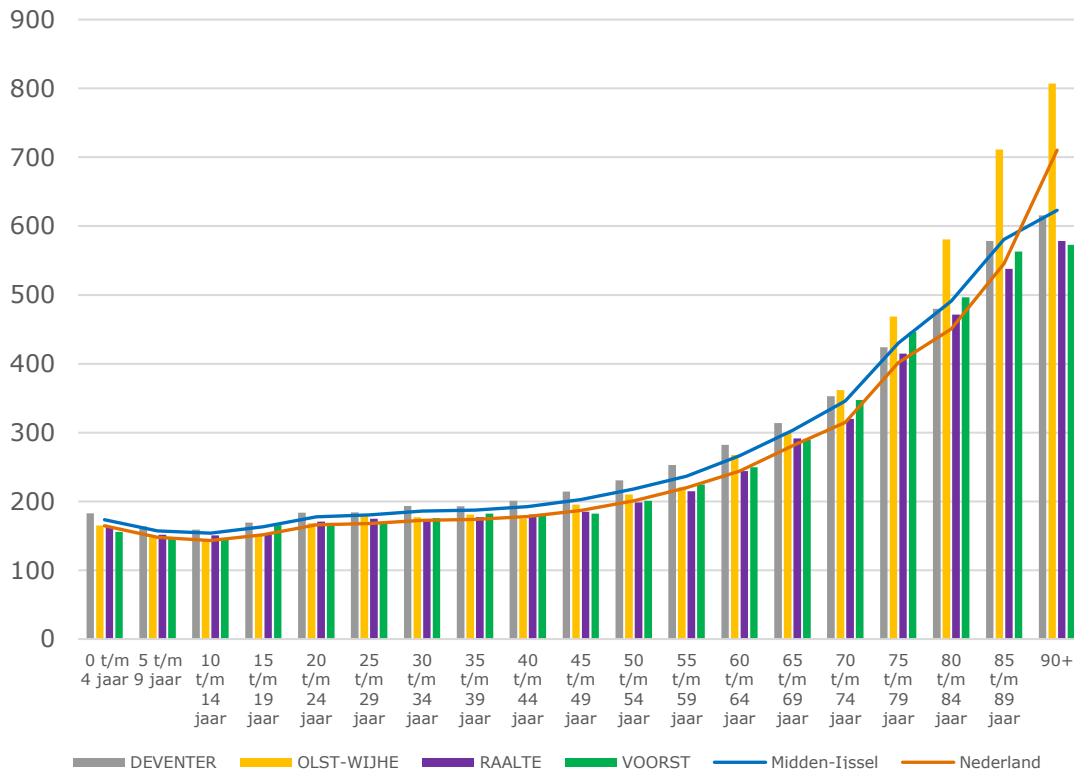
- Het aantal reguliere huisartsconsulten is in 2040 39.520 meer dan in 2023; een stijging van 10,9%.
- De stijging van het aantal reguliere huisartsconsulten in de regio Midden-IJssel is gelijk aan de gemiddelde stijging in Nederland.

- Het aantal telefonische huisartsconsulten is in 2040 50.410 meer dan in 2023; een stijging van 18,3%.
- De stijging van het aantal telefonische huisartsconsulten in de regio Midden-IJssel is gelijk aan de gemiddelde stijging in Nederland.

7C. Huisartsenzorg – zorgkosten

Trend aantal huisartsconsulten regulier

€ per inwoner

Bron: Vektis, 2020

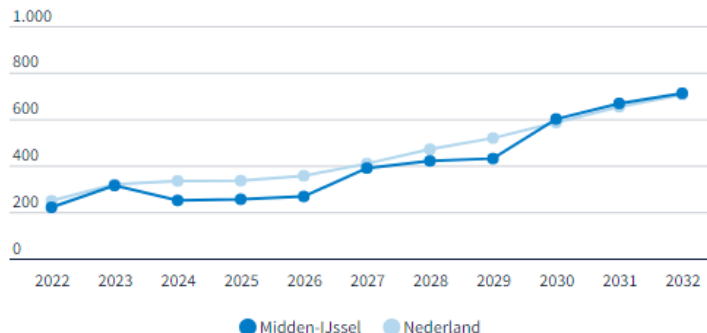
- De gemiddelde kosten voor huisartsenzorg liggen in de regio Midden-IJssel op of boven het landelijk gemiddelde.
- In Olst-Wijhe zijn deze kosten per inwoner bij ouderen het hoogst.

7D. Huisartsenzorg – capaciteit

In deze prognose van Zorg & Welzijn gaat het alleen om medewerkers in de huisartsenpraktijk en niet om huisartsen zelf.

Arbeidsmarktspanning medewerkers huisartsenzorg Midden-IJssel

Aantal vacatures per 100 werkzoekenden

Bron: Prognosemodel Zorg & Welzijn, huisartsen en gezondheidscentra

- In de regio Midden-IJssel wordt een ruime verdubbeling verwacht van het aantal vacatures per 100 werkzoekenden in de huisartsenzorg van 314 in 2023 naar 711 in 2032.
- Deze toename van de arbeidskrachte komt overeen met die van Nederland.
- NB. In deze prognose gaat het alleen om medewerkers in de huisartsenpraktijk en niet om huisartsen zelf.

Prognose leeftijdsopbouw werknemers huisartsenzorg Midden-IJssel

%

2022

2032

0 20 40 60 80 100

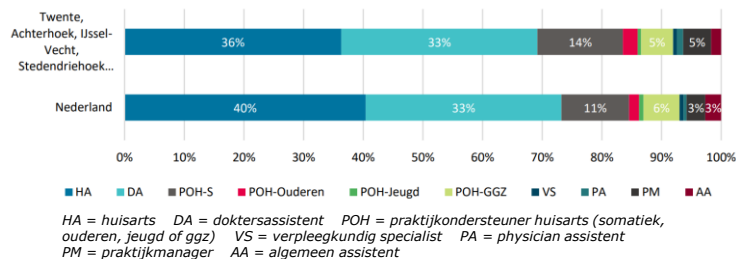
0 - 24 jaar 25 - 34 jaar 35 - 44 jaar 45 - 54 jaar 55 - 64 jaar 65 jaar en ouder

Bron: Prognosemodel Zorg & Welzijn, huisartsen en gezondheidscentra

- De leeftijdsopbouw van werknemers binnen de huisartsenzorg gaat tussen 2022 en 2032 flink verschuiven, met een daling van werknemers jonger dan 35 jaar en een toename van oudere werknemers.
- NB. In deze prognose gaat het alleen om medewerkers in de huisartsenpraktijk en niet om huisartsen zelf.

7D. Huisartsenzorg – capaciteit

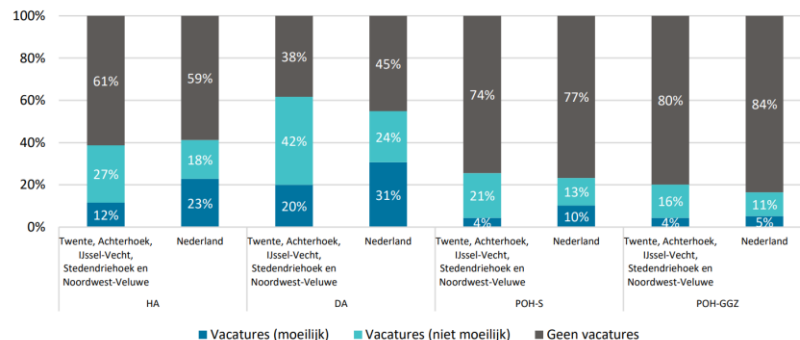
Verdeling van de capaciteit (uren) in de huisartspraktijk naar functie*

Bron: Nivel 2021 (Arbeidsmarkt huisartsenzorg regio Twente, Achterhoek, IJssel-Vecht, Stedendriehoek en Noordwest-Veluwe)

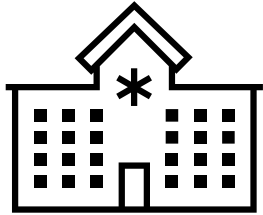
- In de regio Twente, Achterhoek, IJssel-Vecht, Stedendriehoek en Noordwest-Veluwe waren in 2021 in een gemiddelde huisartsenpraktijk 12,4 personen in de dagzorg werkzaam die gezamenlijk 221,6 uren per week werkten. In de regio worden iets minder uren besteed door de huisarts zelf (36%), ten opzichte van landelijk (40%).

Moeilijk vervulbare vacatures naar functie

Bron: Nivel 2021 (Arbeidsmarkt huisartsenzorg regio Twente, Achterhoek, IJssel-Vecht, Stedendriehoek en Noordwest-Veluwe)

- Het percentage praktijken dat een moeilijk vervulbare vacature had voor de huisarts (12%), doktersassistent (20%), POH-S (4%) en POH-GGZ (4%) lag lager dan gemiddeld in Nederland.
- De meeste moeite werd ervaren in het vinden van doktersassistenten (20% van de vacatures is moeilijk te vervullen), waarbij dit percentage lager ligt dan landelijk.

8. Medisch specialistische zorg

- A. Locaties ziekenhuizen
- B. Aantal DBC's
- C. Wachttijden
- D. Zorgkosten
- E. Capaciteit

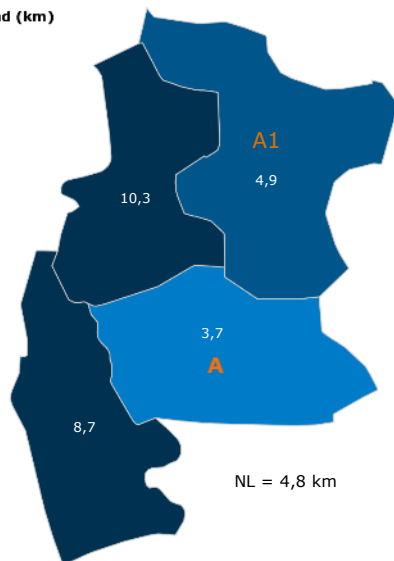
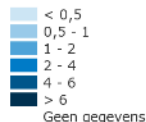
8 Medisch Specialistische Zorg samenvatting

- In de regio Midden-IJssel is de afstand tot een ziekenhuislocatie relatief groot.
- Het totaal aantal patiënten met één of meer DBC's in ziekenhuizen stijgen allemaal vergelijkbaar met de landelijke trend. Alleen voor patiënten in UMC's ligt deze stijging iets boven het landelijk gemiddelde en voor totaal en ziekenhuizen algemeen iets onder het Nederlands gemiddelde.
- De wachttijden voor veel voorkomende behandelingen en voor behandelingen waarbij wachttijden liggen onder het landelijk gemiddelde.
- De gemiddelde kosten voor medisch specialistische zorg zijn voor de verschillende leeftijdscategorieën vergelijkbaar met Nederland. Bij de leeftijd 25 t/m 79 ligt dit iets onder het gemiddelde, bij de leeftijd 80-plus ligt het boven het landelijk gemiddelde.
- Kijkend naar de capaciteit in de Medisch Specialistische Zorg ligt het aantal openstaande vacatures per 100 werkzoekenden lager dan het landelijk gemiddelde. Vanaf 2026 tot 2032 wordt er zowel landelijk als regionaal een forse toename verwacht, de regionale stijging ligt iets onder het landelijk gemiddelde.
- De gemiddelde leeftijd van personeel in de Medisch Specialistische Zorg zal afnemen.

8A. Medisch Specialistische Zorg – locaties ziekenhuizen

Afstand tot ziekenhuis (incl. poli)

Gemiddelde afstand (km)

Bron: Nabijheidsstatistiek CBS, 2018

- In de regio Midden-IJssel e.o. is de afstand tot ziekenhuislocaties (in kilometers) relatief groot. Landelijk ligt de gemiddelde afstand tot een ziekenhuis op 4,8 km.

In de regio Midden-IJssel is één ziekenhuis, met twee buitenpoliklinieken, waarvan de poli in Raalte binnen Zorgkantorregio Midden-IJssel ligt.

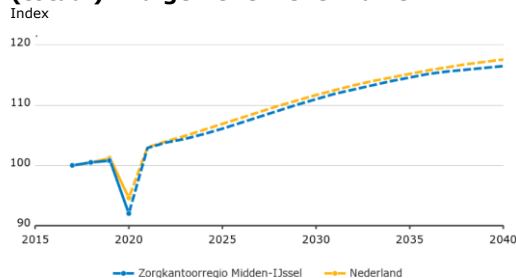
A. Deventer Ziekenhuis (Deventer)

A1. Buitenpolikliniek Raalte

Ook buiten de regio zijn ziekenhuizen waar inwoners uit de regio Midden-IJssel gebruik van maken. Zo gaat een deel van de inwoners uit de gemeente Raalte en Olst-Wijhe naar het Isala ziekenhuis in Zwolle en inwoners in Voorst deels naar het Gelre ziekenhuis in Apeldoorn of Zutphen.

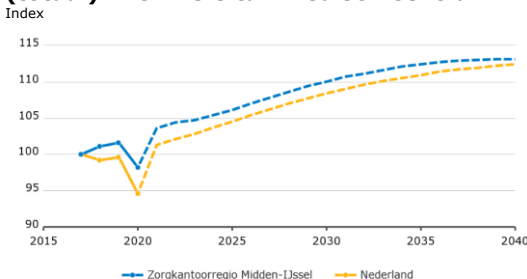
8B. Medisch Specialistische Zorg – aantal DBC's

Patiënten met één of meer DBC's (totaal) in algemene ziekenhuizen

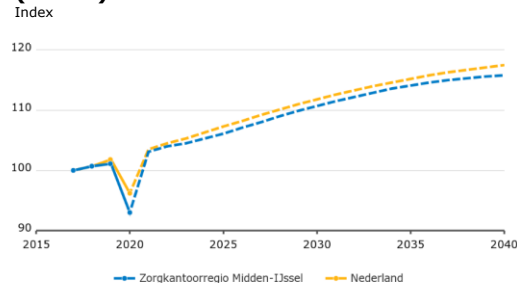
Bron: VEKTIS (via CBS Remote Access), bewerking en projecties RIVM

Patiënten met één of meer DBC's (totaal) in Universitair Medisch Centrum

Bron: VEKTIS (via CBS Remote Access), bewerking en projecties RIVM

Patiënten met één of meer DBC's (totaal) in alle ziekenhuizen

Bron: VEKTIS (via CBS Remote Access), bewerking en projecties RIVM

De grafieken tonen een index met basisjaar 2017 zodat regionale en landelijke cijfers met elkaar kunnen worden vergeleken. De cijfers geven een toekomstprojectie vanaf 2020 op basis van de verwachte demografische ontwikkelingen in de regio.

- Het aantal patiënten in de regio Midden-IJssel dat onder behandeling is in een algemeen ziekenhuis stijgt naar verwachting van 75.140 in 2023 naar 83.280 in 2040; dit is een stijging van 8.140 personen, een toename van 10,8%.
- De verwachte stijging van het aantal patiënten in de regio Midden-IJssel dat onder behandeling is in een algemeen ziekenhuis ligt relatief iets gezien lager dan de gemiddelde stijging in Nederland.

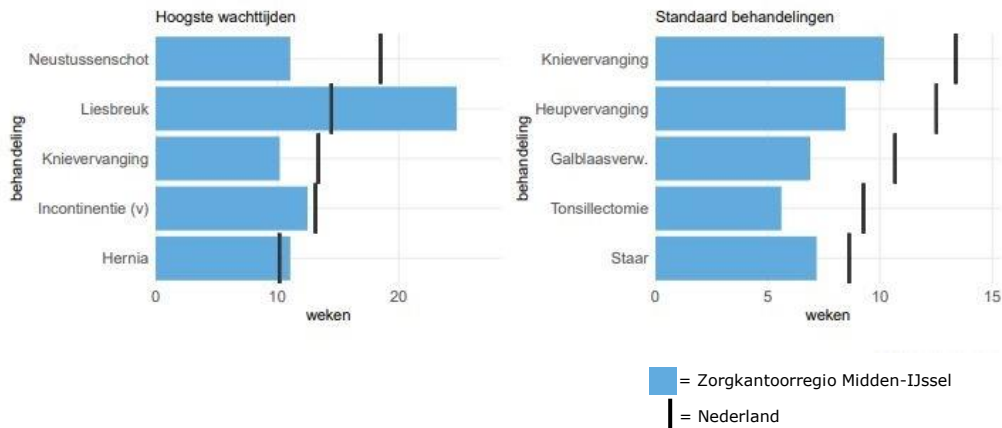
- Het aantal patiënten in de regio Midden-IJssel dat onder behandeling is in een UMC stijgt naar verwachting van 3.970 in 2023 naar 4.920 in 2040; dit is een stijging van 950 personen, een toename van 23,9%.
- De verwachte stijging van het aantal patiënten in de regio Midden-IJssel dat onder behandeling is in een UMC ligt net onder de gemiddelde stijging in Nederland.

- Het aantal DBC's in de regio Midden-IJssel stijgt naar verwachting met 8,8% in de periode 2023-2040.
- De verwachte stijging van het aantal DBC's in de regio Midden-IJssel ligt relatief iets gezien lager dan de gemiddelde stijging in Nederland.

8C. Medisch Specialistische Zorg – wachttijden

Wachttijden behandelingen

Weken

- De grafiek links laat een momentopname zien op 3 mei 2022 van de wachttijden voor Medisch Specialistische Zorg (Medisch Specialistische Zorg). Er zijn geen regionale trendcijfers beschikbaar.
- In de regio Midden-IJssel liggen de wachttijden in mei 2022 voor de meeste behandelingen op of onder het landelijk gemiddelde. Alleen voor een liesbreukoperatie is de wachttijd 25 weken en daarmee langer dan landelijk.
- Landelijk is te zien dat de wachttijden de afgelopen jaren toegenomen zijn, met een versnelling door de coronapandemie. In 2022 komen wachttijden voor 46,2% boven de treeknorm uit (NZA, 2022).

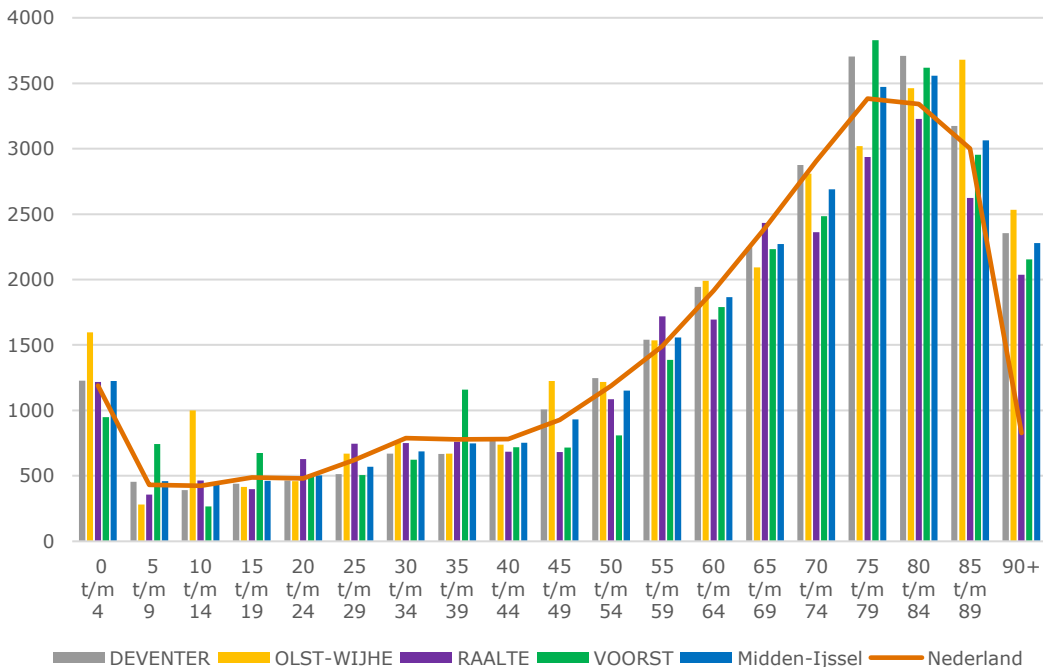
De actuele wachttijden voor Medisch Specialistische Zorg zijn sterk variërend door de tijd en verschillend per specialisme, ingreep en (buiten)locatie. Om de actuele wachttijden in te zien wordt verwezen naar de website van het ziekenhuis in de regio:

- [Deventer Ziekenhuis](#)

8D. Medisch Specialistische Zorg – zorgkosten

Kosten Medisch Specialistische Zorg

€ per
inwoner

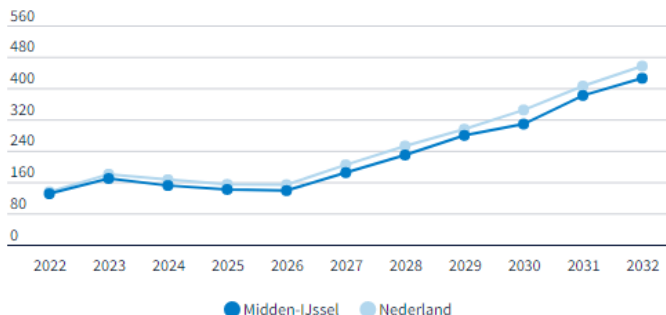
Bron: Vektis, 2020

- De gemiddelde kosten voor medisch specialistische zorg liggen in de regio Midden-IJssel voor alle leeftijdscategorieën op of rondom het landelijk gemiddelde.
- In de leeftijdscategorie 25 t/m 79 jaar liggen de kosten voor medisch-specialistische zorg onder het landelijk gemiddelde en voor 80-plus boven het landelijk gemiddelde.
- De gemeenten hebben vergelijkbare medisch-specialistische zorgkosten en laten hetzelfde beeld zien van lagere kosten tussen 25 t/m 79 jaar en hogere kosten vanaf 80-plus, in vergelijking met landelijke kosten. In Raalte liggen deze kosten vanaf 90-plussers boven het landelijk gemiddelde.

8E. Medisch Specialistische Zorg – capaciteit

Arbeidsmarktspanning MSZ Midden-IJssel

Aantal vacatures per 100 werkzoekenden

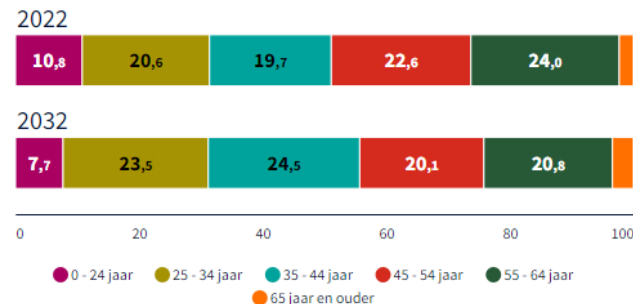

Bron: Prognosemodel Zorg & Welzijn, 2022

- Capaciteit in de medisch-specialistische zorg hangt van diverse factoren af, waaronder contractafspraken met zorgverzekeraars, efficiëntie, fysieke capaciteit en de arbeidsmarkt. Wat betreft arbeidsmarkt zijn openbare cijfers bekend.
- Het aantal openstaande vacatures per 100 werkzoekenden ligt voor medisch-specialistisch personeel lager dan landelijk. Er wordt een forse toename verwacht van 169 in 2023 naar 425 vacatures per 100 werkzoekenden in 2032 in de regio Midden-IJssel. Deze forse stijging ligt net iets onder de landelijk verwachte stijging.

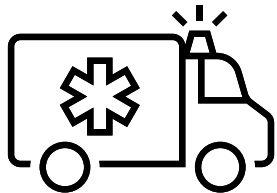
Prognose leeftijdsopbouw werknemers MSZ Midden-IJssel

%

Bron: Prognosemodel Zorg & Welzijn, 2022

- De leeftijdsverdeling van werknemers in de medisch specialistische zorg in Midden-IJssel krijgt naar verwachting tussen 2022 en 2032 een toename binnen de leeftijdscategorie 25 t/m 44 jaar, terwijl de groep 45 t/m 64 jaar naar verwachting kleiner zal worden.

Zie ook het ROAZ-beeld van de
ROAZ-regio Netwerk Acute Zorg
regio Zwolle, te vinden op
www.dejuistezorgopdejuisteplek.nl

9. Acute zorg

- A. Acute zorgvoorzieningen
- B. Bezoeken huisartsenpost en SEH

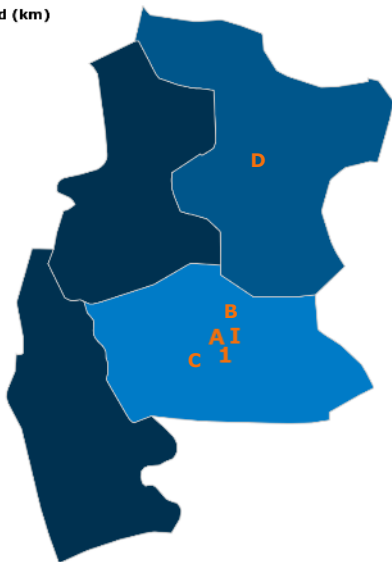
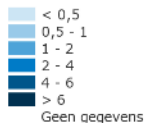
9 Acute zorg samenvatting

- In de regio is één SEH, twee huisartsenposten en één aanbieder van acute GGZ.
- De verwachting is dat het aantal huisartsenpostbezoeken tot 2040 stijgt, hierbij blijft de stijging van de regio iets onder het landelijk gemiddelde.
- De verwachting is dat het aantal SEH bezoeken tot 2040 forst stijgt, hierbij ligt de stijging in de regio boven het landelijk gemiddelde.

9A. Acute Zorg – acute zorgvoorzieningen

Afstand tot spoedeisende hulp

Gemiddelde afstand (km)

In de regio Midden-IJssel e.o. is de afstand tot SEH's en huisartsenposten (in kilometers) relatief groot.

In de regio Midden-IJssel e.o. bevindt zich één SEH, één dienstapotheek en één locatie voor acute verloskunde in het ziekenhuis:

A. Deventer Ziekenhuis (Deventer)

Er zijn drie ambulancestandplaatsen:

B. Deventer

C. Deventer Schalkhaar

D. Raalte

In de regio Midden-IJssel e.o. is één huisartsenspoedpost:

1. Spoedpost Huisartsenzorg Deventer (Deventer)

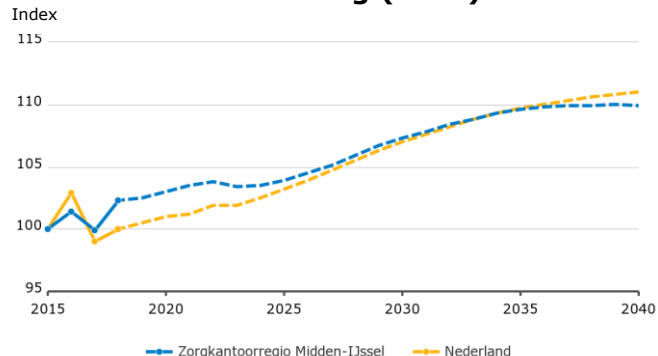
In de regio Midden-IJssel e.o. is één aanbieder van acute GGZ:

I. Dimence (Deventer)

NB. Ook buiten de regio Midden-IJssel bevinden zich aanbieders die bovenstaande voorzieningen aanbieden, zoals in Apeldoorn en Zwolle.

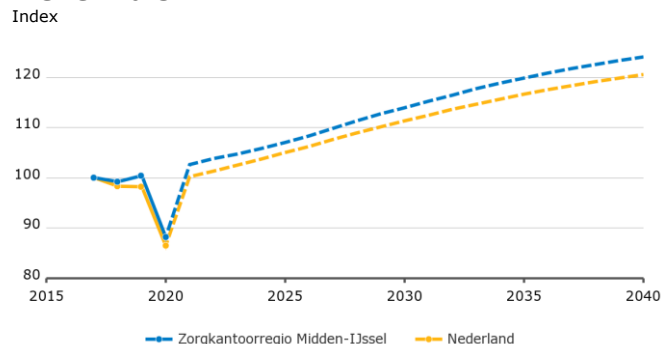
9B. Acute Zorg – bezoeken huisartsenpost en SEH

Prognose consulten Huisartsenpost / Avond-, Nacht- en Weekendzorg (ANW)

Bron: Vektis, projecties RIVM

Prognose spoedeisende zorgvragen in het ziekenhuis

Bron: Vektis (via CBS Remote Access), bewerking en projecties RIVM

De grafieken tonen een index met basisjaar 2015 zodat regionale en landelijke cijfers met elkaar kunnen worden vergeleken. De cijfers geven een toekomstprojectie vanaf 2019 op basis van de verwachte demografische ontwikkelingen in de regio.

- Het aantal bezoeken aan de huisartsenpost stijgt naar verwachting met 1.630 consulten per jaar meer dan in 2023; een stijging van 6,4%.
- De stijging van het aantal bezoeken aan de huisartsenpost is in de regio Midden-IJssel verloopt naar verwachting minder snel dan de gemiddelde stijging in Nederland.

- Het aantal bezoeken aan de SEH is in 2040 4.730 per jaar meer dan in 2023; een stijging van 18,4%.
- De stijging van het aantal bezoeken aan de SEH is in de regio Midden-IJssel sterker dan de gemiddelde stijging in Nederland.

Zie voor meer
geboortezorgcijfers ook
regiobeeld.nl

10. Geboortezorg

- A. Locaties acute verloskunde
- B. Aantal geboortes
- C. Kraamzorg

10 Geboortezorg samenvatting

- Het aantal levend geboren kinderen laat in de regio Midden-IJssel in de periode 2002-2021 een dalende trend zien. Deze daling is sterker dan de gemiddelde trend in Nederland. In Nederland is er in 2021 weer een stijging te zien, in de regio is vanaf 2015 een afvlakking te zien van de dalende trend.
- Het aantal levend geboren kinderen per 10.000 inwoners ligt in de regio onder het landelijk gemiddelde. In de gemeente Voorst worden de minste kinderen geboren en in de gemeente Deventer de meeste (per 10.000 inwoners).
- In de regio wordt de meeste kraamzorg ingezet in de gemeente Raalte (95,7%) en de minste in de gemeente Deventer (94,3%).

10A. Geboortezorg – locaties acute verloskunde

In de regio Midden-IJssel is een locatie voor acute verloskunde:

A. Deventer Ziekenhuis (Deventer)

In 2022 vonden 1592 bevallingen plaats in het Deventer ziekenhuis, waarvan 1314 (82,5%) medisch en 278 (17,5%) geen medische indicatie hadden. Het aantal bevallingen komt redelijk overeen met die in 2021.

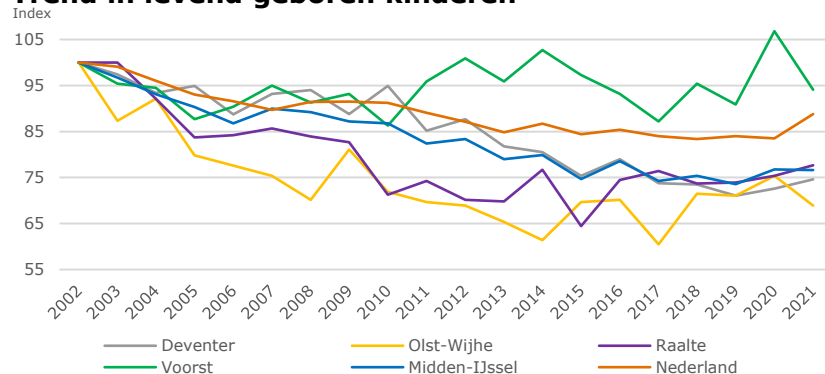
Aantal bevallingen in het Deventer Ziekenhuis per jaar

	2021	2022
Medisch	1313	1314
Niet medisch	287	278

Bron: Deventer Ziekenhuis, 2023

10B. Geboortezorg – aantal geboortes

Trend in levend geboren kinderen

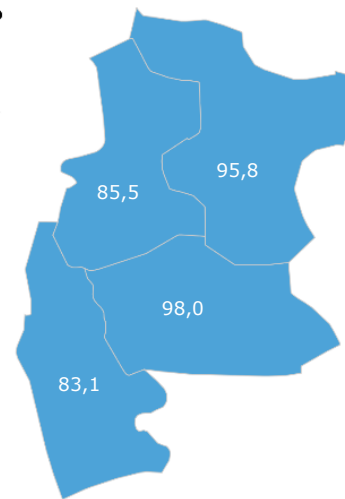
Bron: Bevolkingsstatistiek, CBS, bewerking RIVM, 2021

De grafiek toont een trend in het absolute aantal geboorten in de regio vanaf 2002 (index basisjaar), in vergelijking met Nederland.

- Het aantal levend geboren kinderen laat in de regio Midden-IJssel in de periode 2002 – 2021 een dalende trend zien. De daling is sterker dan de gemiddelde trend in Nederland.
- Waar landelijk een stijging in geboortecijfers in 2021 te zien is, is dit in de regio Midden-IJssel eerder een afvlakking van de daling.
- De gemeente Voorst valt op, omdat hier het aantal geboortes stabiel is gebleven in deze periode.

Aantal geboren kinderen per 10.000 (2021)

Aantal per 10.000

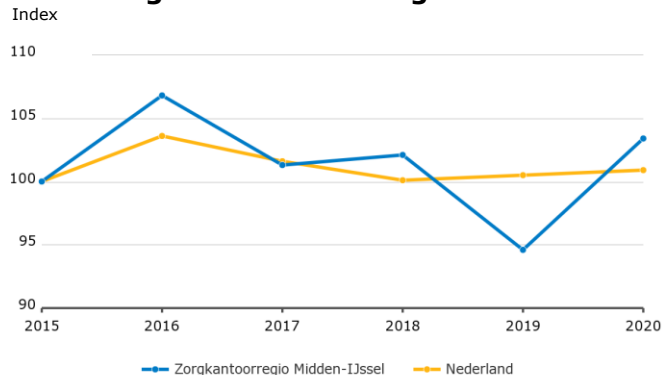

Bron: Bevolkingsstatistiek, CBS, bewerking RIVM, 2021

- Het aantal levend geboren kinderen in de regio Midden-IJssel per 10.000 ligt in 2021 onder het landelijk gemiddelde van 103.
- In Voorst (83,1) worden in 2021 de minste kinderen geboren en in Deventer (98,0) de meeste. In Voorst wordt dit deels verklaard door de sterke schommelingen in de linker grafiek (gele lijn), waar in 2020 juist een flinke toename in geboortes was.

10C. Geboortezorg – kraamzorg

Trend in gebruik kraamzorg

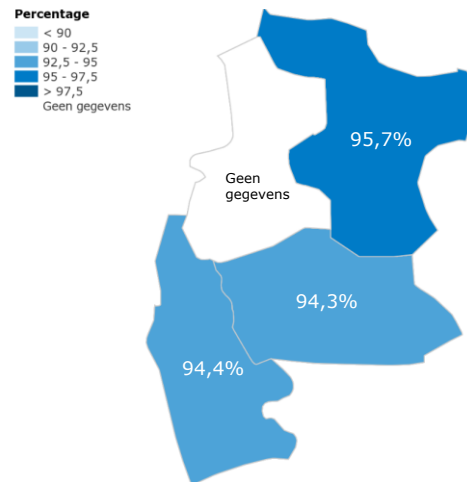

Bron: Vektis via regiobeeld.nl

- De grafiek toont de ontwikkeling van het aantal kinderen waarvan de moeder een declaratie voor kraamzorg heeft na de geboorte binnen de regio Midden-IJssel en Nederland.
- De ontwikkeling van het gebruik van het percentage van alle bevallingen waarbij kraamzorg wordt ingezet is in de periode van 2015 tot 2020 in de regio Midden-IJssel – ondanks schommelingen – nagenoeg stabiel gebleven.
- Het verschil tussen Midden-IJssel en Nederland is verwaarloosbaar klein.

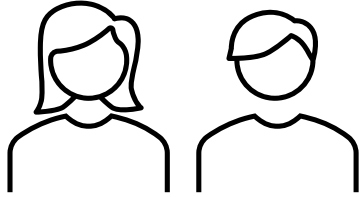
Gebruik kraamzorg in 2020

% van geboortes

Bron: Vektis via regiobeeld.nl

- De kaart bevat per gemeente in de regio Midden-IJssel het percentage levend geboren kinderen waarbij de moeder kraamzorg heeft ontvangen na de geboorte in het geboortjaar t.o.v. het totaal aantal levend geboren kinderen geboren na een zwangerschapsduur van 24 weken of meer.
- De percentages variëren tussen 94,3% in Deventer tot 95,7% in Raalte. Van Olst-Wijhe zijn geen gegevens bekend.

11. Geestelijke gezondheidszorg

- A. Locaties GGZ
- B. Aantal cliënten
- C. Ernstig psychiatrische aandoeningen
- D. Wachttijden voor behandeling
- E. Aantal cliënten langdurige GGZ
- F. Wachttijden langdurige GGZ
- G. Zorgkosten
- H. Jeugdhulp onder jongeren
- I. Capaciteit

11 Geestelijke gezondheidszorg samenvatting

- Het GGZ gebruik in de regio is tussen 2019 en 2021 iets meer dan landelijk afgenomen.
- In Deventer ligt het GGZ-gebruik het hoogst, met afstand gevolgd door Olst-Wijhe en Raalte en Voorst.
- De gemiddelde wachttijden voor GGZ zijn hoog, waarbij mensen vooral voor basis-GGZ en 'diagnose onbekend' het langst moeten wachten.
- Het gebruik van langdurige GGZ met wonen komt in de regio de afgelopen jaren meer voor dan landelijk.
- Het aantal wachtenden voor de langdurige GGZ is vergelijkbaar (voor urgent plaatsen en wacht op voorkeur met zorg) of ligt hoger (voor actief plaatsen en wacht op voorkeur zonder zorg) dan het Nederlands gemiddelde.
- De gemiddelde kosten voor zowel basis GGZ als langdurige GGZ liggen in de regio hoger dan het landelijk gemiddelde. Voor de basis GGZ liggen de kosten bij de Gemeente Deventer boven het landelijk gemiddelde en bij Olst/Wijhe, Raalte en Voorst onder het landelijk gemiddelde.
- De gemiddelde kosten voor specialistische GGZ liggen in de regio t/m 54 jaar boven het landelijk gemiddelde, boven de 55 jaar liggen de kosten lager dan het landelijk gemiddelde. Gemeente Deventer heeft de hoogste kosten voor specialistische GGZ. Olst-Wijhe, Raalte en Voorst hebben lagere specialistische GGZ kosten ten opzichte van het landelijk gemiddelde.
- In de regio Midden-IJssel maakt in 2022 10,3% van de jongeren (0-18 jaar) gebruik van jeugdhulp, dit is lager dan het landelijk gemiddelde (13,2%). Het gaat meestal om jeugdhulp zonder verblijfsvorm. De meeste jeugdhulp wordt ingezet in de gemeente Deventer, de minste in de gemeente Raalte.
- De arbeidsmarktspanning in de GGZ ligt in de regio lager dan landelijk, maar zal de komende jaren een vergelijkbare relatieve toename laten zien.

11A. GGZ – locaties GGZ

Locaties grote S-GGZ instellingen

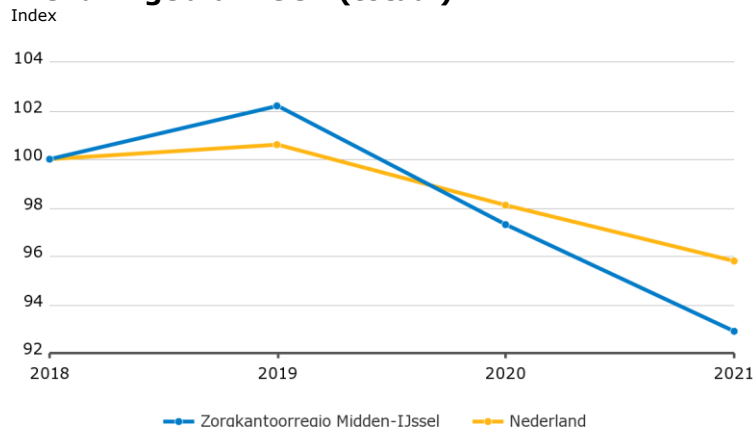

De grootste instellingen voor specialistische GGZ (ZVW) in de regio zijn:

- A. Dimence Groep, Deventer (oa. Mindfit, Transfore)
 - B. Stichting Tactus verslavingszorg, Deventer
 - C. Molemann Mental Health, Deventer
 - D. HSK, Deventer
 - E. GGNet, Apeldoorn
-
- Naast GGZ-instellingen zijn er in de regio meer dan 15 praktijken voor specialistische en basis GGZ, welke niet op deze kaart staan vermeld.
 - NB. Ook buiten de regio Midden-IJssel zijn GGZ-voorzieningen waar door inwoners uit de regio gebruik van wordt gemaakt. Deze bevinden zich onder andere in Apeldoorn en Zwolle.

11B. GGZ – aantal cliënten

Trend in gebruik GGZ (totaal)

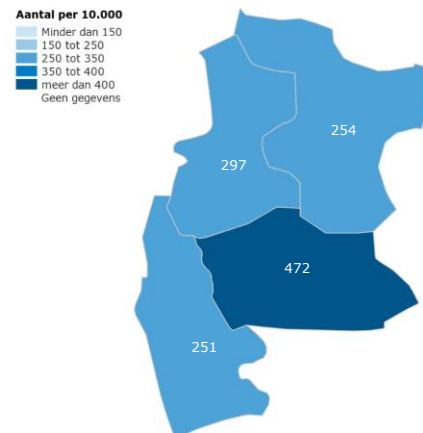

Bron: Zorginstituut Nederland, verantwoordingsinformatie en declaratiedata zorgverzekeraars (via Vektis) via regiobeeld.nl

- Het GGZ totaal geeft het aantal unieke gebruikers weer.
- Het totaal aantal cliënten in de GGZ in de regio Midden-IJssel steeg van 2018 naar 2019 sterker dan het Nederlands gemiddelde. Vanaf 2019 daalde het aantal cliënten zowel in regio Midden-IJssel als in Nederland.
- Voor regio Midden-IJssel ging het om een totaal van 7.440 cliënten in 2018, 7.600 cliënten in 2019, waarna een daling is ingezet met in 2021 een totaal van 6.910 cliënten.

Aantal cliënten (totaal) in GGZ in 2021

Aantal per 10.000 inwoners

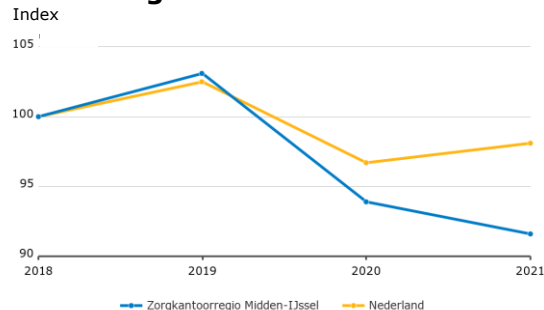

Bron: Zorginstituut Nederland, verantwoordingsinformatie en declaratiedata zorgverzekeraars (via Vektis) via regiobeeld.nl

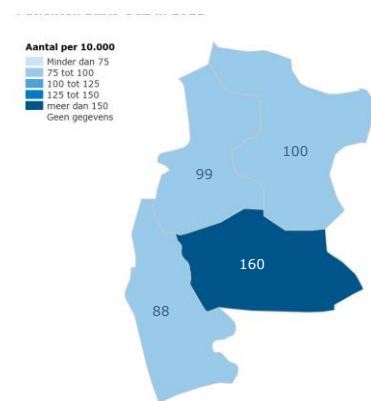
- De gemeente Deventer valt op met de meeste totaal aantal patiënten GGZ met 472 per 10.000 inwoners.
- Gemeenten Raalte en Voorst hebben in de regio Midden-IJssel het minst aantal GGZ patiënten per 10.000 inwoners, respectievelijk 254 en 251.
- De mate van stedelijkheid hangt samen met het GGZ-gebruik, dit is in alle regio's in Nederland terug te zien.

11B. GGZ – aantal cliënten Basis GGZ

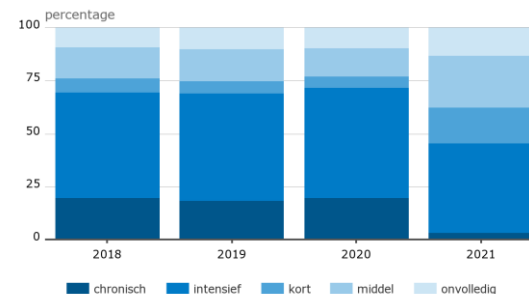
Trend in gebruik basis GGZ

Patiënten in basis GGZ in 2021

Trend verdeling type basis GGZ gebruik

Bron (drie afbeeldingen): Zorginstituut Nederland, verantwoordingsinformatie en declaratiedata zorgverzekeraars (via Vektis) via regiobeeld.nl

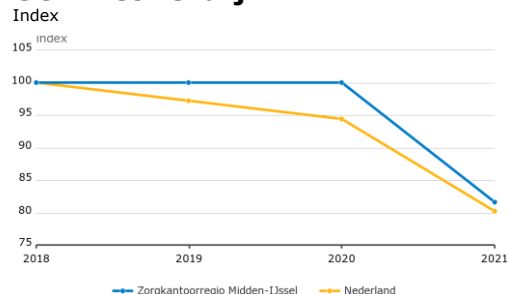
- De stijging van het totaal aantal cliënten in de Basis GGZ in de regio Midden-IJssel was van 2018 naar 2019 vergelijkbaar met Nederland, maar is in 2020 en 2021 sterker gedaald dan het Nederlands gemiddelde.
- In de regio Midden-IJssel waren in 2018 2.610 cliënten in de basis GGZ, in 2021 ging het om 2.390 cliënten.

- Gemeente Deventer heeft in de regio Midden-IJssel het grootste aantal patiënten (160) basis ggz per 10.000 inwoners.
- Gemeente Voorst is in de regio Midden-IJssel de gemeente met het minst aantal cliënten per 10.000 in de basis GGZ, het gaat om 88 cliënten per 10.000 inwoners.

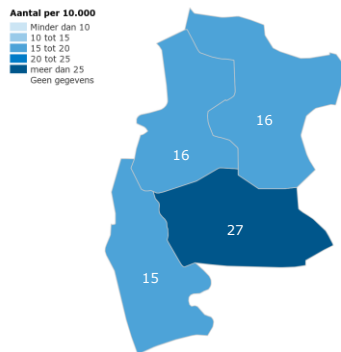
- Deze grafiek toont de subcategorieën voor basis GGZ, kort, middel, intensief, chronisch en onvolledig in Midden-IJssel.
- De subcategorie intensief is de grootste categorie, deze daalde van ongeveer 50% in 2018-2020 naar 42% in 2021. De subcategorie chronisch bleef gelijk van 2018 – 2020 (20%) en is in 2021 gedaald naar 4%. De subcategorieën middel en kort zijn in 2021 fors toegenomen vergeleken met de voorgaande jaren

11B. GGZ – aantal cliënten specialistische GGZ

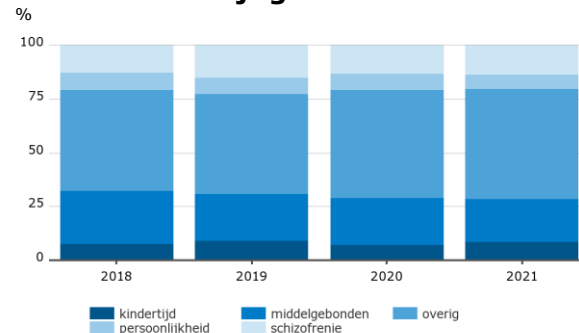
Trend in gebruik specialistische GGZ met verblijf

Patiënten in specialistische GGZ met verblijf in 2021

Trend verdeling type specialistische GGZ met verblijf gebruik

Bron (drie afbeeldingen): Zorginstituut Nederland, verantwoordingsinformatie en declaratiedata zorgverzekeraars (via Vektis) via regiobeeld.nl

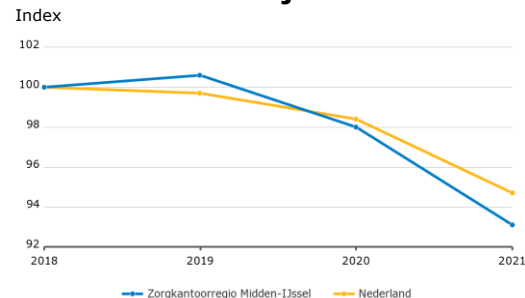
- Het totaal aantal cliënten in de specialistische GGZ (met verblijf) in de regio Midden-IJssel bleef in 2019 en 2020 gelijk ten opzichte van 2018, gevolgd door een daling in 2021, in Nederland zien we een daling vanaf 2018.
- Het gaat in regio Midden-IJssel om 490 cliënten in 2018 en 400 cliënten in 2021.

- Gemeente Deventer heeft in de regio Midden-IJssel het grootste aantal patiënten specialistische ggz (met verblijf): 27 per 10.000 inwoners.
- Gemeente Voorst is in de regio Midden-IJssel de gemeente met het minst aantal cliënten per 10.000 in de specialistische GGZ (met verblijf), het gaat om 15 cliënten per 10.000 inwoners.

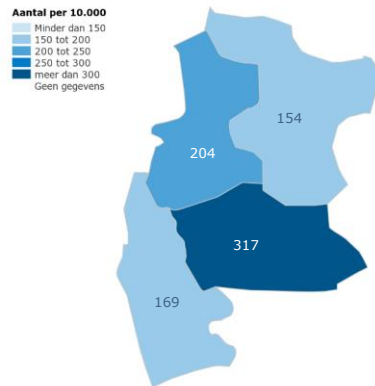
- Deze grafiek toont de subcategorieën voor specialistische GGZ, kindertijd, middel gebonden, persoonlijkheid, schizofrenie en overig. Het gaat hierbij om de regio Midden-IJssel.
- In 2021 zijn de percentages middel gebonden en persoonlijkheid gedaald vergeleken met 2018, de categorieën kindertijd en schizofrenie zijn gelijk gebleven en de categorie overig is gestegen.

11B. GGZ – aantal cliënten specialistische GGZ

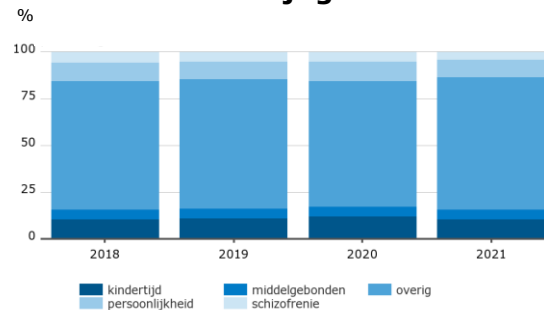
Trend in gebruik specialistische GGZ zonder verblijf

Patiënten in specialistische GGZ zonder verblijf in 2021

Trend verdeling type specialistische GGZ zonder verblijf gebruik

Bron (drie afbeeldingen): Zorginstituut Nederland, verantwoordingsinformatie en declaratiedata zorgverzekeraars (via Vektis) via regiobeeld.nl

- Het aantal cliënten in de specialistische GGZ (zonder verblijf) in de regio Midden-IJssel is van 2018 tot 2019 gestegen, waarna in de twee jaren daaropvolgend een daling te zien was. In Nederland daalt het aantal cliënten sinds 2018.
- Het ging in regio Midden-IJssel om 4.920 inwoners in 2018, 4.950 in 2019 en in 2021 was dit aantal gedaald naar 4.580.

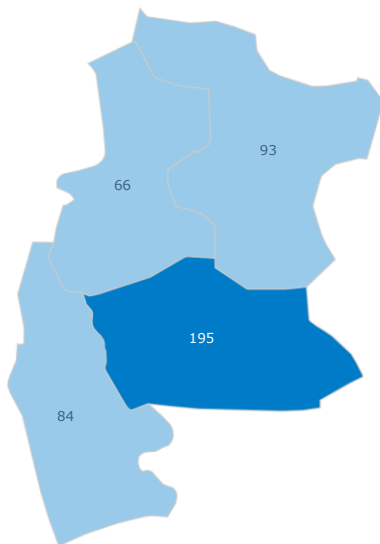
- Gemeente Deventer en gemeente Olst-Wijhe hebben in de regio Midden-IJssel het grootste aantal patiënten specialistische GGZ (zonder verblijf) per 10.000 inwoners, respectievelijk 317 en 204 inwoners.
- In gemeente Voorst en Raalte zijn het minst aantal cliënten per 10.000 in de specialistische GGZ (zonder verblijf), het gaat respectievelijk om 169 en 154 cliënten per 10.000 inwoners.

- Deze grafiek toont de subcategorieën voor specialistische GGZ, kindertijd, middel gebonden, persoonlijkheid, schizofrenie en overig. Het gaat hierbij om de regio Midden-IJssel.
- In 2021 zijn de percentages middel gebonden en schizofrenie gedaald vergeleken met 2018, de categorie kindertijd en persoonlijkheid zijn gelijk gebleven en de categorie overig is gestegen.

11C. GGZ – Ernstig psychiatrische aandoeningen

Aantal patiënten met ernstige psychiatrische aandoeningen in 2021

Aantal per 10.000

- Het aantal cliënten met ernstige psychiatrische aandoeningen per 10.000 inwoners verschilt per gemeente. De gemeente Deventer (195 per 10.000) scoort het hoogst. De gemeente Voorst (84 per 10.000) scoort het laagst.

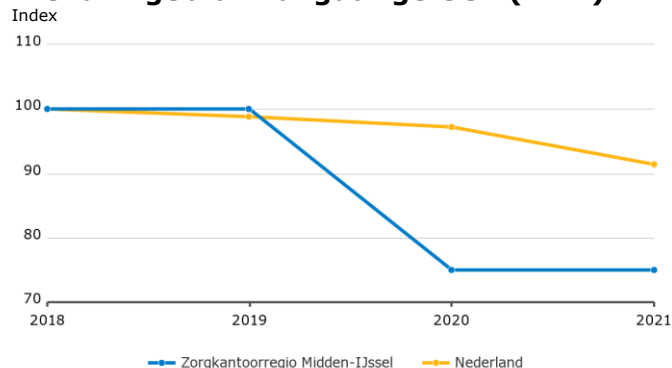
Bron: Vektis via regiobeeld.nl

11D. GGZ – wachttijden voor behandelingen

- De landelijke trend is dat er meer verwijzingen zijn na de Coronapandemie dan ervoor en dat de wachttijden en het aantal wachtenden niet afnemen. De wachttijden liggen landelijk het hoogst voor basis-GGZ en de groep 'diagnose onbekend'. Dat komt ook overeen met enkele steekproeven van actuele wachttijden in de regio Midden-IJssel. De wachttijden schommelen landelijk voor alle diagnosen tussen de 14 en 30 weken en zijn meestal langer dan de treeknorm (Bron: NZA, 2023).
- De gemiddelde wachttijden voor GGZ in de regio Midden-IJssel variëren sterk over tijd en geven daarmee geen goed beeld van de trend. Regionale trendcijfers zijn (nog) niet bekend. Om die reden is gekozen om de actuele wachttijden weer te geven doormiddel van onderstaande website van enkele GGZ-aanbieders:
 - [Dimence \(sGGZ\)](#)
 - [Tactus](#)
 - [Mindfit](#)
 - [Molemann Mental Health](#)
 - [HSK](#)

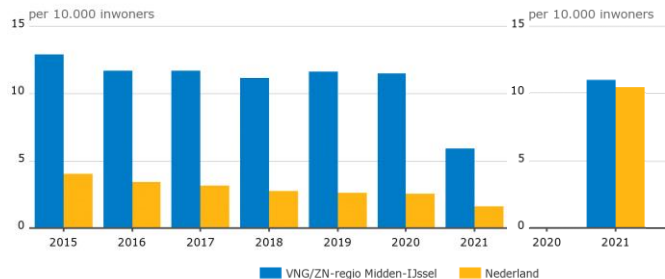
11E. GGZ – Aantal cliënten langdurige GGZ

Trend in gebruik langdurige GGZ (ZVW)

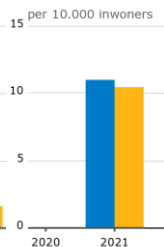
Bron: Zorginstituut Nederland, verantwoordingsinformatie en declaratiedata zorgverzekeraars (via Vektis) via regiobeeld.nl

Cliënten GGZ: Totaal ZZP GGZ-B/C*

Bron: Registraties CAK (via CBS Remote Access), bewerking RIVM via regiobeeld.nl

Cliënten GGZ: Totaal ZZP GGZ-W*

- Het aantal patiënten in de langdurige GGZ (WLZ) is vanaf 2018 afgenomen in Nederland met ongeveer 9%.
- In de regio Midden-IJssel vond een sterke daling (25%) plaats tussen 2019 en 2020. Vanaf 2020 is het aantal gelijk gebleven. In 2018 ging het om 80 patiënten en in 2021 om 60 patiënten.
- In de periode t/m 2020 is te zien dat er in de regio meer langdurige GGZ dan landelijk voorkomt.
- NB. Er zijn diverse veranderingen in registraties door de overgang naar de GGZ-wonen vanuit andere zorgsoorten vanaf 2021. Cijfers van 2021 kunnen daarmee niet goed vergeleken worden met die van voor 2021.
- NB. Langdurige GGZ (binnen de ZVW): vanwege te kleine aantallen is een onderverdeling in categorieën niet beschikbaar voor langdurige GGZ en door de verschillende subcategorieën ook niet voor totale GGZ.

Regionale afspraken:

Sinds de openstelling van de WLZ voor mensen met een langdurige psychische aandoening, is er sprake van een (aanhoudend) hoger dan verwachte instroom van deze groep mensen in de WLZ. Om de instroom af te laten nemen zijn er tussen betrokken partijen bestuurlijke afspraken gemaakt. Een van deze afspraken betreft het in gezamenlijkheid bepalen van passende zorg en ondersteuning voor mensen die behoefte hebben aan langdurige ggz op het snijvlak van de WLZ en de WMO. In iedere zorgkantorregio gaan de in die regio betrokken partijen (gemeenten, zorgkantoor, aanbieders) met elkaar hierover in overleg. In de tweede helft van 2023 zal de regio Midden-IJssel starten met deze regio-aanpak.

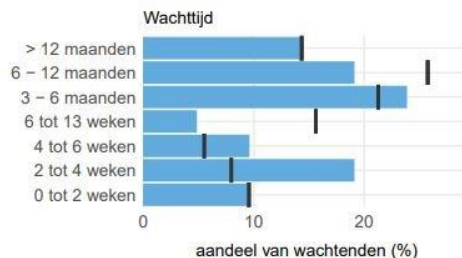
* GGZ-B: Voortgezet verblijf met lichte behandeling / GGZ-C: Beschermd wonen met intensieve begeleiding (C-groep) / GGZ-W: GGZ wonen vanuit WLZ (vanaf 2021)

11F. GGZ – wachttijden langdurige GGZ

Wachttijden langdurige GGZ (juli 2022)

De grafieken tonen het aantal wachtenden op langdurig geestelijke gezondheidszorg per 100.000 inwoners, in de regio en in Nederland (peildatum: juli 2022).

- Urgent plaatsen: opname is voor de cliënt op (zeer) korte termijn noodzakelijk (opnamenoodzaak).
- Actief plaatsen: opname is voor de cliënt binnen 1 of enkele maanden noodzakelijk (opnamebehoefte).
- Wacht op voorkeur: de cliënt wil opgenomen worden, maar pas als aan een aantal randvoorwaarden wordt voldaan (opnamewens). Wachtenden op voorkeur mét zorg ontvangen thuis al wel Wlz-zorg (bijvoorbeeld met een modulair pakket thuis en/of een persoonsgebonden budget).

■ = Zorgkantoorregio Midden-IJssel

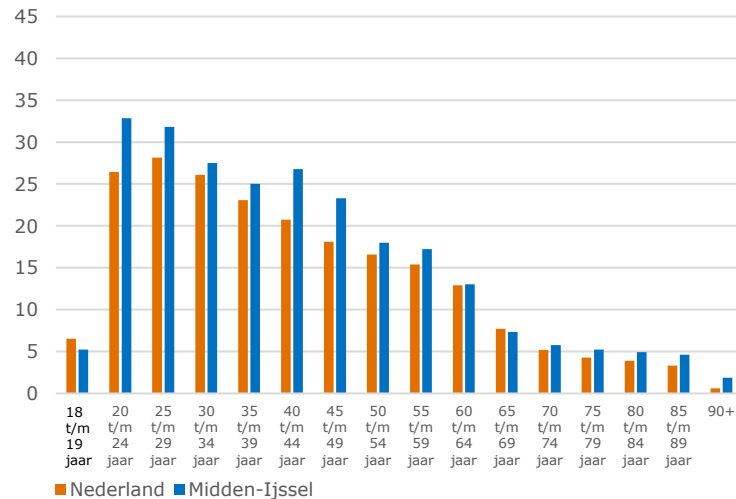
■ = Nederland

- In de regio Midden-IJssel is het aantal wachtenden per 100.00 inwoners voor urgent plaatsen en wachten op voorkeur met zorg voor langdurige GGZ gelijk aan het landelijk gemiddelde. Het aantal wachtenden per 100.000 inwoners voor actief plaatsen en wachten op voorkeur zonder zorg liggen hoger dan het landelijk gemiddelde. Actief plaatsen valt op met ongeveer 7,8 wachtenden per 100.000 ten opzichte van ongeveer 1,2 wachtenden per 100.000 in Nederland.
- In de regio Midden-IJssel wachten een groter deel van de patiënten langer dan 2 tot 4 weken, 4 tot 6 weken en 3 tot 6 maanden ten opzichte van het gemiddelde in Nederland. Het aandeel wachtenden met een wachttijd van 6 tot 13 weken en 6 tot 12 maanden ligt onder het gemiddelde van Nederland. Het aandeel wachtenden met een wachttijd van 0 tot 2 weken en meer dan 12 maanden is gelijk aan het gemiddelde van Nederland.

11G. GGZ – zorgkosten basis GGZ

Zorgkosten basis GGZ 2020

€ per inwoner

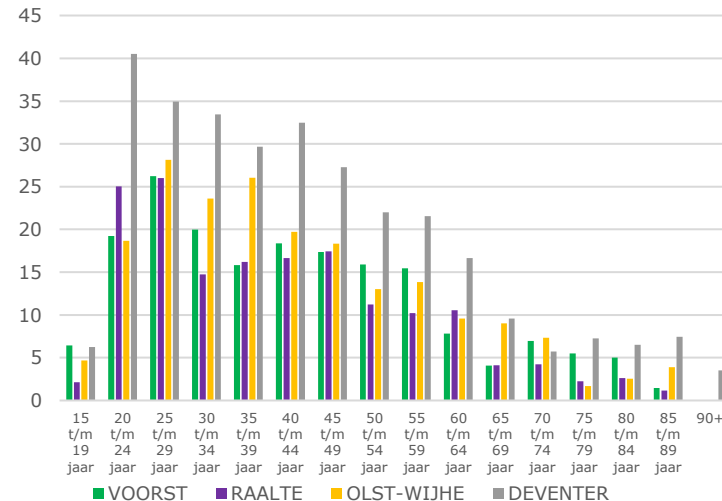

Bron: Vektis, 2020

- De gemiddelde kosten voor basis GGZ liggen in de regio hoger dan het landelijk gemiddelde voor de meeste leeftijdscategorieën

Zorgkosten basis GGZ 2020

€ per inwoner

Bron: Vektis, 2020

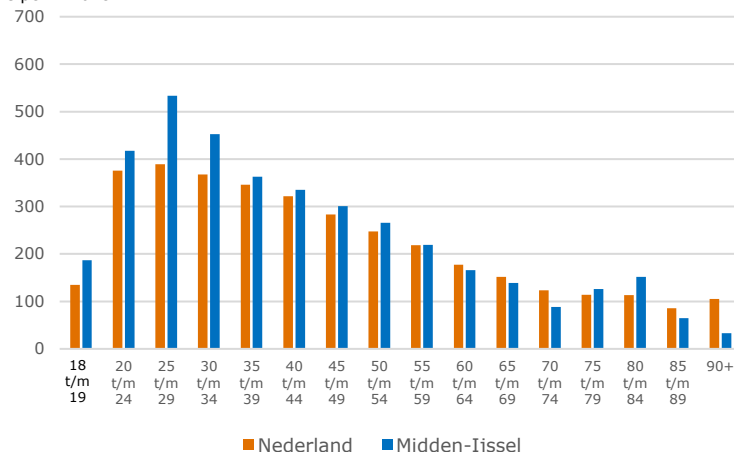
- De kosten voor basis GGZ liggen in Deventer hoger dan het landelijk en regionaal gemiddelde
- In de gemeenten Olst-Wijhe, Raalte en Voorst liggen deze kosten onder het regionaal en landelijk gemiddelde.

NB. Vanaf 18 jaar en ouder vallen GGZ-kosten onder de ZVW. Voor 0-17 jaar vallen deze kosten onder jeugdwet

11G. GGZ – zorgkosten specialistische GGZ

Zorgkosten specialistische GGZ 2020

€ per inwoner

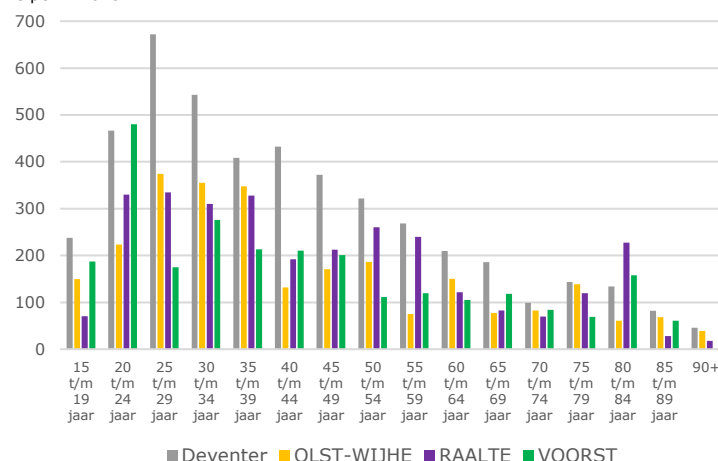

Bron: Vektis, 2020

- De gemiddelde kosten voor specialistische GGZ liggen in de regio Midden-IJssel voor de leeftijdscategorieën t/m 54 jaar boven het landelijk gemiddelde.
- Bij 55-plussers liggen de zorgkosten regionaal gezien iets lager dan het landelijk gemiddelde

Zorgkosten specialistische GGZ 2020

€ per inwoner

Bron: Vektis, 2020

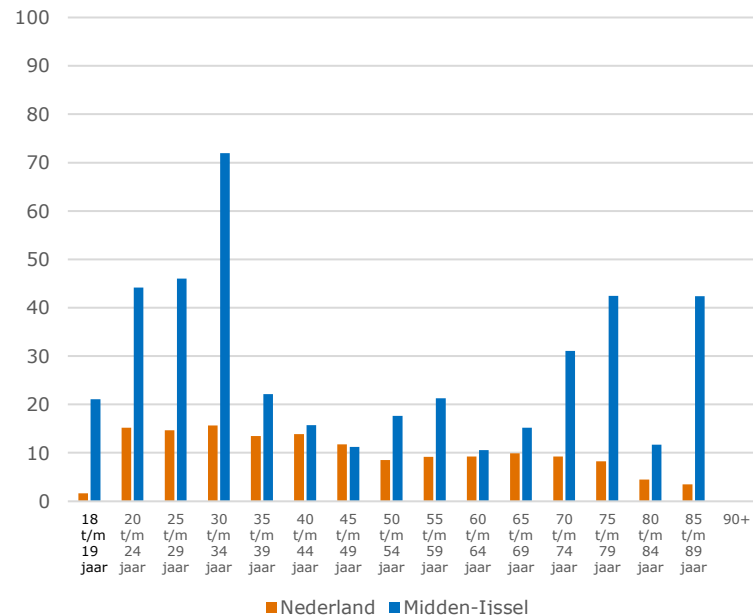
- De gemiddelde kosten voor de specialistische GGZ liggen in Deventer het hoogst van alle gemeenten en boven het landelijk en regionaal gemiddelde (te zien in de linker tabel).
- De gemeente Olst-Wijhe, Raalte en Voorst hebben lagere specialistische GGZ kosten ten opzichte van het landelijk en regionaal gemiddelde (te zien in de linker tabel).

NB. Vanaf 18-plus vallen GGZ-kosten onder de ZVW. Voor 0-17 vallen deze kosten onder jeugdwet

11G. GGZ – zorgkosten langdurige GGZ

Zorgkosten langdurige GGZ 2020

€ per inwoner

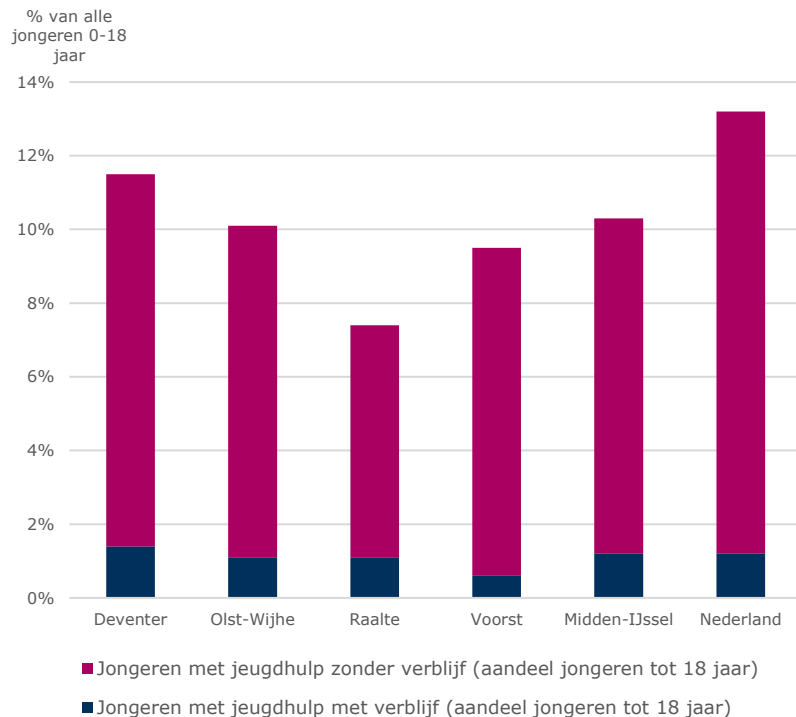
- De gemiddelde kosten voor langdurige GGZ liggen in de regio hoger dan het landelijk gemiddelde.
- Zowel voor de leeftijdsgroepen 18 t/m 34 en 70-plus liggen deze kosten minimaal een factor 2 hoger.
- Vergelijking op gemeenteniveau geeft grote uitschieters die mogelijk herleidbaar zijn tot individuen.

Bron: Vektis, 2020

NB. Vanaf 18-plus vallen GGZ-kosten onder de ZVW. Voor 0-17 vallen deze kosten onder jeugdwet

11H. Jeugdhulp onder jongeren

Relatief gebruik van jeugdhulp onder jongeren

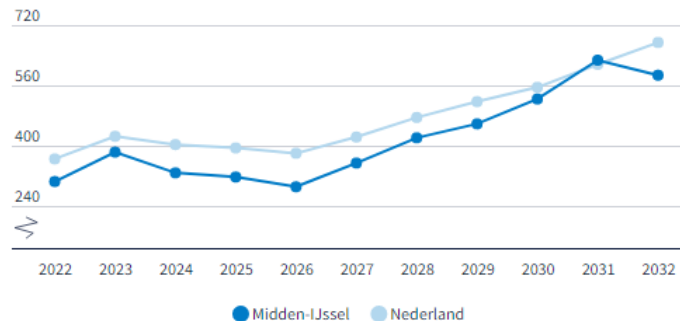
- In de regio Midden-IJssel maakt in 2022 10,3% van de jongeren (0-18 jaar) gebruik van jeugdhulp. Dat is minder dan het landelijk percentage van 13,2%. Het grootste deel hiervan is jeugdhulp zonder verblijf.
- De meeste jeugdhulp wordt ingezet in de gemeente Deventer (11,5%), het minst in de gemeente Raalte (7,4%).

Bron: Gemeentelijke Monitor Sociaal Domein (via [waarstaatjegemeente.nl](https://www.waarstaatjegemeente.nl)), 2022

11I. GGZ | Capaciteit

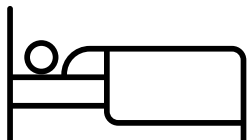
Arbeidsmarktspanning GGZ Midden-IJssel

Aantal vacatures per 100 werkzoekenden

Bron: Prognosemodel Zorg & Welzijn, 2022

- De grafiek toont het verwachte aantal beschikbare vacatures per 100 werkzoekenden in de GGZ-sector in Nederland en de regio Midden-IJssel in de periode 2022 tot 2032.
- Het aantal vacatures per 100 werkzoekenden zal in deze periode in de regio Midden-IJssel naar verwachting van 383 naar 587 toenemen (+53,3%).
- Er zijn in 2023 minder vacatures in Midden-IJssel per 100 werkzoekenden dan in Nederland (383 in de regio Midden-IJssel en 425 in Nederland), echter verloopt de relatieve stijging met een vergelijkbare snelheid richting 2032.

12. VVT

(Verpleeg- en Verzorgingshuizen en Thuiszorg)

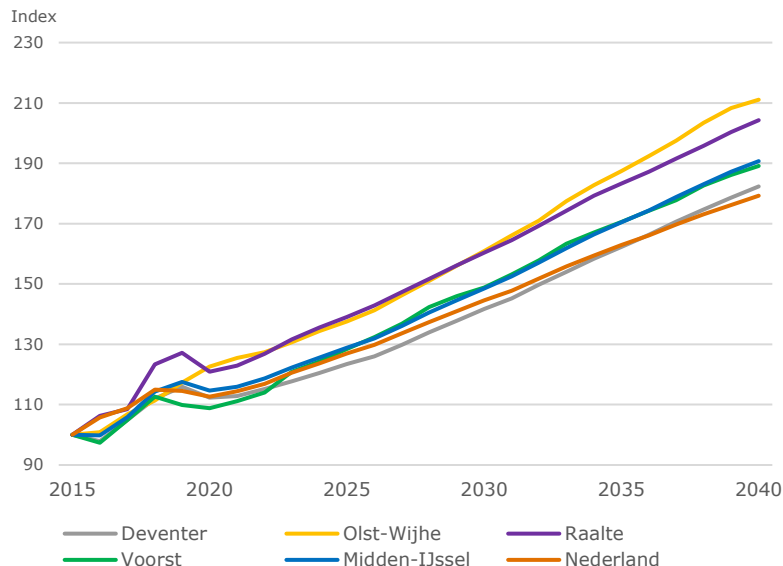
- A. Wijkverpleging
- B. ELV
- C. Verpleeghuiszorg

12L. VVT samenvatting

- Wijkverpleging neemt harder toe in de regio in vergelijking met de landelijke trend en neemt absoluut gezien ook fors toe in de prognose tot 2040. In Olst-Wijhe en Deventer wordt de snelste relatieve toename van wijkverpleging verwacht.
- De zorgkosten voor wijkverpleging liggen voor 80-plussers hoger in de regio t.o.v. landelijk. Voorst heeft de laagste kosten voor wijkverpleging en Raalte de hoogste.
- Thuiszorg: In 2022 een grote groep 55-plussers die met pensioen zal gaan. Volgens de prognose tot 2032 zal de spanning op de arbeidsmarkt fors toenemen.
- De kosten voor ELV en GRZ liggen regionaal hoger dan landelijk
- In de regio stromen relatief weinig mensen uit het eerstelijnsverblijf (ELV) naar verpleeghuiszorg.
- Het aantal cliënten in een WLZ-instelling zal in de regio fors toe gaan nemen, deze stijging is nog iets sterker dan landelijk.
- Het aantal wachtenden voor verpleeghuiszorg ligt rond het landelijk gemiddelde. De wachttijden voor deze zorg variëren sterk en zijn gemiddeld iets korter dan het landelijk gemiddelde.
- In 2022 in de regio is een grote groep 55-plussers werkzaam in de sector WLZ verpleging & verzorging die met pensioen zal gaan. De spanning op de arbeidsmarkt zal daarom toenemen richting 2032.
- De zorgkosten liggen voor WLZ gelijk of licht boven landelijk gemiddelde.

12A. VVT | Wijkverpleging – aantal cliënten

Cliënten Wijkverpleging

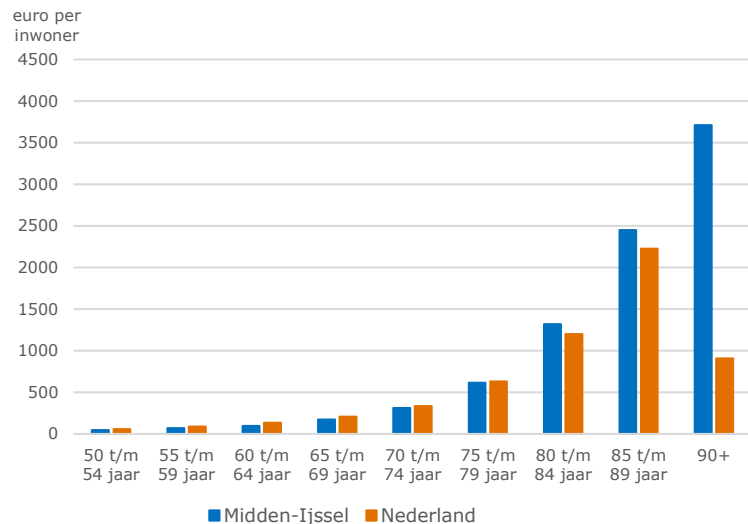
- Het aantal cliënten in de wijkverpleging in de regio Midden-IJssel stijgt van 7.780 in 2023 naar 12.130 in 2040; een stijging van 55,9%. Deze stijging ligt net boven de gemiddelde stijging in Nederland (+48,6%).
- Vanaf 2023 tot 2040 wordt in Olst-Wijhe (+60,9%) en Deventer (+55,0%) de grootste stijging van de regio verwacht.

Bron: Vektis, CBS (via Monitor Langdurige Zorg), projecties RIVM

NB. De grafieken tonen een index met basisjaar 2015 zodat regionale en landelijke cijfers met elkaar kunnen worden vergeleken. De cijfers geven een toekomstprojectie vanaf 2020 op basis van de verwachte demografische ontwikkelingen in de regio.

12A. VVT | Wijkverpleging – zorgkosten

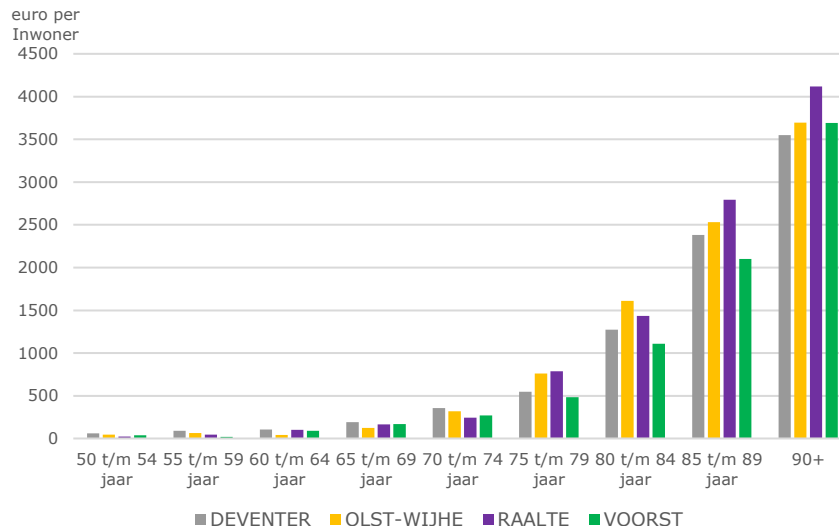
Kosten Verpleging & Verzorging (ZVW)

Bron: Vektis, 2020

- De gemiddelde kosten voor wijkverpleging liggen in de regio Midden-IJssel bij 80-plussers hoger dan het landelijk gemiddelde, waarbij bij 90-plussers deze kosten ruim driemaal zo hoog liggen.
- De gemiddelde zorgkosten voor inwoners tot 50 jaar liggen onder de 50 euro per inwoner en zijn weggelaten uit deze grafieken.

Kosten Verpleging & Verzorging (ZVW)

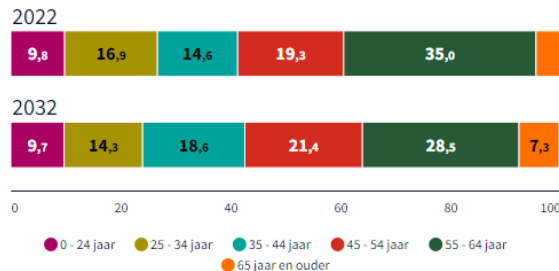
Bron: Vektis, 2020

- De gemiddelde kosten voor wijkverpleging liggen per inwoner in Raalte het hoogst en boven het regionaal en landelijk gemiddelde, met name bij de 85-plussers.
- In Raalte en Olst-Wijhe liggen deze kosten eveneens hoger dan het landelijk gemiddelde (te zien in de linker grafiek).

12A. VVT | Wijkverpleging– capaciteit

Prognose leeftijdsopbouw werknemers VVT Midden-IJssel

%

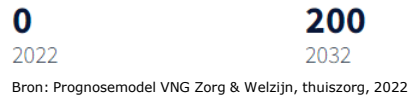

Bron: Prognosemodel VNG Zorg & Welzijn, thuiszorg, 2022

- De thuiszorg in Midden-IJssel kent nu een relatief grote groep werknemers die 55-64 jaar zijn, waarbij deze in 2032 kleiner geworden is. De groep 65 jaar en ouder zal toenemen tot 7,3% van de werknemers in 2032.

Tekort aan personen VVT Midden-IJssel

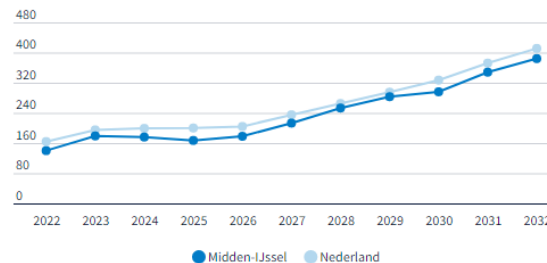
Aantal personen

- Het arbeidsmarkttekort in de regio Midden-IJssel zal van 0 mensen toenemen tot 200 in 2032.
- NB. Aantallen zijn afgerond op 100-tallen.

Arbeidsmarktspanning VVT Midden-IJssel

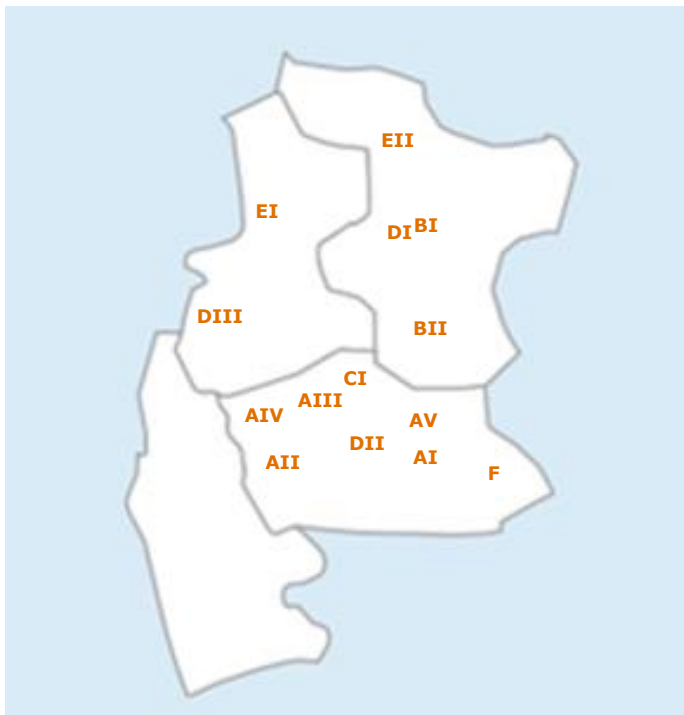
Aantal vacatures per 100 werkzoekenden

Bron: Prognosemodel VNG Zorg & Welzijn, thuiszorg, 2022

- Het aantal vacatures per 100 werkzoekenden wordt de arbeidsmarktspanning genoemd. Deze neemt in de regio met hetzelfde percentage toe als landelijk en ligt in absolute zin iets lager dan landelijk.
- In de regio zal het aantal vacatures per 100 werkzoekenden toenemen van 179 naar 384 personen (+114%).

12B. VVT | ELV – locaties

NB. Voor de meeste ELV-plekken geldt dat deze bedden flexibel worden ingezet en dat daarmee de capaciteit varieert over tijd.

In de regio Midden-IJssel zijn diverse locaties waar een ELV-faciliteit is:

A. Zorggroep Solis (max 15)

- I. PW Janssen (incl. Hospice de Winde)
- II. Groote & Voorster
- III. Bloemendal
- IV. Sint Jurrien
- V. Spikvoorde

B. ZGR (max 19)

- I. Angeli Custodes, Raalte
- II. Stevenskamp, Heeten

C. Humanitas (max 10)

- I. Verpleeghuis Humanitas (Deventer)

D. Carinova (max 15)

- I. Raalte
- II. Deventer
- III. Olst

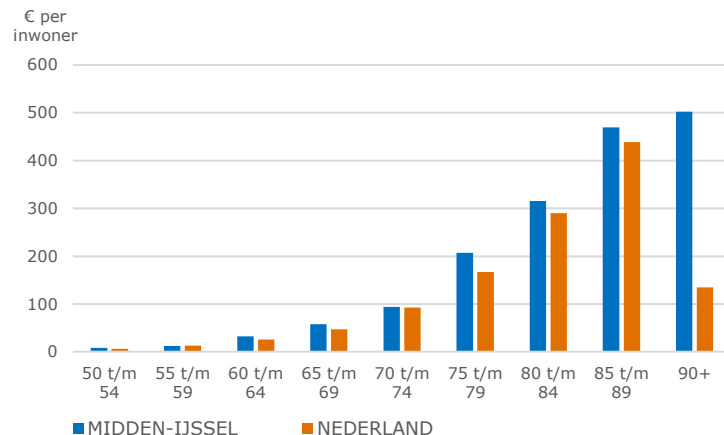
E. Het Zand (geen vaste capaciteit)

- I. Het Weijtendaal
- II. Het Wooldhuis

F. 't Dijkhuis – Bathmen (max 6)

12B. ELV en GRZ

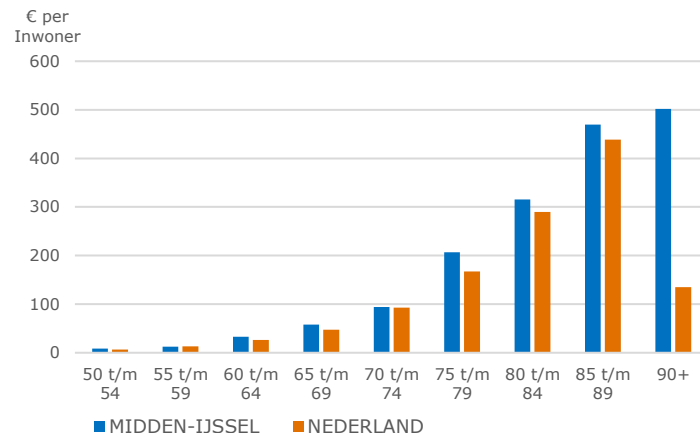
Kosten Eerstelijnsverblijf (ELV)

Bron: VEKTIS, 2020

- De kosten voor ELV liggen in 2020 in de regio Midden-IJssel iets hoger dan landelijk, met name voor 75-plussers.

Kosten Geriatrische Revalidatie Zorg (GRZ)

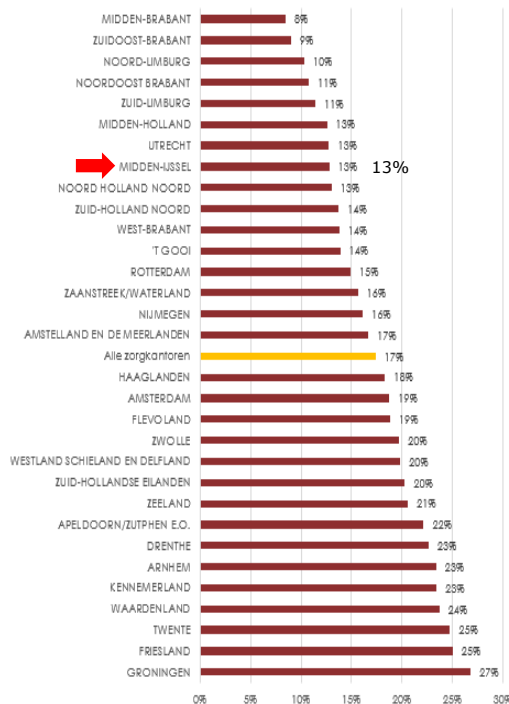

Bron: VEKTIS, 2020

- De kosten voor GRZ liggen in 2020 iets hoger in de regio Midden-IJssel dan landelijk.

12B. VVT | ELV – uitstroom

Uitstroom: Deel cliënten van ELV dat uitstroomt naar WLZ %

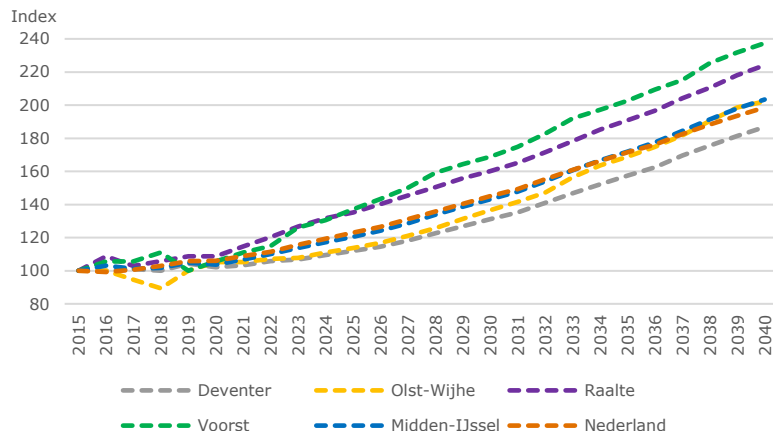

- De uitstroom uit het eerstelijnsverblijf* (ELV) naar verpleeghuiszorg (WLZ-instelling) in de regio Midden-IJssel ligt lager dan de landelijke gemiddelde uitstroom. Dit is gunstig, omdat de intentie van een ELV-plek is dat mensen weer naar huis terugkeren (m.u.v. palliatieve zorg).
- De regio werkt via het regionaal transferpunt samen met zorgpartijen om mensen direct op een passende plek te krijgen, mogelijk zijn er daardoor minder mensen die uitstromen naar een WLZ-instelling.

* Het kortdurend eerstelijnsverblijf (ELV) is er voor de zorg en opvang voor patiënten die vanwege medische redenen tijdelijk niet thuis kunnen wonen.

12C. VVT | Verpleeghuizen – aantal cliënten

Prognose cliënten Verpleging & Verzorging (WLZ)

Bron: Registraties CAK (via CBS Remote Access), bewerking en projecties RIVM via regiobeeld.nl

- De grafiek toont een index met basisjaar 2015 zodat regionale en landelijke cijfers met elkaar kunnen worden vergeleken. De cijfers geven een toekomstprojectie vanaf 2021 op basis van de verwachte demografische ontwikkelingen in de regio.

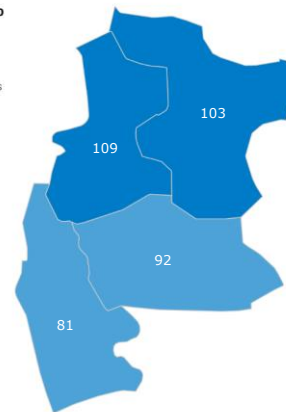
- Het aantal cliënten in een WLZ-instelling voor verpleging en verzorging in de regio Midden-IJssel stijgt van 1.830 in 2023 naar 3.270 in 2040; een stijging van 78,7%.
- De stijging van het aantal cliënten in de regio Midden-IJssel ligt iets hoger dan de landelijke stijging van 71,6%.

Aantal cliënten Verpleging & Verzorging (WLZ)

Aantal per 10.000 inwoners

Aantal per 10.000

- Minder dan 10
- 10 tot 50
- 50 tot 100
- 100 tot 200
- meer dan 200
- Geen gegevens

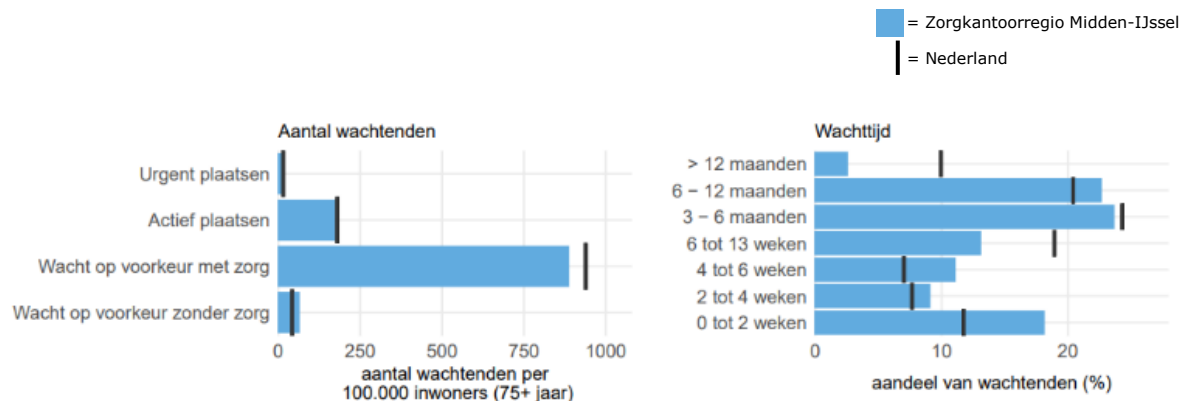

Bron: Registraties CAK (via CBS Remote Access), bewerking RIVM via regiobeeld.nl

- Het aantal cliënten met verpleeghuiszorg (WLZ V&V) per 10.000 inwoners varieert tussen 81 in Voorst tot 109 in Olst-Wijhe.

12C. VVT | Verpleeghuizen – wachttijden

Wachttijden verpleging & verzorging (WLZ)

Bron: Regioanalyse NZA, 2022

- In de regio Midden-IJssel ligt het aantal wachtenden per 100.000 inwoners voor urgent en actief plaatsen rond het landelijk gemiddelde. Het aantal wachtenden per 100.000 inwoners voor wachten op voorkeur met zorg ligt in de regio Midden-IJssel net onder het landelijk gemiddelde. Het aantal wachtenden per 100.000 inwoners voor wachten op voorkeur zonder zorg ligt de regio Midden-IJssel net boven het landelijk gemiddelde.
- Het aandeel wachtenden dat 6 tot 12 maanden, 4 tot 6 weken, 2 tot 4 weken en 0 tot 2 weken moet wachten, is hoger in de regio Midden-IJssel ten opzichte van het landelijk gemiddelde. Het aandeel wachtenden dat daarentegen langer dan 12 maanden en 6 tot 13 weken moet wachten, is beduidend lager in de regio Midden-IJssel ten opzichte van het landelijk gemiddelde

12C. VVT | Verpleeghuizen – capaciteit

Ontwikkeling leeftijdsopbouw werknemers

Midden-IJssel, %

2022

2032

0 20 40 60 80 100

0 - 24 jaar 25 - 34 jaar 35 - 44 jaar 45 - 54 jaar 55 - 64 jaar
65 jaar en ouder

2022, 2032

Bron: Prognosemodel VNG Zorg & Welzijn, verpleging en verzorging, 2022

- De verpleeghuiszorg in Midden-IJssel kent nu een relatief grote groep werknemers die 55-64 jaar zijn, waarvan een deel in 2032 met pensioen zal gaan.

Arbeidsmarkttekort - zorgberoepen

Midden-IJssel, personen

100

2022

300

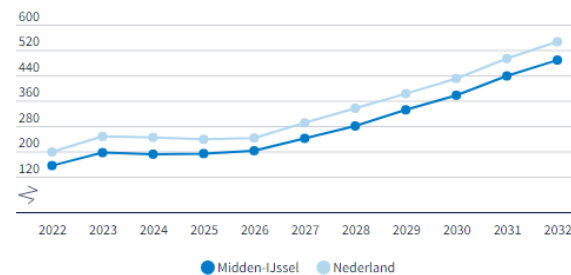
2032

Bron: Prognosemodel VNG Zorg & Welzijn, verpleging en verzorging, 2022

- Het arbeidsmarkttekort in de regio Midden-IJssel zal van 100 mensen toenemen tot 300 in 2032.

Arbeidsmarktspanningsindicator

aantal vacatures per 100 werkzoekenden

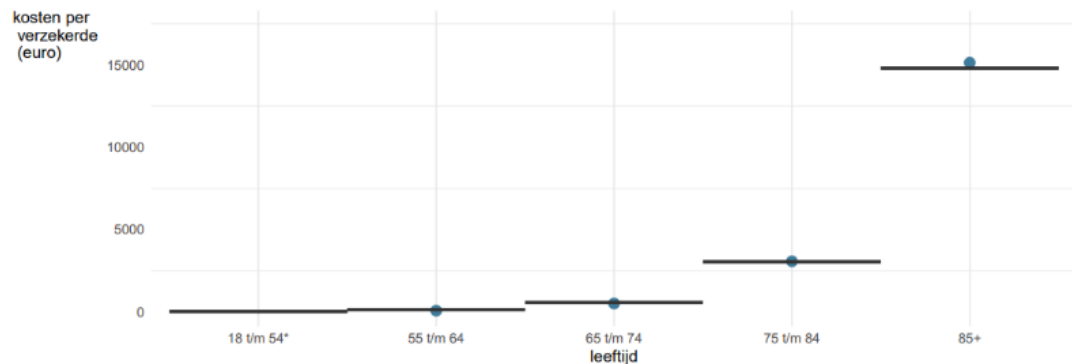
2022 - 2032

Bron: Prognosemodel VNG Zorg & Welzijn, verpleging en verzorging, 2022

- Het aantal vacatures per 100 werkzoekenden wordt de arbeidsmarktspanning genoemd. Deze neemt in de regio met hetzelfde percentage toe als landelijk en ligt in absolute zin iets lager dan landelijk.
- In de regio zal het aantal vacatures per 100 werkzoekenden tussen 2023 en 2032 toenemen van 196 naar 488 personen (+149%).

12C. VVT | Zorgkosten verpleging en verzorging WLZ

Kosten verpleging & verzorging (WLZ)

Bron: Regioanalyse NZA, 2022

● = Zorgkantorregio Midden-IJssel
| = Nederland

- De gemiddelde kosten voor verpleging en verzorging liggen in 2019 de regio Midden-IJssel voor de meeste leeftijdscategorieën op of rondom het landelijk gemiddelde, waarbij de kosten voor 85-plussers iets hoger liggen dan het landelijk gemiddelde.

13. Gehandicaptenzorg

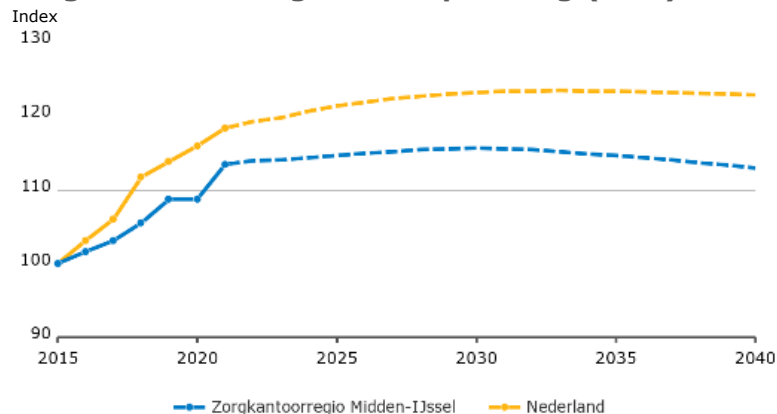
- A. Aantal cliënten
- B. Wachttijden
- C. Zorgkosten
- D. Capaciteit

13 Gehandicaptenzorg samenvatting

- Het aantal cliënten in de gehandicaptenzorg zal naar verwachting de komende jaren licht dalen, waar landelijk dit aantal stabiel zal blijven.
- Binnen de profielen 'lichamelijk gehandicapt' en 'zintuigelijk gehandicapt' wordt wel een lichte stijging verwacht richting 2040
- Er zijn in de regio meer cliënten die 'lichamelijk gehandicapt' en 'verstandelijk gehandicapt' zijn ten opzichte van landelijk, echter dit kan sterk worden beïnvloed door het aanbod van woonvoorzieningen.
- De wachttijden voor gehandicaptenzorg liggen gemiddeld genomen onder het landelijk gemiddelde. De langste wachttijden gelden in de regio voor inwoners die nu al verpleeghuiszorg thuis ontvangen en een verzoek hebben ingediend tot opname met specifieke opnamewensen.
- In de gehandicaptenzorg wordt een forse toename van de arbeidsmarktspanning verwacht de komende jaren, ondanks het stabiele aantal cliënten.

13A. Gehandicaptenzorg – Aantal cliënten

Prognose cliënten gehandicaptenzorg (WLZ)

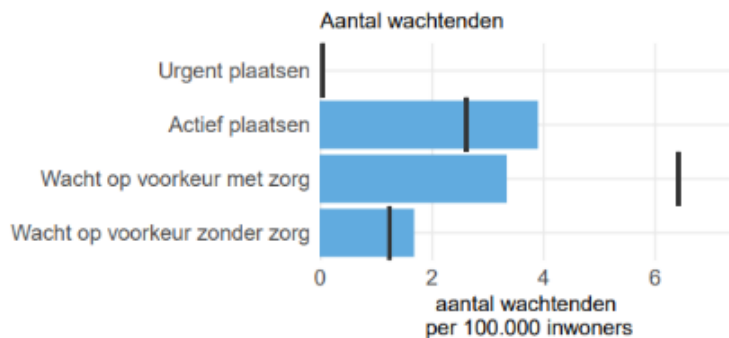
Bron: Registraties CAK (via CBS Remote Access), bewerking en projecties RIVM via regiobeeld.nl

- De grafiek toont een index met basisjaar 2015 zodat regionale en landelijke cijfers met elkaar kunnen worden vergeleken. De cijfers geven een toekomstprojectie vanaf 2021 op basis van de verwachte demografische ontwikkelingen in de regio.

- Het aantal cliënten in de gehandicaptenzorg in de regio Midden-IJssel daalt naar verwachting van 1.450 in 2023 naar 1.430 in 2040; een lichte daling van 1,4%.
- Waar in de regio Midden-IJssel een daling wordt verwacht, wordt landelijk een lichte stijging verwacht van 2,6%.
- Wanneer onderscheid wordt gemaakt tussen het type client, dan is te zien dat in de periode van 2023 tot 2040 een regionale stijging van 6,7% wordt verwacht voor het type lichamelijk of zintuigelijke gehandicaptenzorg (LG of ZG). Een regionale daling wordt verwacht in de cliënten mét en zonder gedragsregulering (VG, LVG en SGLVG)

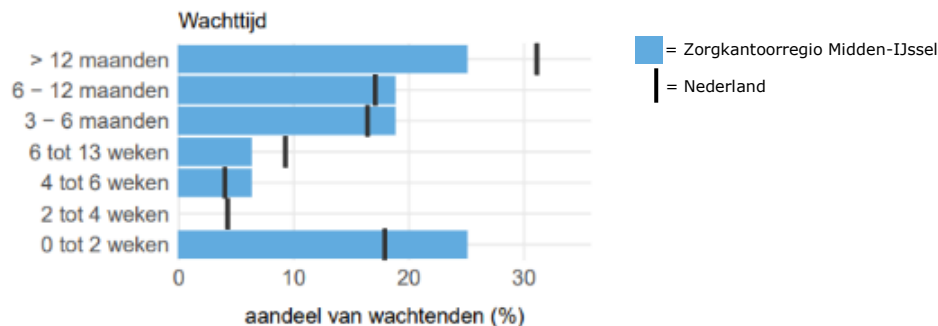
13B. Gehandicaptenzorg – wachttijden

Wachttijden gehandicaptenzorg (WLZ)

Bron: Regioanalyse NZA, 2022

- De grafiek toont het aantal wachtenden op gehandicaptenzorg per 100.000 inwoners in juli 2022.
- In de regio Midden-IJssel wordt in de gehandicaptenzorg relatief het meest gewacht op 'actief plaatsen', wat inhoudt dat cliënten een noodzaak ervaren om binnen één of enkele maanden te worden opgenomen. Deze groep is groter dan het landelijk gemiddelde.
- Het aantal wachtenden met een specifieke opnamewens (voorkeur) wat al WLZ-zorg ontvangt is relatief laag in de regio Midden-IJssel en de groep cliënten die nog geen WLZ-zorg ontvangt is groter dan landelijk gemiddeld.

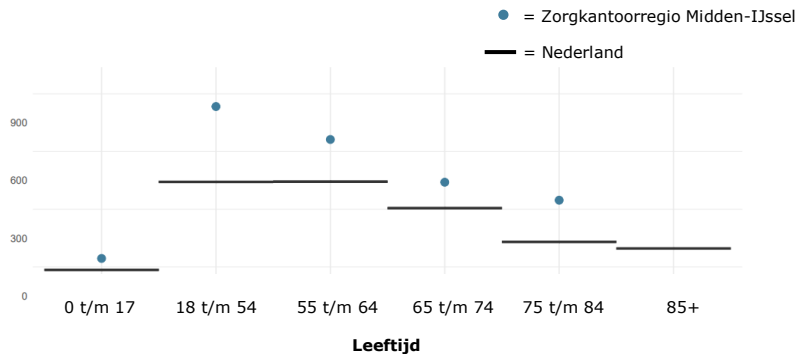
Bron: Regioanalyse NZA, 2022

- De grafiek toont de verdeling van regionale wachttijden in weken, in vergelijking met landelijke wachttijden.
- In de regio Midden-IJssel wachten óf 0-2 weken (ongeveer 25%) óf meer dan 12 maanden (ongeveer 25%). Het aandeel langer dan 12 maanden wachtenden is kleiner in vergelijking met Nederland en de kort wachtende groep is groter dan gemiddeld in Nederland.
- Tussen twee weken en 12 maanden schommelt het aandeel wachtenden iets boven of onder het landelijk gemiddelde.

13C. Gehandicaptenzorg – Zorgkosten

Zorgkosten gehandicaptenzorg

€ per verzekerde

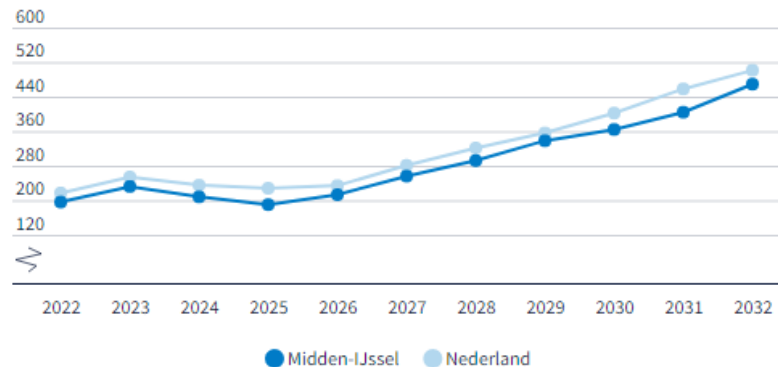
Bron: NZA Regio-analyse, 2022

- De grafiek toont de gemiddelde gedeclareerde kosten in de gehandicaptenzorg (WLZ) per verzekerde inwoner voor verschillende leeftijdscategorieën in 2019 in Nederland en in Midden-IJssel.
- Voor alle leeftijdsgroepen liggen de gemiddelde kosten voor gehandicaptenzorg in de regio Midden-IJssel hoger dan het landelijk gemiddelde.
- Van alle categorieën heeft de leeftijdscategorie 18 t/m 54 jaar de hoogste gemiddelde kosten voor de gehandicaptenzorg.

13D. Gehandicaptenzorg| Capaciteit

Arbeidsmarktspanningsindicator gehandicaptenzorg

Aantal vacatures per 100 werkzoekenden

Bron: Prognosemodel Zorg & Welzijn, gehandicaptenzorg, 2022

- De grafiek toont het verwachte aantal beschikbare vacatures per 100 werkzoekenden in de gehandicaptenzorg in Nederland en de regio Midden-IJssel in de periode 2022 tot 2032.
- Het aantal vacatures per 100 werkzoekenden zal in deze periode in de regio Midden-IJssel naar verwachting van 232 naar 469 toenemen.
- Er zijn in 2023 minder vacatures in Midden-IJssel per 100 werkzoekenden dan in Nederland (232 in de regio Midden-IJssel en 254 in Nederland), echter verloopt de relatieve stijging met een vergelijkbare snelheid richting 2032.

14. Paramedie

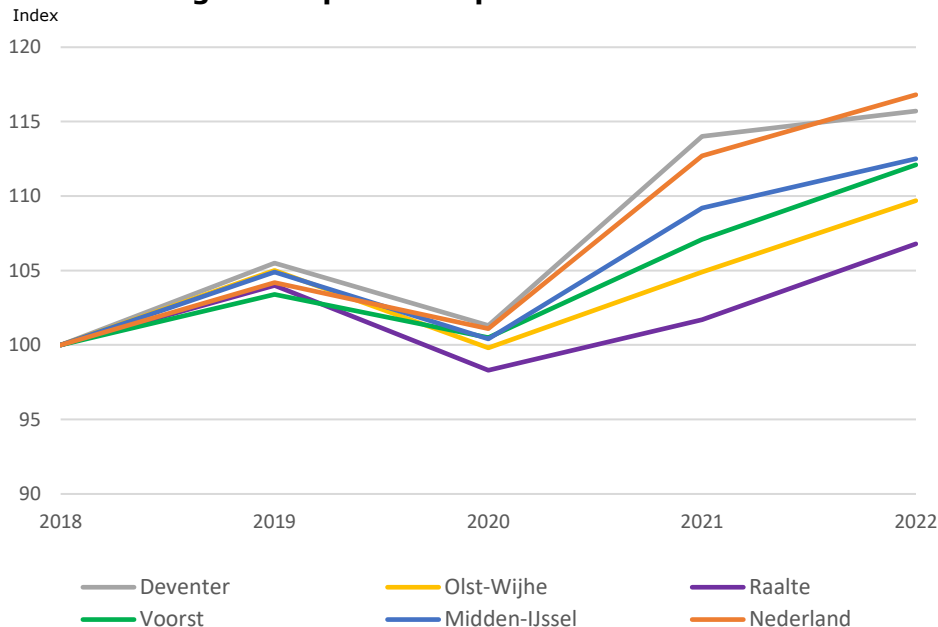
- A. Totaal paramedie
- B. Fysiotherapie
- C. Diëtetiek
- D. Logopedie
- E. Ergotherapie
- F. Oefentherapie
- G. Gecombineerde Leefstijl Interventie

14. Paramedie – samenvatting

- Het aantal patiënten dat paramedische zorg ontvangt vanuit de basisverzekering is in de periode 2018 – 2022 in de regio Midden-IJssel toegenomen, echter minder snel dan landelijk. De gemeente Deventer had in die periode de snelste stijging, Raalte de minste stijging.
- Binnen de paramedie uit de basisverzekering wordt tussen 2023 en 2040 een groei verwacht voor dieetadvisering (+13,5%), logopedie (+13,5%), fysiotherapie (+10,5%) en oefentherapie (+10,3%) die onder landelijk gemiddelde ligt. Voor ergotherapie wordt een sterker dan landelijke groei verwacht (+25,5%).
- In de gemeente Voorst ligt de verwachte toename tot 2040 van alle genoemde paramedische patiënten boven het landelijk gemiddelde. Deventer ligt meestal rond het landelijk gemiddelde en Olst-Wijhe en Raalte vaak iets onder het landelijk gemiddelde.
- De inzet van de Gecombineerde Leefstijl Interventie is sinds opname in de basisverzekering verdrievoudigd.

14A. Totaal paramedie

Ontwikkeling aantal patiënten paramedie

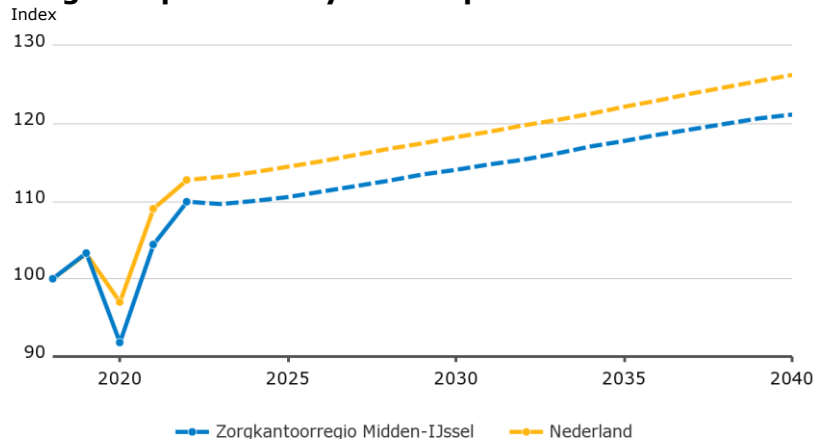

Bron: Zorginstituut Nederland, verantwoordingsinformatie en declaratiedata zorgverzekeraars (via Vektis), projecties RIVM

- Het aantal verzekerden dat gebruik heeft gemaakt in de periode 2018 – 2022 van eerstelijns paramedische zorg (fysiotherapie, dieetadvisering, logopedie, ergotherapie en oefentherapie). Zorg uit de aanvullende verzekering wordt hier niet in meegenomen.
- Er is een landelijke stijging te zien in deze vier jaar van 16,8%, die met name tussen 2020 en 2022 heeft plaatsgevonden. De daling in de grafiek in 2020 komt overeen met het eerste jaar van de coronapandemie. De regio laat tussen 2020 en 2022 een iets minder snelle toename van 12,5% zien dan landelijk.
- De gemeente Deventer laat in deze periode de snelste toename van paramedische patiënten zien, de gemeente Raalte de minst snelle toename.

14B. Fysiotherapie

Prognose patiënten fysiotherapie

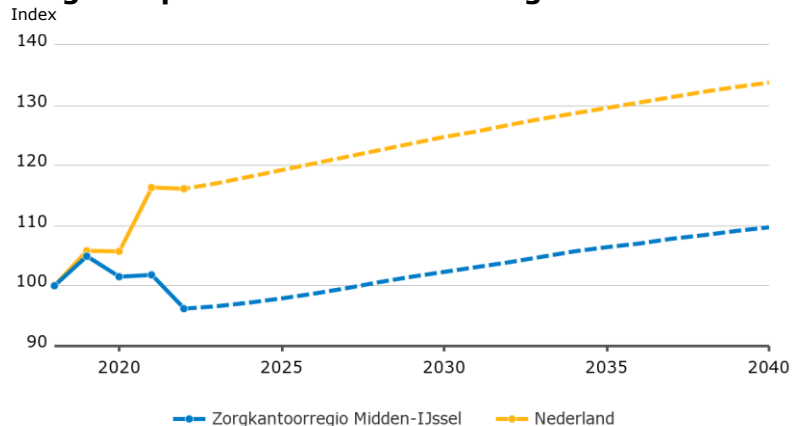

Bron: Zorginstituut Nederland, verantwoordingsinformatie en declaratiedata zorgverzekeraars (via Vektis), projecties RIVM

- Het aantal verzekerden dat gebruik maakt van fysiotherapie in de eerstelijnszorg vanuit de basisverzekering. Zorg uit de aanvullende verzekering wordt hier niet meegenomen. De cijfers geven een demografische toekomstprojectie vanaf 2023.
- Het aantal patiënten dat gebruik maakt van fysiotherapie (binnen de basisverzekering) neemt de komende jaren toe. De snelheid van toename ligt in de regio heel iets lager (+10,5%) dan landelijk (+11,6%). In de periode vóór 2023 is het aantal patiënten fysiotherapie landelijk harder gestegen.
- In Voorst neemt het aantal patiënten fysiotherapie vanaf 2023 sneller toe dan landelijk, in de gemeente Deventer zal de stijging gelijk opgaan met landelijk en in Olst-Wijhe, Raalte is de stijging iets langzamer dan landelijk.

14C. Dieetadvisering

Prognose patiënten dieetadvisering

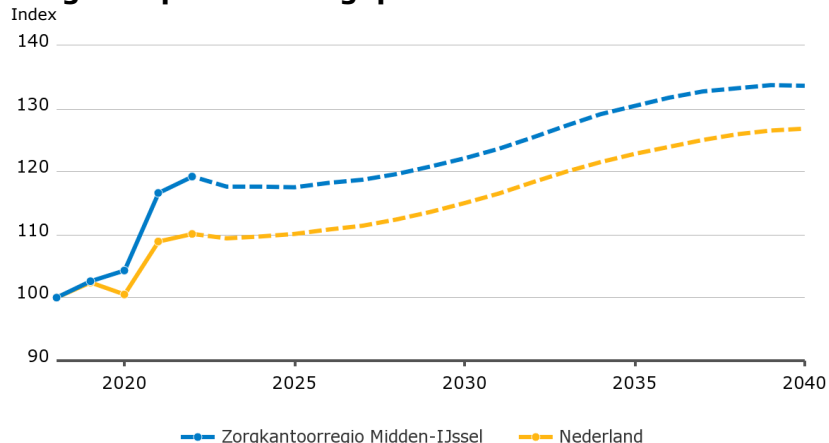

Bron: Zorginstituut Nederland, verantwoordingsinformatie en declaratiedata zorgverzekeraars (via Vektis), projecties RIVM

- Het aantal verzekerden dat gebruik maakt van dieetadvisering in de eerstelijns binnen de basisverzekering. Zorg uit de aanvullende verzekering wordt hier niet meegenomen. De cijfers geven een demografische toekomstprojectie vanaf 2023.
- Het aantal patiënten dat gebruik maakt van dieetadvisering (binnen de basisverzekering) neemt de komende jaren toe. De trend voor Midden-IJssel vanaf 2023 ligt dichtbij (+13,5%) de stijgende trend in Nederland (+14,3%). Van 2018 – 2022 is het aantal patiënten in de regio Midden-IJssel minder hard gestegen dan in Nederland.
- In de gemeente Voorst neemt het aantal patiënten dieetadvisering vanaf 2023 iets sneller toe dan landelijk, in de gemeente Deventer, Olst-Wijhe en Raalte is de stijging heel iets langzamer dan landelijk.

14D. Logopedie

Prognose patiënten logopedie

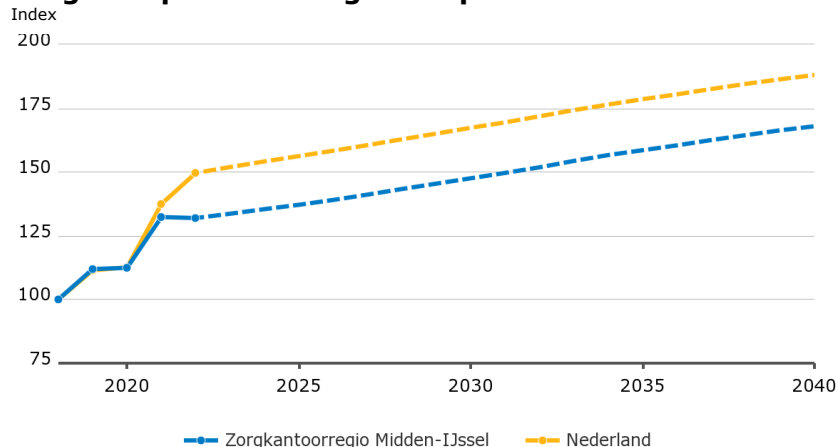

Bron: Zorginstituut Nederland, verantwoordingsinformatie en declaratiedata zorgverzekeraars (via Vektis), projecties RIVM

- Het aantal verzekerden dat gebruik maakt van logopedie binnen de eerstelijns vanuit de basisverzekering. Zorg uit de aanvullende verzekering wordt hier niet meegenomen. De cijfers geven een demografische toekomstprojectie vanaf 2023.
- Het aantal patiënten dat gebruik maakt van logopedie (binnen de basisverzekering) neemt de komende jaren toe. De trend voor Midden-IJssel vanaf 2023 tot 2040 (+13,5%) is vergelijkbaar met de stijgende trend in Nederland (+15,2%), maar neemt iets minder hard toe. Van 2018 – 2022 is het aantal in de regio Midden-IJssel iets minder hard gestegen dan in Nederland.
- In Voorst neemt het aantal patiënten logopedie vanaf 2023 naar verwachting sneller toe dan landelijk, in de gemeente Olst-Wijhe, Raalte en Deventer zal deze stijging minder snel verlopen.

14E. Ergotherapie

Prognose patiënten ergotherapie

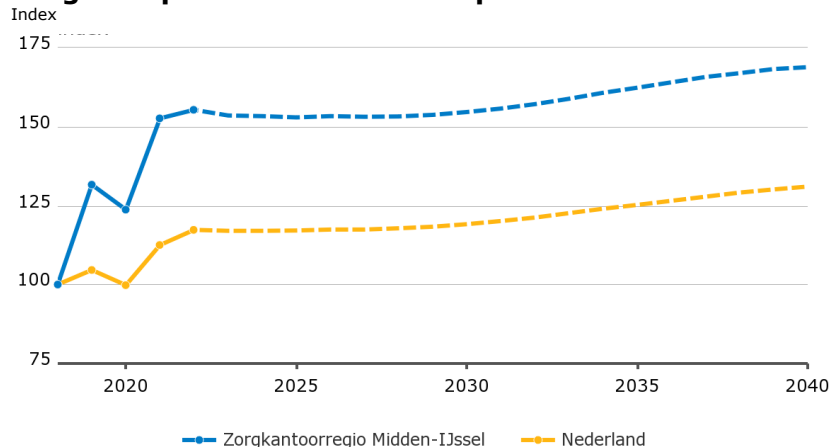

Bron: Zorginstituut Nederland, verantwoordingsinformatie en declaratiedata zorgverzekeraars (via Vektis), projecties RIVM

- Het aantal verzekerden dat gebruik maakt van ergotherapie in de eerstelijns vanuit de basisverzekering. Zorg uit de aanvullende verzekering wordt hier niet meegenomen. De cijfers geven een demografische toekomstprojectie vanaf 2023.
- Het aantal patiënten dat gebruik maakt van ergotherapie (binnen de basisverzekering) neemt de komende jaren toe. De trend voor Midden-IJssel (+25,5%) vanaf 2023 tot 2040 ligt iets hoger dan de stijgende trend in Nederland (+23,8%). Van 2018 – 2022 is het aantal in de regio Midden-IJssel minder hard gestegen dan in Nederland.
- De verwachte toename tussen 2023 en 2040 is in de gemeente Voorst sneller dan landelijk en in de gemeenten Olst-Wijhe en Raalte iets langzamer. De trend voor de gemeente Deventer loopt gelijk op met de landelijke toename.

14F. Oefentherapie

Prognose patiënten oefentherapie

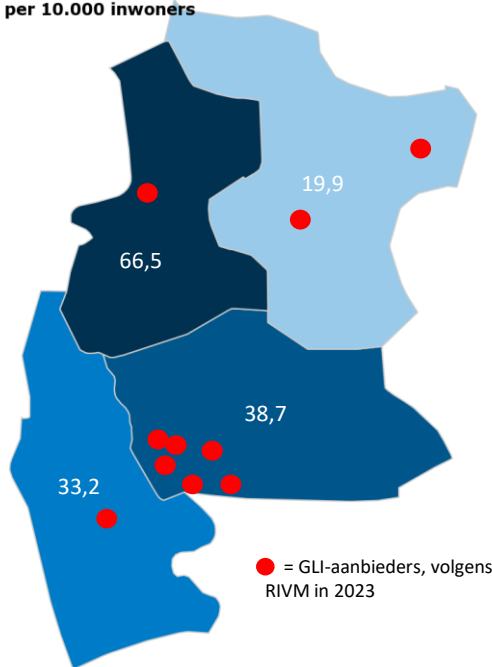
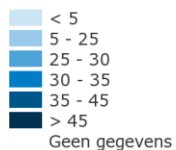
Bron: Zorginstituut Nederland, verantwoordingsinformatie en declaratiedata zorgverzekeraars (via Vektis), projecties RIVM

- Het aantal verzekerden dat gebruik maakt van oefentherapie in de eerstelijns vanuit de basisverzekering. Zorg uit de aanvullende verzekering wordt hier niet meegenomen. De cijfers geven een demografische toekomstprojectie vanaf 2023.
- Het aantal patiënten dat gebruik maakt van oefentherapie (binnen de basisverzekering) neemt de komende jaren toe. De trend voor Midden-IJssel (+10,3%) vanaf 2023 tot 2040 ligt heel iets lager met de stijgende trend in Nederland (+12,0%). Van 2018 – 2022 is het aantal in de regio Midden-IJssel harder gestegen dan in Nederland.
- In de gemeente Voorst zal tussen 2023 en 2040 het aantal patiënten oefentherapie iets sneller toenemen dan landelijk. In Raalte iets minder snel en in Olst-Wijhe en Deventer even snel.

14G. Gecombineerde Leefstijl Interventie

Deelnemers gecombineerde leefstijl interventie (GLI)

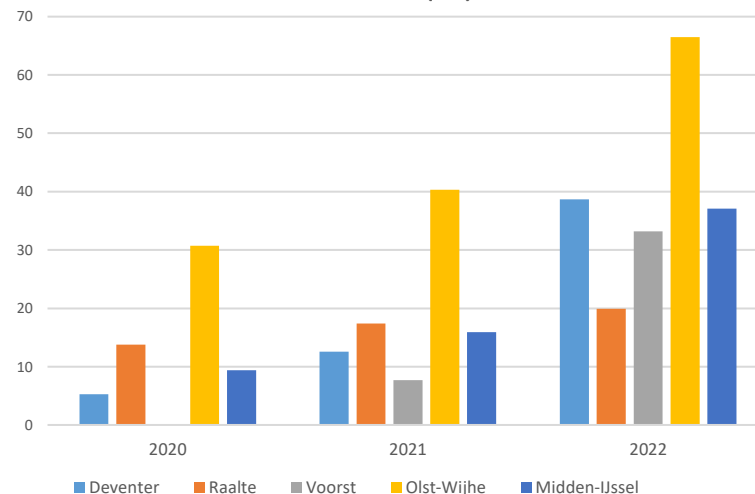
Aantal deelnemers per 10.000 inwoners

Bron: Zorginstituut Nederland, verantwoordingsinformatie en declaratiedata zorgverzekeraars (via VEKTIS) via regiobeeld.nl

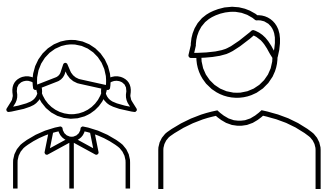
Aantal deelnemers aan de Gecombineerde Leefstijl Interventie (GLI)

Aantal per 10.000 inwoners

Bron: Zorginstituut Nederland, verantwoordingsinformatie en declaratiedata zorgverzekeraars (via VEKTIS) via regiobeeld.nl

- Het aantal Gecombineerde Leefstijl Interventies (vergoed vanaf 2019) is met 311% toegenomen in de regio in de periode van 2020 naar 2022.
- Olst-Wijhe biedt relatief de meeste inwoners een GLI aan in 2022, Raalte de minste.
- Het aanbod van GLI-programma's is op de kaart links te zien.

Meer gedetailleerde inzichten in de Jeugdwet en WMO zijn op gemeente- en soms wijkniveau te vinden op www.waarstaatjegemeente.nl.

15. Jeugdwet en Wmo

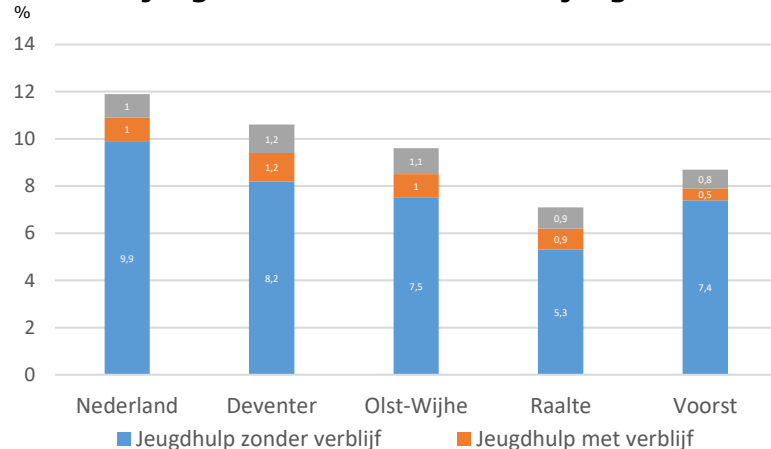
- A. Jeugdwet | Voorzieningen
- B. Jeugdwet | Aantal jeugdhulptrajecten
- C. WMO

15 Jeugdwet en WMO samenvatting

- Er wordt in de gemeenten binnen Midden-IJssel minder dan landelijk gebruik gemaakt van jeugdhulp.
- De kosten voor jeugdzorg liggen het hoogst in gemeente Voorst
- Het aantal jeugdhulp trajecten (in natura) zal in de periode 2023 tot 2040 eerst iets dalen en later licht toenemen
- Het WMO-gebruik is in de regio vergelijkbaar met het landelijk gemiddelde. Het grootste aandeel wordt ingezet voor 'ondersteuning excl. verblijf en opvang'. Het WMO-gebruik zal naar verwachting de komende jaren toenemen.
- De WMO-kosten voor maatwerkvoorzieningen vanuit WMO worden vooral ingezet voor ondersteuning exclusief verblijf en opvang.

15A. Jeugdwet

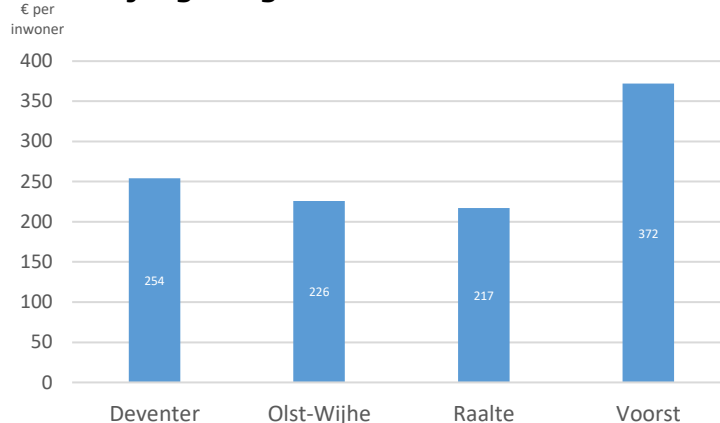
Aandeel jongeren ondersteund door jeugdwet

Bron: VNG Waarstaatjegemeente.nl, 2022

- In Nederland maakt in 2022 11,9% van de jongeren tot 18 jaar gebruik van de jeugdwet. Hiervan is het grootste deel 'jeugdhulp zonder verblijf'.
- In Midden-IJssel wordt minder dan landelijk gebruik gemaakt van de jeugdwet, waarbij in Deventer met 10,6% het meest in de regio en in Raalte met 7,1% het minst gebruik wordt gemaakt.

Kosten jeugdzorg 2021

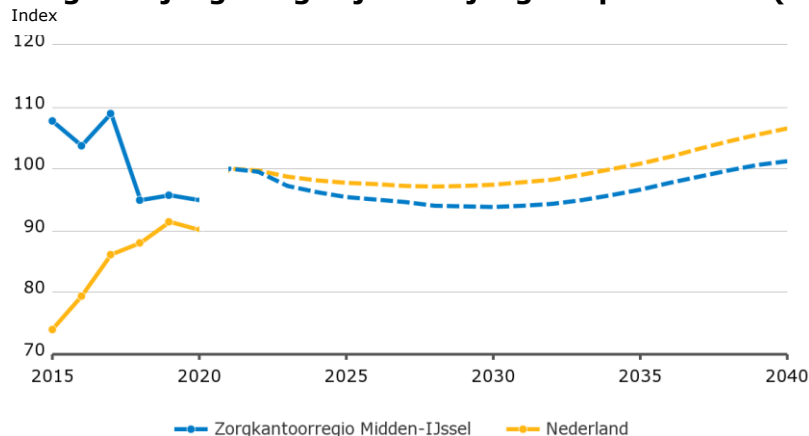

Bron: VNG Waarstaatjegemeente.nl, 2021

- De gerealiseerde kosten voor jeugdzorg liggen in 2021 in Voorst met 372 euro per inwoner het hoogst en in Raalte met 217 euro per inwoner het laagst. Er is geen landelijke vergelijking van 2021 beschikbaar.

15B. Jeugdwet | Aantal jeugdhulptrajecten

Prognose jeugdzorgtrajecten: jeugdhulp in natura (totaal)

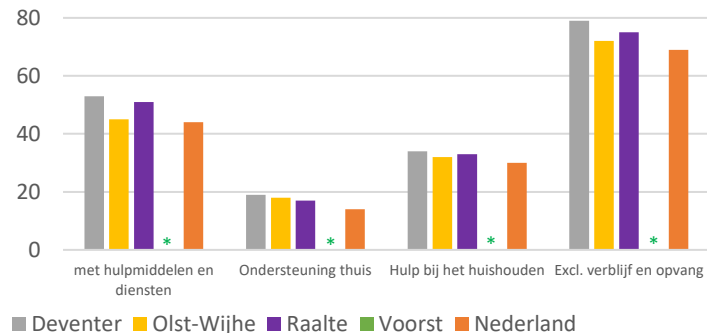
Bron: Beleidsinformatie Jeugd, CBS (via CBS Remote Access), bewerking en projecties RIVM via regiobeeld.nl

- De grafiek toont het aantal jongeren met jeugdhulp in natura. Met ingang van 2021 is er een forse toename van jeugdhulpaanbieders, die jeugdhulptrajecten rapporteren. Hierdoor zijn de cijfers voor het jaar 2021 niet goed te vergelijken met de cijfers van 2020. Ook over de eerdere jaren (2015 t/m 2020) is de trend niet volledig veroorzaakt door groei in het aantal jeugdhulptrajecten maar ook door bijvoorbeeld betere aanlevering van data vanuit gemeenten en een verandering in de berekenwijze.
- Het aantal jeugdhulptrajecten in natura in de regio Midden-IJssel zal in de periode tot 2030 3,5% dalen en daarna tot 2040 stijgen met 7,8%.
- De stijgende trend vanaf 2030 in de regio Midden-IJssel is lager dan de gemiddelde trend in Nederland.

15C. Wmo

aantal per
10.000
inwoners

Aantal cliënten WMO, 2022

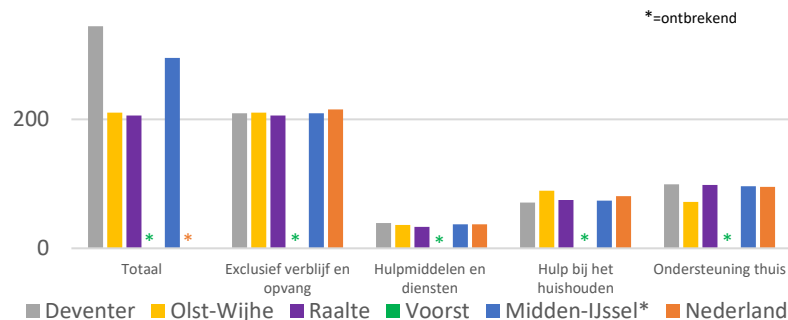

Bron: CBS, 2022

- Het aantal inwoners dat ondersteuning vanuit WMO ontvangt is vergelijkbaar tussen de gemeenten en komt overeen met het Nederlands gemiddelde.
- Het grootste deel van de ondersteuning gaat om maatwerkarrangementen zonder verblijf en opvang.
- Kosten voor 'verblijf en opvang', 'generieke toewijzing' 'overige hulpmiddelen' en 'overige' zijn onbekend of liggen lager dan 3 euro per inwoner. Ook ontbreken cijfers uit Voorst.
- In de periode van 2023 tot 2040 wordt een toename verwacht van het WMO-gebruik van zo'n 30 – 40% (bron: VNG WMO Voorspelmodel, 2023)

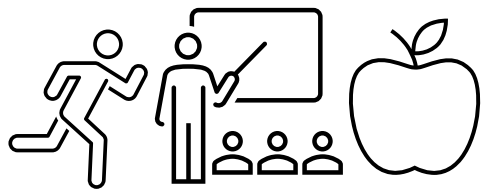
€ per
inwoner

WMO-uitgaven maatwerkvoorzieningen 2021

Bron: CBS, 2021

- De gerealiseerde kosten per inwoner voor WMO verschillen tussen de gemeenten, de regio en landelijk niet veel van elkaar.
- De hoogste uitgaven worden gedaan voor maatwerkvoorzieningen 'exclusief verblijf en opvang', gevolgd door 'ondersteuning thuis' en 'hulp bij het huishouden'.
- Kosten voor 'verblijf en opvang' ontbreken voor de meeste gemeenten en zijn daarom buiten beschouwing gelaten.
- Het hoogste WMO gebruik ligt in de leeftijdscategorieën 60-84 jaar.

16. Preventie

A. Gezondheidsbevordering en preventie in de regio

16A Gezondheidsbevordering en preventie in de regio

Het plaatje hiernaast toont de verschillende vormen van preventie, met de doelgroep en de wijze van bekostiging. In plaats van universele preventie spreken gemeenten over gezondheidsbevordering, of bevorderen en faciliteren van gezond leven. Zij hanteren hierbij een bredere en meer integrale blik op gezondheid; het gedachtegoed van positieve gezondheid is het uitgangspunt.

Gezondheidsbevordering richt zich meer dan op het voorkomen van ziekte of beperkingen, op het versterken van veerkracht en eigen regie. Daarbij zijn de eigen mogelijkheden, behoeften en inspanningen van mensen zelf leidend. En het gaat ook over de voorwaarden voor mensen om een gezond en vitaal leven te kunnen leiden met de mogelijkheden en beperkingen die er ook zijn. de zogenaamde achterliggende factoren, of sociale determinanten van gezondheid

Deze brede benadering betekent dat de activiteiten op het gebied van gezondheidsbevordering en preventie zeer uitgebreid en gevarieerd zijn. Door de inspanningen goed op elkaar af stemmen, ontstaat er een samenhangende aanpak en vergroten we gelijke kansen op gezondheid voor iedereen in de samenleving. Het aanbod loopt uiteen van speelplekken en veilige fietsroutes om bewegen te stimuleren, aanpak van schulden, signalering van risicogroepen voor overmatig alcoholgebruik, ontmoetingsactiviteiten en kookworkshops in buurthuizen, valpreventietrainingen enz. enz.

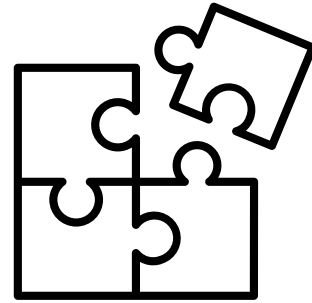
Gemeenten, zorgverzekeraars, lokale en regionale partijen in zorg, ondersteuning, sport en welzijn hebben hierin eigen verantwoordelijkheden en doen al veel. Gemeenten hebben redelijk in beeld wat er zoal wordt gedaan. Op dit moment is er regionaal (nog) geen volledig overzicht van alle vormen van preventie die worden uitgevoerd. Gemeenten zijn met GGD IJsselland in gesprek over de inrichting van een regionale preventie-infrastructuur. Dit zal in het najaar 2023 verder invulling krijgen.

Verschillende vormen van preventie

RIVM, 2020

C. Regionale samenwerking

Organisatie regionale samenwerking

Salland United (<https://www.sallandunited.nl/>) is een domeinoverstijgend netwerk dat samenwerkt aan kwalitatief goede, toegankelijke en betaalbare zorg en ondersteuning voor nu en in de toekomst. In Salland United participeren alle vier gemeenten, meer dan 40 zorg- en welzijnsorganisaties, de zorgverzekeraar en het zorgkantoor.

Alle partijen die een bijdrage aan de gezamenlijke uitdaging kunnen leveren, zijn welkom. Die bijdrage kan bestaan uit menskracht, kennis of middelen.

Salland United verbindt, inspireert, faciliteert en jaagt de gevraagde transformatie aan, met als doel de organisaties samen te laten werken aan de vijf gezamenlijke ambities zoals in 2021 geformuleerd in de regiovisie Midden-IJssel.

Het netwerk bestaat uit een dagelijks bestuur, een transformation board en 5 coalities. Binnen verschillende coalities wordt aan de hand van thema's samengewerkt aan de gezamenlijke uitdagingen in de regio. Iedere coalitie heeft één of meerdere bestuurlijk trekker(s). Salland United heeft een programmamanager en coördinatoren die voortgang monitoren en zorgen voor verbinding tussen de programma's, projecten, initiatieven en activiteiten.

Andersom zijn er ook samenwerkingen en initiatieven tussen partijen die buiten de coalities tot stand gekomen zijn, maar wel omarmd worden door Salland United of integreren binnen de coalities van Salland United, zoals de regiotafels die er zijn voor de WLZ (voorheen Samen voor Sallandse Zorg)

Salland United is hiermee de paraplu voor alle samenwerkingsinitiatieven in Salland die bijdragen aan het realiseren van de ambitie en doelen van de regio op het gebied van kwalitatief goede, toegankelijke en betaalbare zorg en ondersteuning.

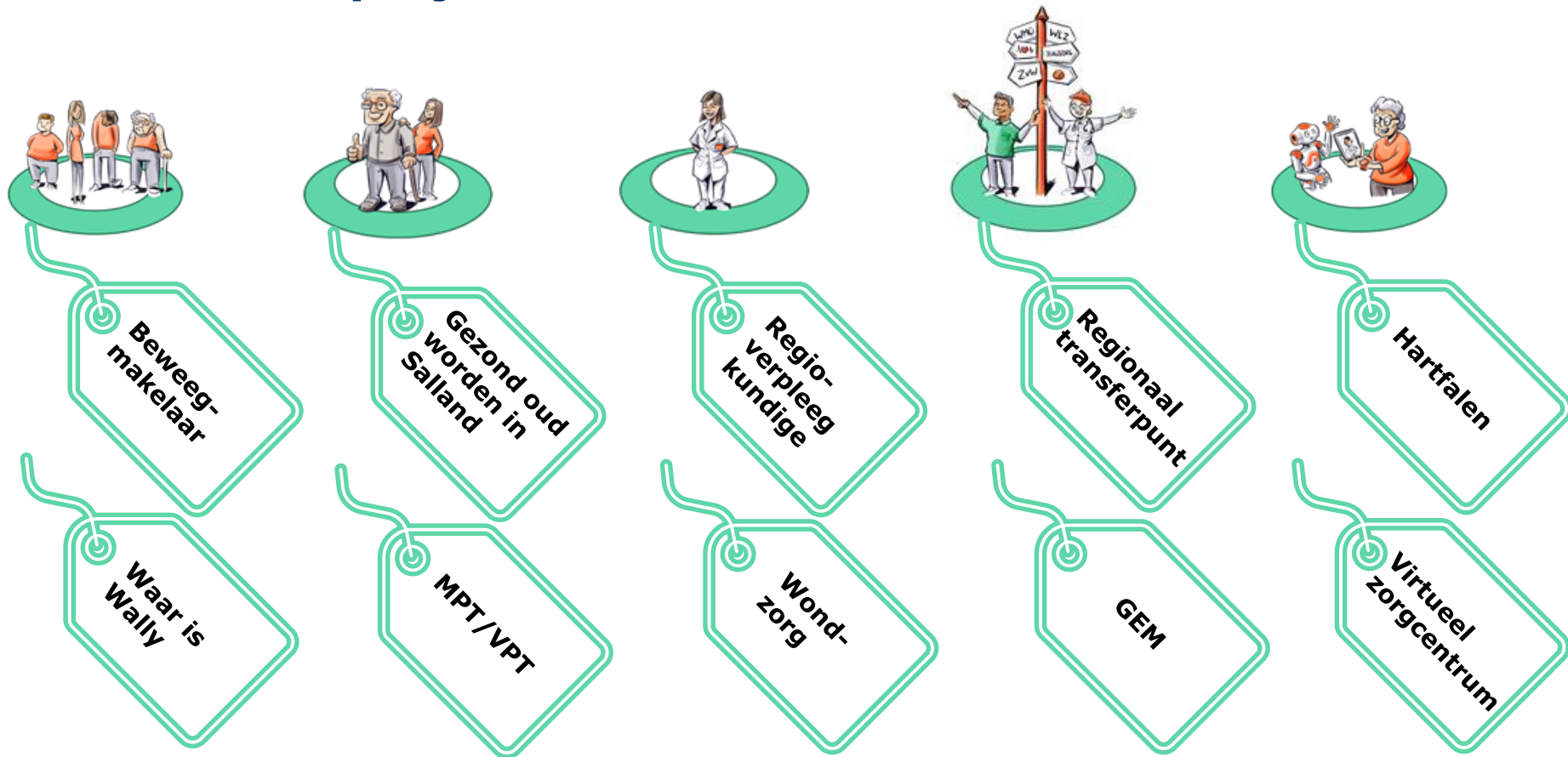
Salland United

Samenwerken aan kwalitatief goede, toegankelijke en betaalbare zorg en ondersteuning voor de inwoners van de regio Salland, nu en in de toekomst.

Deze samenwerking krijgt vorm rondom vijf ambities

Illustratieve projecten binnen de coalities van Salland United

Uitdagingen regionale samenwerking

Salland United zoekt de balans tussen daadkracht en draagvlak. Daadkracht gaat over snel en actiegericht handelen met een kleine groep, draagvlak gaat over het breed betrekken van partijen en samen beslissen. Voor de transformatie zijn beiden nodig.

- Salland United verbindt, inspireert, faciliteert en jaagt de transformatiebeweging aan. Deelname aan het netwerk is niet vrijblijvend. Als je meedoet sta je er achter de regiovisie, lever je een actieve bijdragen in mensen, middelen en kennis en werk je niet vertragend. Salland United heeft geen mandaat over de deelnemende organisaties. Alle organisaties zijn autonoom verantwoordelijk voor de eigen organisatie.
- In de transformation board van Salland United zitten de bestuurlijk trekkers van de coalities én een vertegenwoordiging vanuit de zorgverzekeraar, het zorgkantoor en de gemeenten als financiers. De bestuurlijk trekkers hebben het overzicht van wat er gebeurt binnen de coalitie en hebben zicht op de voortgang. In de coalities is aandacht voor de inhoudelijke en bestuurlijke verbinding met, en betrokkenheid van de relevante organisaties in de regio.
- Salland United is zo simpel als passend georganiseerd. Er is geen formele entiteit, de betrokken organisaties leveren in-kind een bijdrage, onder andere door de inzet van coördinatoren. Het programmamanagement ondersteunt het dagelijks bestuur en de transformation board. De kracht van deze manier van organiseren is dat het commitment vanuit de betrokken organisaties komt. De keerzijde is dat het organiseren van uitvoeringskracht (projecten, activiteiten) elke keer maatwerk is en afstemming vraagt tussen de betrokken organisaties.

Inbreng van inwoners

De betrokken inwoners hebben een brede opvatting van wat gezondheid voor hen betekent. Zij noemen als belangrijke onderdelen van gezondheid:

- Je gelukkig voelen, lekker in je vel zitten, tevreden zijn, lichamelijk fit zijn en geen gebreken of ziekte hebben.
- Mentaal in balans zijn en stress onder controle hebben.
- Het financieel goed redden.

Tijdens de bijeenkomst om input van inwoners te verzamelen is gevraagd wat er voor nodig is om (meer) gezondheid te bereiken in de regio.

Inwoners hebben ook ideeën aangedragen, deze zullen ook worden meegenomen in het traject rondom het opstellen van het regioplan.

Wat er voor nodig is om (meer) gezondheid te bereiken in de regio:

Wijkgerichte aanpak:

- Wijkvoorzieningen ontspanning, sport en wonen/wijkinrichting dichtbij
- Vindbaarheid voorzieningen en toegankelijkheid voor inwoners verbeteren

Zorg en sociaal domein:

- Maatwerk & persoonsgericht i.p.v. systeemwereld en protocolgestuurd
- Durven doen en van onderaf laten organiseren, regie bij inwoners i.p.v. bij hulp/zorg.
- Continuïteit van zorg & zorgverlening = zekerheid

Samenwerking tussen zorgverzekeraar en gemeenten

Financiën:

- Betaalbaarheid van zorg waarborgen (voorkomen zorgmijders)
- Bestaansminimum (dak boven je hoofd, zekerheid)
- Keuze voor gezonde voeding aantrekkelijk maken
- Verminderen geldzorgen -> verminderen stress
- Verborgen armoede in beeld brengen

Preventie:

- Positieve gezondheid (al) op school
- Voorliggend veld sterker organiseren (niet bezuinigen)

Inbreng van inwoners (vervolg)

Tijdens de bijeenkomst om input van inwoners te verzamelen is vooral ingegaan op twee hoofdvragen: wat gaat er goed in de regio en wat kan er verbeterd worden. Hieronder volgt een selectie van de reacties die tijdens de bijeenkomst zijn gehoord:

Wat er goed gaat:

- Iedereen eerstelijnszorg (oa HA)
- Financiële ondersteuning mogelijk
- Gemeenteraad direct betrokken bij sociaal domein
- Signaleren HA gaat beter vanuit brede blik
- Omzien naar elkaar/noaberschap
- Thuiszorg
- Gemeente neemt een woonvisie aan
- Laagdrempeligheid van zelfregiecentra
- Snel hulp via POH's
- Beschikbaarheid in wijken van divers aanbod

Aandachtspunten:

- Duidelijk waar aanbod te vinden is, onbekendheid met zorg & ondersteuning
- Samenwerking en communicatie tussen organisatie en tussen zorg en sociaal domein
- Aandacht voor inclusie
- Wachtlijsten verkorten
- Niet voor iedereen is zorg betaalbaar
- Politiek moet inzetten op gelijke kansen
- Meer inzet op preventie
- Psychosociale hulpverlening laagdrempeliger (bijv vriendendiensten)
- Woningtekort aanpakken
- Overbelaste mantelzorgers
- Voldoende huishoudelijke hulp
- Ontmoetingsplekken
- Meer maatwerk per persoon (i.p.v. algemeen)

Inbreng vanuit professionals

De zorgprofessionals hebben de mogelijkheid gehad om input te leveren op het regiobeeld. Er is actief geluisterd naar de deelnemers en naar de uitdagingen waarmee zij te maken hebben in de regio, evenals naar hun wensen voor behoud of verandering. De ontvangen input is verwerkt tot algemene punten, zodat deze niet direct te herleiden is naar individuele deelnemers. Het doel van deze aanpak is om vooral een gespreksinstrument te creëren waarmee (zorg)professionals in de regio met elkaar in gesprek blijven gaan.

De transcripties van de gesprekken zijn bewaard gebleven. Er is een grote betrokkenheid van zorgprofessionals in de regio bij het streven naar verbetering van de zorg. Tijdens de bijeenkomsten is het belang van het gesprek met elkaar nogmaals onderstreept.

In de regio zijn er verschillende **aandachtspunten** die genoemd zijn tijdens de bijeenkomsten:

- Gebrek aan huisvesting voor ouderen.
- Mentale gezondheid en sociale basis.
- Nadruk op gezondheid in plaats van ziekte.
- Empowerment en zelfredzaamheid van inwoners.
- Gebruik van technologie in de gezondheidszorg.
- Structurele en duurzame financiering.
- Samenwerking tussen verschillende partijen.
- Bekendheid van beschikbare diensten en initiatieven.
- Vertrouwen en een cultuur van samenwerking.

Inbreng vanuit professionals (vervolg)

De ontvangen input van de zorgprofessionals bevat verschillende aspecten die zij belangrijk vinden om een beeld te geven van de regio. Hier staan enkele voorbeelden die genoemd zijn:

- Samenwerking en domeinoverstijgende aanpak: Zorgprofessionals benadrukten het belang van samenwerking en het benutten van elkaars kennis en expertise. Ze verwezen naar GEM Deventer als een voorbeeld van een succesvolle samenwerking.
- Aandacht voor mentale gezondheid: Professionals pleitten voor aandacht voor mentale gezondheid in alle relevante leefomgevingen. Ze benadrukten ook het belang van het op orde hebben van de sociale basis van mensen.
- Empowerment en zelfredzaamheid van inwoners: Professionals pleitten voor het bevorderen van empowerment en zelfredzaamheid bij inwoners. Ze benadrukten het belang van het benutten van bestaande middelen en initiatieven en het verbinden met het concept van positieve gezondheid.
- Gebruik van technologische ontwikkelingen in de zorg: Er werd benadrukt dat het gebruik van technologie kan bijdragen aan het verbeteren van de gezondheidszorg.
- Structurele en duurzame financiering: Professionals wezen op het belang van structurele en duurzame financiering om de gewenste veranderingen te kunnen realiseren.
- Bekendheid van aanbod: Professionals pleitten voor het vergroten van de bekendheid van het zorgaanbod bij zowel zorgprofessionals als burgers.
- Vertrouwen en cultuur van samenwerken: Het belang van vertrouwen in elkaar en het faciliteren van een cultuur van samenwerking werd benadrukt.

D. Conclusies

Zie hiervoor het hoofdstuk
'Samenvatting en belangrijkste conclusies'

